

**UCHWAŁA NR XXVIII/226/26
RADY MIEJSKIEJ W TORZYMIU**

z dnia 30 czerwca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026- 2032

Na podstawie art. 14 ust. 1, art. 19 i art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 - 2032 w brzmieniu nadanym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Torzym.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Torzymiu

Mariusz Siewierski

GMNNY PROGRAM REWITALIZACJI

GMINY TORZYM NA
LATA 2026-2032

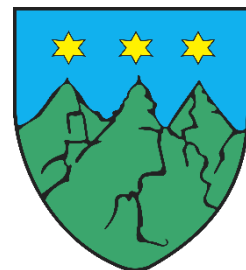

TORZYM
PRZYJAZNY INWESTYCJOM

TORZYM, 2026 R.

Adnotacja:

Usuwanie barier i zapewnienie dostępności informacyjnej dla wszystkich obywateli, w tym przede wszystkim osób doświadczających trudności w mobilności czy percepcji, stanowi jedno z kluczowych zadań państwa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Dokument został opracowany zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 i Standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027. Mając na uwadze dostosowane dla osób z niepełnosprawnością wzroku tekst dokumentu nie został wyjustowany, zastosowano odpowiednią czcionkę i interlinię, a także dodano opisy alternatywne do grafik.

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Delimitacja obszaru rewitalizacji	6
3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	15
3.1 Analiza negatywnych zjawisk.....	17
3.2 Lokalne potencjały obszaru	29
3.3 Skala potrzeb rewitalizacyjnych	30
4. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	33
5. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań	35
6. Opis projektów rewitalizacyjnych	39
6.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	39
6.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	80
7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	84
7.1 Komplementarność programu	84
7.2 Koncentracja programu	85
7.3 Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	85
7.3.1 Komplementarność przestrzenna	86
7.3.2 Komplementarność problemowa	87
7.3.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	88
7.3.4 Komplementarność międzyokresowa	89
7.3.5 Komplementarność źródeł finansowania	91
8. Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.....	92
9. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych	101
10. Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji	104
10.1 Wdrożenie i zarządzanie realizacją programu	104

10.2	Koszty zarządzania	107
10.3	Ramowy harmonogram realizacji programu	108
11.	Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji	108
12.	System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji	114
12.1	Opiniowanie Programu rewitalizacji przez właściwe podmioty	114
12.2	Monitoring programu	118
12.3	Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych	123
12.4	System wprowadzania modyfikacji do programu	123
13.	Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego	124
14.	Określenie niezbędnych zmian w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji	124
15.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	125
16.	Realizacja gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	125
16.1	Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy	125
16.2	Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	125
17.	Spis tabel, wykresów, map i schematów	126
18.	Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000	129

1. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, rewitalizacja oznacza proces kompleksowego wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego. Działania te realizowane są w sposób zintegrowany, obejmując sferę społeczną, przestrzenną i gospodarczą, przy jednoczesnym ukierunkowaniu terytorialnym oraz zaangażowaniu wszystkich interesariuszy, w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji.

Rewitalizacja ma charakter wieloletni i wielowymiarowy, a jej fundamentem jest współpraca, partnerstwo oraz aktywne włączenie społeczności lokalnej i różnych szczebli administracji. Program rewitalizacji nie ogranicza się wyłącznie do obszarów dotkniętych najgłębszym kryzysem społecznym, lecz stanowi narzędzie poprawy jakości życia w wielu obszarach – społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technicznych oraz przestrzenno-funkcjonalnych.

Kluczową rolę w procesie rewitalizacji odgrywa społeczność lokalna, której potrzeby i oczekiwania stanowią punkt wyjścia dla planowanych działań. Z tego względu niezwykle istotne jest zaangażowanie mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych w przygotowanie i realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. To oni są bezpośrednimi beneficjentami tych działań, a ich aktywny udział warunkuje trwałość i skuteczność całego procesu. Rewitalizacja powinna mieć charakter kompleksowy i skoordynowany, obejmując różne obszary funkcjonowania gminy, a nie pojedyncze, odizolowane działania.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026–2032 (dalej: Program) stanowi zasadniczy dokument strategiczny określający kierunki działań w zakresie odnowy obszarów zdegradowanych. Jest to plan wieloletni o charakterze interdyscyplinarnym, którego celem jest wyprowadzenie obszarów kryzysowych z trudnej sytuacji oraz stworzenie warunków dla ich dalszego, zrównoważonego rozwoju.

Program został przygotowany w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy, zwłaszcza w sferze społecznej, i ma na celu pobudzenie aktywności mieszkańców oraz wzmocnienie kapitału społecznego. Zaplanowane działania służą ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz wykorzystaniu potencjału rozwojowego poszczególnych części gminy.

Prace nad Programem poprzedziły konsultacje społeczne z mieszkańcami gminy Torzym, a także uzgodnienia z właściwymi instytucjami, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji, w tym w zakresie zgodności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych wiąże się z koniecznością poniesienia znaczących nakładów finansowych, dlatego gmina planuje pozyskiwać środki zewnętrzne, w szczególności z funduszy europejskich oraz programów krajowych. Posiadanie aktualnego programu rewitalizacji, spełniającego wymogi ustawowe, stanowi niezbędny warunek ubiegania się o takie wsparcie.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026–2032 zawiera wszystkie wymagane elementy. Jego integralną część stanowią:

- graficzne przedstawienie obszarów zdegradowanych oraz obszaru rewitalizacji, przyjęte uchwałą Rady Miejskiej,
- mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych dla obszaru rewitalizacji, sporządzona w skali co najmniej 1:5000 na podstawie mapy zasadniczej lub ewidencyjnej, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Program stanowi podstawowe narzędzie planowania i koordynacji działań rewitalizacyjnych w gminie Torzym, ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wspieranie rozwoju lokalnego.

2. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Podstawą prawną do wyznaczenia obszaru rewitalizacji na terenie gminy Torzym stanowi uchwała nr XXV/195/26 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 26 marca 2026 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Na podstawie opracowanej **Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Torzym** wyznaczony został obszar rewitalizacji. Przy wyznaczeniu podziału gminy na jednostki analityczne, kierowano się dostępnością podziałów przestrzennych, zastosowano zatem podział na sołectwa w obszarze wiejskim i ulice w obszarze miejskim. Do zebrania danych ilościowych dla każdego podobszaru posłużono się ewidencją adresów oraz danymi liczbowymi udostępnionymi przez Urząd Miasta i Gminy Torzym.

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Torzym – obszar wiejski

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności
1	Bargów	57
2	Bielice	166
3	Bobrówko	78
4	Boczów	615
5	Debrznica	94
6	Drzewce	93
7	Kolonia Drzewce (+osada Jelenie Pole)	78
8	Garbicz (+ osada leśna Góry)	264
9	Gądków Mały	68
10	Gądków Wielki	526
11	Grabów	224
12	Koryta (+ osada Rożnówka)	267
13	Kownaty	70
14	Lubin	242
15	Lubów	201
16	Mierczany	81
17	Pniów	152
18	Prześlice	261
19	Tarnawa Rzepińska	89
20	Walewice	141
21	Wystok	124
SUMA		3891

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Torzym – obszar miejski

Lp.	Ulica	Liczba ludności
1	Sulęcińska Kolonia	4
2	Kolonia Leśna	62
3	Plac Kościuszki	20
4	Plac Wolności	32
5	B. Prusa	15
6	Biernackiego	92
7	C. K. Norwida	14
8	Chrobrego	16

9	Dworcowa	8
10	J. Słowackiego	23
11	Jeziorna	175
12	Kasztanowa	27
13	Klonowa	14
14	Kolonia Osiny	6
15	Kolonia Poręby	14
16	Kolonia Saperska	32
17	Krośnieńska	86
18	Krótką	14
19	Kwiatowa	54
20	Lecha	141
21	Łaszewo	23
22	Łąkowa	71
23	Mickiewicza	69
24	Mikołaja Reja	58
25	Młyńska	47
26	Ogrodowa	5
27	Podgórna	47
28	Saperska	254
29	Sienkiewicza	8
30	Stolarska	20
31	Strażacka	35
32	Sulęcińska	78
33	Świebodzińska	82
34	Świerkowa	22
35	W. Reymonta	3
36	Warszawska	34
37	Wąska	8
38	Wiejska	13
39	Witosa	15
40	Wodna	11
41	Wojska Polskiego	559
SUMA		2311

Źródło: opracowanie własne

Za obszar problemowy uznano obszar, w którym odnotowano wysoką koncentrację i współistnienie negatywnych zjawisk, zdiagnozowanych w powyższych sferach. Obszary oraz składniki stanowią część składową syntetycznego wskaźnika IMD pozwalającego na kompleksowe wskazanie potencjałów rewitalizacyjnych. Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego przeanalizowano poniższe wskaźniki zgodnie z poszczególnymi uwarunkowaniami:

Tabela 3 Wskaźniki służące analizie do wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Obszar	Zjawiska
Uwarunkowania społeczne	- liczba zasiłków stałych, okresowych i celowych, - liczba dzieci korzystających z pomocy na dożywianie, - liczba osób bezrobotnych, - liczba osób obciążonych następstwami likwidacji PPGR, - liczba osób w wieku produkcyjnym, - liczba osób w wieku poprodukcyjnym, - liczba „Niebieskich Kart”, - liczba osób objętych wsparciem asystenta rodziny, - liczba osób korzystających ze wsparcia udzielanego osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. opieka wytchnieniowa, wsparcie dla osób zależnych, niepełnosprawnych, korzystających z asystenta dla osób niepełnosprawnych), - liczba wszczętych postępowań GZI/GKRPA;
Uwarunkowania gospodarcze	- liczba podmiotów gospodarczych, - liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych;
Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	- liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych, - liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej i/lub przydomowych oczyszczalni ścieków, - liczba przyłączy do sieci wodociągowej, - liczba obiektów kulturalno-sportowych, - liczba obiektów kulturalno-sportowych dostosowanych architektonicznie do osób ze szczególnymi potrzebami, - dostępność komunikacyjna do obiektu (architektoniczna/samodzielne dotarcie do obiektu), - dostępność cyfrowa i komunikacyjno-informacyjna obiektów, - liczba dziennych kursów komunikacji publicznej.
Uwarunkowania środowiskowe	- liczba źródeł ciepła w gospodarstwach domowych, - liczba źródeł ciepła wysokoemisyjnych; - ilość zewidencjonowanego i zutylizowanego azbestu;

Obszar	Zjawiska
Uwarunkowania techniczne	- liczba zewidencjonowanych zabytków; - liczba zabytków wymagających rewitalizacji; - liczba obiektów użyteczności publicznej; - liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczając obszar zdegradowany należało uwzględnić przede wszystkim czynniki społeczne, które w połączeniu z analizą innych uwarunkowań dają możliwość określenia pełnego obrazu degradacji oraz wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru. Analizowane wskaźniki w obrębie uwarunkowań gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych, środowiskowych i technicznych wpływają poniekąd na uwarunkowania społeczne i odwrotnie. Dostęp do komunikacji publicznej, obiektów użyteczności sportowo-rekreacyjnej, niski stopień degradacji technicznej budynków to niektóre uwarunkowania, które charakteryzują podobszar jako miejsce atrakcyjne do osiedlania się. I odwrotnie - uwarunkowania społeczne mają wpływ na pozostałe obszary. Pełna analiza ilościowa, która uzupełniona zostanie o badania jakościowe stworzy możliwość wyznaczenia obszaru zdegradowanego pod wieloma aspektami, a tym samym pozwoli na zakwalifikowanie go do obszaru objętego procesem rewitalizacyjnym.

Celem wyznaczenia obszarów, na których występują czynniki kryzysowe, przeprowadzono szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych, kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, m.in. w dokumentach strategicznych gminy Torzym. Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o kryterium wartości średniej danego wskaźnika, przy czym wyższe wartości danego wskaźnika w większości obrazują deficyty występujące w analizowanym obszarze. Dane ilościowe zostały pozyskane z Urzędu Miejskiego w Torzymiu oraz od innych jednostek organizacyjnych gminy, w tym przede wszystkim z Ośrodka Pomocy Społecznej w Torzymiu.

W ramach prowadzonych analiz przyjęto, iż **daną referencyjną była średnia arytmetyczna dla badanego wskaźnika**. Zgodnie z przyjętą metodologią celem była możliwość wskazania zróżnicowania społeczności lokalnej w ujęciu poszczególnych wskaźników. Stanowią one podstawę do weryfikacji natężenia zjawiska społecznego w badanym obszarze.

Analiza wskaźników diagnostycznych została dokonana z wykorzystaniem brytyjskiej metodologii bazującej na wskaźniku wielowymiarowej degradacji społecznej, czyli metodologii wskaźnika deprywacji wielowymiarowej IMD (ang. Index of Multiple Deprivation)¹, przy czym analizy zostały przeprowadzone w odniesieniu do wskaźników możliwych do pozyskania z publicznych baz danych, pozwalających na ich analizę w ujęciu do przyjętych jednostek analitycznych. Metodologia wskaźnika deprywacji wielowymiarowej IMD opiera się na założeniu, iż analiza poszczególnych obszarów pozwala na określenie szczególnego natężenia problemów w poszczególnych uwarunkowaniach. Wynika to z założenia, iż negatywne zjawiska są ze sobą powiązane, a ich występowanie przenika się, powodując większy stopień wykluczenia mieszkańców. Analiza poszczególnych wskaźników opiera się na następującej zależności:

1. **3 punkty (kolor czerwony)**, a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono.
2. **2 punkty (kolor żółty)**,
3. **1 punkt (kolor zielony)**.

W ramach wyznaczania wartości średniej wskaźników koncentracji problemów społecznych na danych obszarze przyjęto ekspercki wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (30% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk.

¹ Zastosowanie metodologii Index of Multiple Deprivation przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostało opisane w dokumencie *Delimitacja krok po kroku Metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*, praca zbiorowa pod redakcją W. Jarczewskiego z Instytutu Rozwoju Miast, Warszawa 2017 r.

Wyliczenia IMD dla poszczególnych obszarów, obejmujących miejscowości w obszarze gminy Torzym, były dokonywane poprzez określenie wielkości koncentracji problemów społecznych w poszczególnych obszarach w ramach każdej z badanych jednostek. Poprzez wyliczenie średnich określono obszary, w których natężenie poszczególnych problemów jest wysokie lub niskie. Wyliczenia dokonano za pomocą punktów, które przyznawane są kolorom: czerwony (3 punkty), żółty (2 punkty), zielony (1 punkt). Podjęto założenie, iż wysokie nasilenie negatywnych zjawisk w ramach poszczególnych problemów społecznych występujących na określonych obszarach, powoduje proporcjonalne narastanie nasilenia stopnia wykluczenia oraz zjawisk kryzysowych na danym obszarze. W związku z tym wystąpienie koloru czerwonego w przypadku jednego problemu społecznego na danym obszarze oznacza uzyskanie 3 punktów, jednakże wystąpienie kolejnego problemu będzie wskazywało na wartość 4 punktów (3 + 1 punkt), a trzeciego problemu na 5 punktów (3 + 1 + 1). Pozwala to na szczególne wskazanie obszarów kryzysowych na analizowanym terenie.

Ze względu na znaczną koncentrację problemów społecznych w poszczególnych sołectwach na terenie gminy dokonano podwyższenia wartości średniej sumarycznej wskaźnika IMD w obszarze społecznym o 15%, tak aby możliwe było określenie podobszarów o najwyższym stopniu degradacji w obszarze uwarunkowań społecznych. Niniejsze działanie pozwala na możliwość realizacji ustawowych zapisów dotyczących wielkości obszaru rewitalizacji oraz liczby ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji (30%), gdyż wpływa na wyznaczenie obszarów rewitalizacji wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych, które w oparciu o możliwości finansowe gminy, pozwolą rozwiązać najpilniejsze problemy społeczne.

Wyznaczony **obszar rewitalizacji gminy Torzym obejmuje powierzchnię 228,8 ha (0,61% ogólnej powierzchni gminy), który zamieszkuje 1 828 mieszkańców (29,47% ogólnej liczby mieszkańców gminy).** Wyznaczony obszar spełnia wymagania ustawowe odnośnie limitów wielkości obszaru i liczby mieszkańców, gdzie będą realizowane zadania rewitalizacyjne.

Tabela 4 Powierzchnia i liczba ludności wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie gminy Torzym

Lp.	Obszar rewitalizacji	Ludność	Powierzchnia [ha]
Obszar wiejski			
1	Boczów	256	2,6
2	Drzewce	93	29,7
3	Gądków Wielki	526	67,8
4	Pniów	152	32,7

	Obszar miejski		
5	Plac Kościuszki	20	96,0
6	Plac Wolności	32	
7	Biernackiego	92	
8	C. K. Norwida	14	
9	J. Słowackiego	23	
10	Mickiewicza	69	
11	Podgórna	47	
12	Sulęcińska	79	
13	Warszawska	34	
14	Wodna	11	
15	Wojska Polskiego	380	
	SUMA	1828	228,8
	%	29,47	0,61

Źródło: opracowanie własne

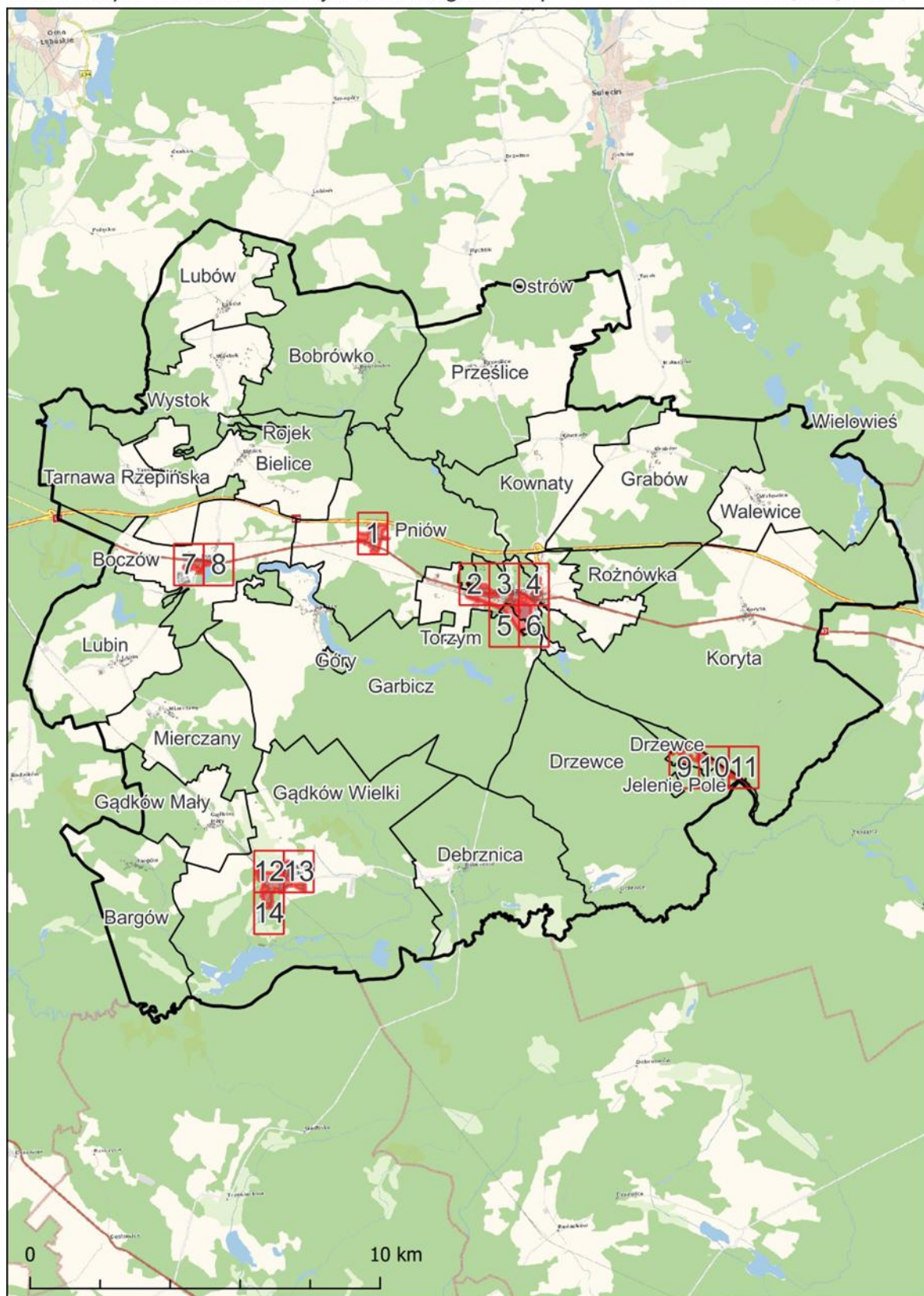
Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Torzym został przedstawiony na mapie poglądowej poniżej, gdzie wyodrębniono 14 arkuszy map przedstawiających cały obszar rewitalizacji.

- Arkusz nr 1 – Pniów
- Arkusz nr 2 – Torzym Zachód
- Arkusz nr 3 – Torzym Zachód oraz Torzym Centrum
- Arkusze od nr 4 do nr 6 – Torzym Centrum
- Arkusze od nr 7 do nr 8 – Boczów
- Arkusze od nr 9 do nr 11 – Drzewce
- Arkusz od nr 12 do nr 14 – Gądków Wielki.

Mapa 1 Arkusze map prezentujących obszar rewitalizacji na terenie gminy Torzym

Gmina Torzym - obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany

obszar rewitalizacji/ zdegradowany

Źródło: opracowanie własne

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Gmina Torzym to gmina miejsko-wiejska zlokalizowana w zachodniej części Polski, w województwie lubuskim, w powiecie sulęcińskim. Zajmuje powierzchnię 375 km², co stanowi 31,83% powierzchni powiatu i 2,68% powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 18 os./km². Gminę zamieszkuje ponad 6 tys. mieszkańców, co stanowi ok. 18% ludności powiatu. Lokalizacja gminy w pobliżu granicy z Republiką Federalną Niemiec oraz w sąsiedztwie ważnych szlaków komunikacyjnych, w tym autostrady A2, stanowi istotny atut rozwojowy, sprzyjający zarówno mobilności mieszkańców, jak i rozwojowi gospodarczemu.

Gmina Torzym sąsiaduje z następującymi gminami: od południa z gminą Maszewo, Bytnica i Cybinka, od południowego wschodu z gminą Łagów, od zachodu z gminą Rzepin, a od północy z gminą Sulęcín i Ośno Lubuskie.

Przez teren miasta i gminy Torzym przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, m.in.: autostrada A2 z węzłem w Torzymiu, droga krajowa nr 92 (Warszawa – Poznań - Berlin) oraz linia kolejowa nr 3 (Warszawa – Berlin - Moskwa). W sąsiedztwie miasta i gminy przebiega także trasa szybkiego ruchu S3 (Świnoujście - Szczecin - Zielona Góra - Lubawka).

Gmina obejmuje miasto Torzym oraz liczne miejscowości wiejskie o rozproszonej strukturze osadniczej. Charakteryzuje się znacznym udziałem terenów leśnych oraz obecnością licznych jezior, co nadaje jej wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe. Do najważniejszych elementów środowiska naturalnego należą kompleksy leśne oraz jeziora, które stwarzają dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji.

Pod względem demograficznym gmina należy do jednostek o stosunkowo niewielkiej liczbie mieszkańców, z tendencją do stopniowego spadku liczby ludności oraz starzenia się społeczeństwa. Zjawiska te wpływają na lokalny rynek pracy oraz zapotrzebowanie na usługi społeczne, edukacyjne i zdrowotne.

Gospodarka gminy ma charakter lokalny i opiera się głównie na małych i średnich przedsiębiorstwach, działalności usługowej, handlowej oraz w ograniczonym stopniu na rolnictwie. Istotną rolę odgrywa również sektor leśny oraz potencjał związany z turystyką, który – mimo sprzyjających warunków – nie jest w pełni wykorzystany.

Infrastruktura techniczna i społeczna gminy jest zróżnicowana. W ostatnich latach podejmowane były działania inwestycyjne zmierzające do poprawy jakości dróg, infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz przestrzeni publicznych. Nadal jednak występują potrzeby modernizacji i rozwoju w zakresie infrastruktury społecznej, kulturalnej oraz technicznej.

Mapa 2 Położenie gminy Torzym w powiecie sulęcińskim w województwie lubuskim

Źródło: http://www.kapliczki.turystyka.pl/powiatsulecinski_.htm

W skład gminy wchodzi 21 sołectw (Bargów, Bielice, Bobrówko, Boczów, Debrznica, Drzewce, Drzewce Kolonia, Gądków Mały, Gądków Wielki, Garbicz, Grabów, Koryta, Kownaty, Lubin, Lubów, Mierczany, Pniów, Prześlice, Tarnawa Rzepińska, Walewice, Wystok), 3 osady (Jelenie Pole, Rożnówka, Rojek) oraz 1 leśniczówka (Góry).

Gmina Torzym dysponuje potencjałem w zakresie rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych oraz logistycznych, wynikającym z jej położenia, zasobów przyrodniczych oraz dostępności komunikacyjnej. Jednocześnie boryka się z wyzwaniami typowymi dla mniejszych jednostek samorządu terytorialnego, takimi jak depopulacja, ograniczone zasoby finansowe czy konieczność podnoszenia jakości życia mieszkańców.

W kontekście planowania działań rewitalizacyjnych istotne jest uwzględnienie zarówno istniejących zasobów i potencjałów gminy, jak i zidentyfikowanych problemów społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych, które wymagają skoordynowanych i długofalowych działań.

3.1 Analiza negatywnych zjawisk

Obszar rewitalizacji (OR) na terenie gminy Torzym obejmuje następujące jednostki analityczne:

- 1) Obszar wiejski: Boczów, Drzewce, Gądków Wielki oraz Pniów;
- 2) Obszar miejski: Plac Kościuszki, Plac Wolności, Biernackiego, Norwida, Słowackiego, Mickiewicza, Podgórna, Sulęcińska, Warszawska, Wodna i Wojska Polskiego.

Charakterystyka wyznaczonego OR została przeprowadzona na podstawie danych analitycznych służących do wyznaczenia OR oraz na podstawie przeprowadzonych badań społecznych podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Torzym, zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Torzym w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Konsultacje były przeprowadzone od dnia 12 stycznia 2026 r. do dnia 16 lutego 2026 r.

Analiza uwarunkowań społecznych wykazała, że powyższe obszary należą do najbardziej zdegradowanych miejsc na terenie gminy, gdzie koncentracja deficytów i problemów społecznych jest największa. Analiza wskaźników społecznych, tj. liczba osób bezrobotnych, liczbę osób korzystających z zasiłków, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, liczba osób korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, a także liczba interwencji policji, liczba osób stosujących przemoc domową czy objętych wsparciem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego lub Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie stosowania przemocy domowej, wykazała, że wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysoką koncentracją analizowanych problemów społecznych.

Tabela 5 Analiza wskaźników uwarunkowań społecznych

Jednostka analityczna	Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Obciążenie następstwami likwidacji PPGR	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Wsparcie asystenta rodziny	Wsparcie udzielane osobom ze szczególnymi potrzebami	Postępowania GZ i GK RPA
Średnia gminy	0,69	1,20	0,72	0,40	1,76	6,97	18,95	20,80	0,09	0,46	0,55	0,23
Średnia OR	1,34	4,21	2,35	0,88	3,29	6,10	16,05	23,52	0,20	0,81	1,27	0,81
Średnia OR wiejski	1,60	3,85	2,13	0,61	2,29	5,10	14,25	22,53	0,21	0,40	0,30	0,21
Boczków	0,49	2,93	0,00	0,98	1,46	8,78	17,72	21,46	0,65	0,65	0,16	0,65
Drzewce	1,08	8,60	6,45	1,08	4,30	0,00	12,90	20,43	0,00	0,00	0,00	0,00
Gądków Wielki	2,85	1,90	0,76	0,38	2,09	4,37	12,55	24,52	0,19	0,95	0,38	0,19
Pniów	1,97	1,97	1,32	0,00	1,32	7,24	13,82	23,68	0,00	0,00	0,66	0,00
Średnia OR miejski	1,08	4,57	2,56	1,15	4,29	7,10	17,86	24,51	0,18	1,22	2,24	1,42
Plac Kościuszki	0,00	10,00	10,00	0,00	5,00	5,00	5,00	35,00	0,00	0,00	10,00	0,00
Plac Wolności	0,00	3,13	3,13	0,00	3,13	9,38	18,75	18,75	0,00	0,00	0,00	0,00
Biernackiego	1,09	0,00	0,00	0,00	2,17	5,43	18,48	32,61	1,09	0,00	0,00	1,09
C. K. Norwida	0,00	14,29	0,00	0,00	21,43	0,00	14,29	21,43	0,00	0,00	0,00	7,14
J. Słowackiego	0,00	8,70	4,35	0,00	0,00	13,04	26,09	26,09	0,00	4,35	0,00	4,35
Mickiewicza	0,00	10,14	0,00	0,00	1,45	11,59	21,74	26,09	0,00	0,00	1,45	0,00
Podgórna	2,13	0,00	0,00	4,26	0,00	6,38	17,02	19,15	0,00	0,00	6,38	2,13
Sułcińska	2,56	2,56	1,28	2,56	1,28	7,69	17,95	17,95	0,00	0,00	0,00	0,00
Warszawska	5,88	0,00	0,00	5,88	2,94	14,71	23,53	20,59	0,00	0,00	5,88	0,00
Wodna	0,00	0,00	9,09	0,00	9,09	0,00	18,18	27,27	0,00	9,09	0,00	0,00
Wojska Polskiego	0,18	1,43	0,36	0,00	0,72	4,83	15,38	24,69	0,89	0,00	0,89	0,89

Źródło: opracowanie własne

Analiza problemów społecznych koncentruje się na wyznaczonym OR wokół przede wszystkim procesów demograficznych, które wpływają na inne wskaźniki społeczne. Zauważalnym problemem społecznym jest proces starzenia się społeczeństwa, który determinuje życie społeczne, kulturalne i rekreacyjne mieszkańców gminy Torzym.

Analiza wskaźników w uwarunkowaniach społecznych wskazuje, że średnia OR charakteryzuje wyższymi wskaźnikami we wszystkich analizowanych wskaźnikach w porównaniu ze średnią gminy. Zdecydowana większość mieszkańców OR korzysta z zasiłków stałych (1,34), okresowych (4,21) i celowych (2,35), a także z pomocy na dożywianie (0,88). Średni wskaźnik liczby osób bezrobotnych na OR wynosi 3,29 przy średniej dla gminy 1,76. Wskaźnik obciążenia następstw likwidacji PPGR dla gminy jest wyższy niż średnia OR, jednakże w obszarze miejskim wskaźnik ten charakteryzuje się wyższą wartością (7,10). OR pod względem ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym również wykazuje tendencje niekorzystne w porównaniu ze średnią gminy, co oznacza, że zdecydowanie mniej jest osób w wieku przedprodukcyjnym oraz więcej w wieku poprodukcyjnym na wyznaczonym OR niż wykazuje to średnia całej gminy. Na OR wykazano również większą liczbę niekorzystanych zjawisk społecznych, tj. stwierdzonych przestępstw, liczby procedur „Niebieskie Karty” czy udzielane wsparcie na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością.

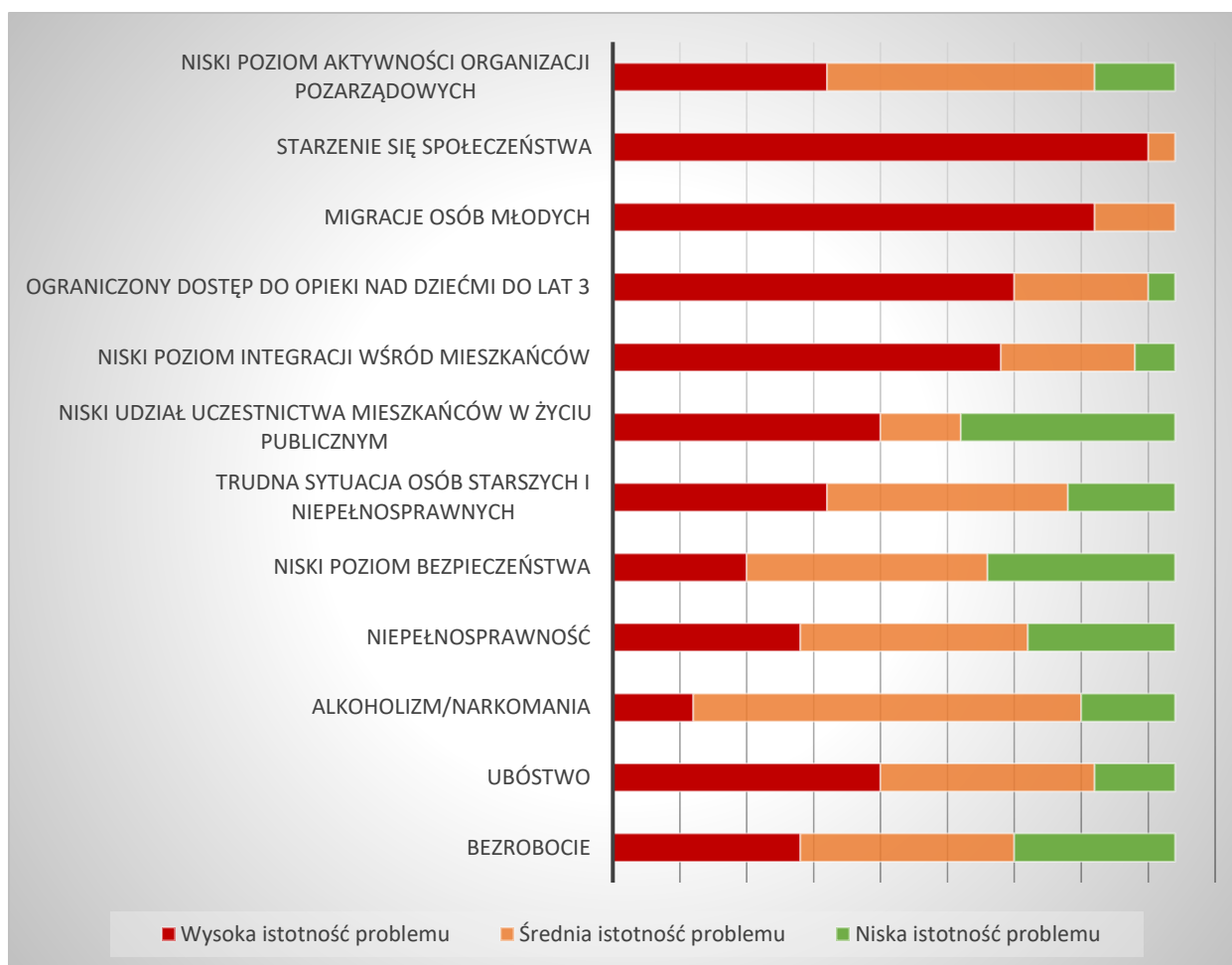
Średni wskaźnik „Niebieskiej Karty” dla OR wynosi 0,20 przy średniej dla gminy 0,09.

Wskaźnik postępowań GZI i GKRPA dla gminy wynosi 0,23 a dla OR – 0,81. Wskaźnik wsparcia asystenta rodziny dla OR wynosi 0,81 i jest wyższy niż średnia gminy (0,46). Również OR charakteryzuje się większą liczbą osób ze szczególnymi potrzebami (1,27) niż średnia gminy (0,55).

Podsumowując wyznaczony OR charakteryzuje się zdecydowaną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, tj. większą liczbą osób uzależnionych od pomocy społecznej, większą liczbą osób bezrobotnych, mniejszą liczbą dzieci i młodzieży a większą liczbą osób starszych i zależnych. Wyznaczony OR to również miejsce, gdzie dochodzi to częstszych incydentów przemocowych w rodzinach.

Również przeprowadzone badania społeczne podczas konsultacji społecznych wykazały, że zjawisko starzenia się społeczeństwa należy do kluczowych problemów społecznych wyznaczonego OR na terenie gminy Torzym. Dostrzegalnym przez mieszkańców problemem jest także migracja osób młodych z terenu OR, ograniczony dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3, czy niski poziom integracji wśród mieszkańców. Na poniższym wykresie zaprezentowano najważniejsze wskazane problemy społeczne dotyczące wyznaczonego OR.

Wykres 1 Problemy w uwarunkowaniach społecznych występujące na wyznaczonym OR

Źródło: opracowanie własne

Analiza uwarunkowań gospodarczych została oparta na podstawie dwóch wskaźników, tj. współczynnika przedsiębiorczości – mierzonego liczbą podmiotów gospodarczych oraz współczynnikiem rozwoju przedsiębiorczości – mierzonego liczbą nowo powstałych podmiotów gospodarczych na analizowanym OR. Z danych wynika, że współczynnik przedsiębiorczości dla OR wynosi 5,19 i jest wyższy niż średnia gminy. Jednakże współczynnik rozwoju przedsiębiorczości jest wyższy w gminie niż na wyznaczonym OR (0,10). Oznacza to, że na OR znajduje się więcej działalności gospodarczych, jednak poziom ich rozwoju jest zdecydowanie niższy niż w gminie.

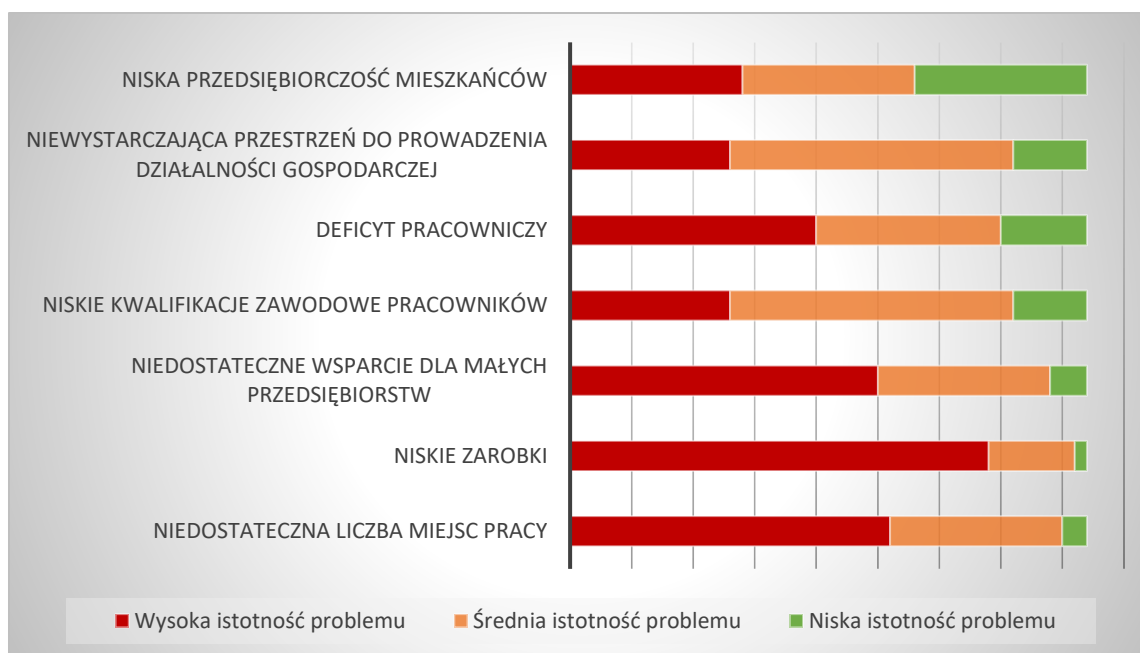
Tabela 6 Analiza wskaźników uwarunkowań gospodarczych

Jednostka analityczna	Współczynnik przedsiębiorczości	Współczynnik rozwoju przedsiębiorczości
Średnia gminy	2,94	0,25
Średnia OR	5,19	0,10
Średnia OR wiejski	3,36	0
Boczów	3,41	0,00
Drzewce	1,06	0,00
Gądków Wielki	4,37	0,00
Pniów	4,61	0,00
Średnia OR miejski	7,02	0,20
Plac Kościuszki	5,00	0,00
Plac Wolności	3,13	0,00
Biernackiego	3,26	0,00
C. K. Norwida	0,00	0,00
J. Słowackiego	13,04	0,00
Mickiewicza	7,25	1,45
Podgórna	6,38	0,00
Sulęcińska	7,69	0,00
Warszawska	26,47	0,00
Wodna	0,00	0,00
Wojska Polskiego	5,01	0,72

Źródło: opracowanie własne

Badania społeczne przeprowadzone podczas konsultacji wykazały, że wśród największych problemów OR w obszarze gospodarczym stanowią niskie zarobki, niedostateczna liczba miejsc pracy oraz niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorstw. OR boryka się również z problemem deficytu pracowniczego, niskimi kwalifikacjami pracowników oraz niską przedsiębiorczością mieszkańców.

Wykres 2 Problemy w uwarunkowaniach gospodarczych występujące na wyznaczonym OR

Źródło: opracowanie własne

Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych w obszarze rewitalizacji została oparta na wskaźniku dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, wskaźniku dostępności do obiektów publicznych oraz na wskaźniku dostępności komunikacyjnej. W ramach powyższych wskaźników (oprócz dostępności komunikacyjnej) średnia OR jest wyższa niż średnia gminy, co wskazuje, że pod względem przestrzenno-funkcjonalnym OR nie wypada źle w porównaniu z całą gminą. OR charakteryzuje się wyższym wskaźnikiem dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a także większą dostępnością do obiektów użyteczności publicznej. Jednak wskaźnik dostępności komunikacyjnej jest wyższy dla gminy niż dla wyznaczonego OR (41,49), co wskazuje na trudności komunikacyjne mieszkańców wyznaczonego OR.

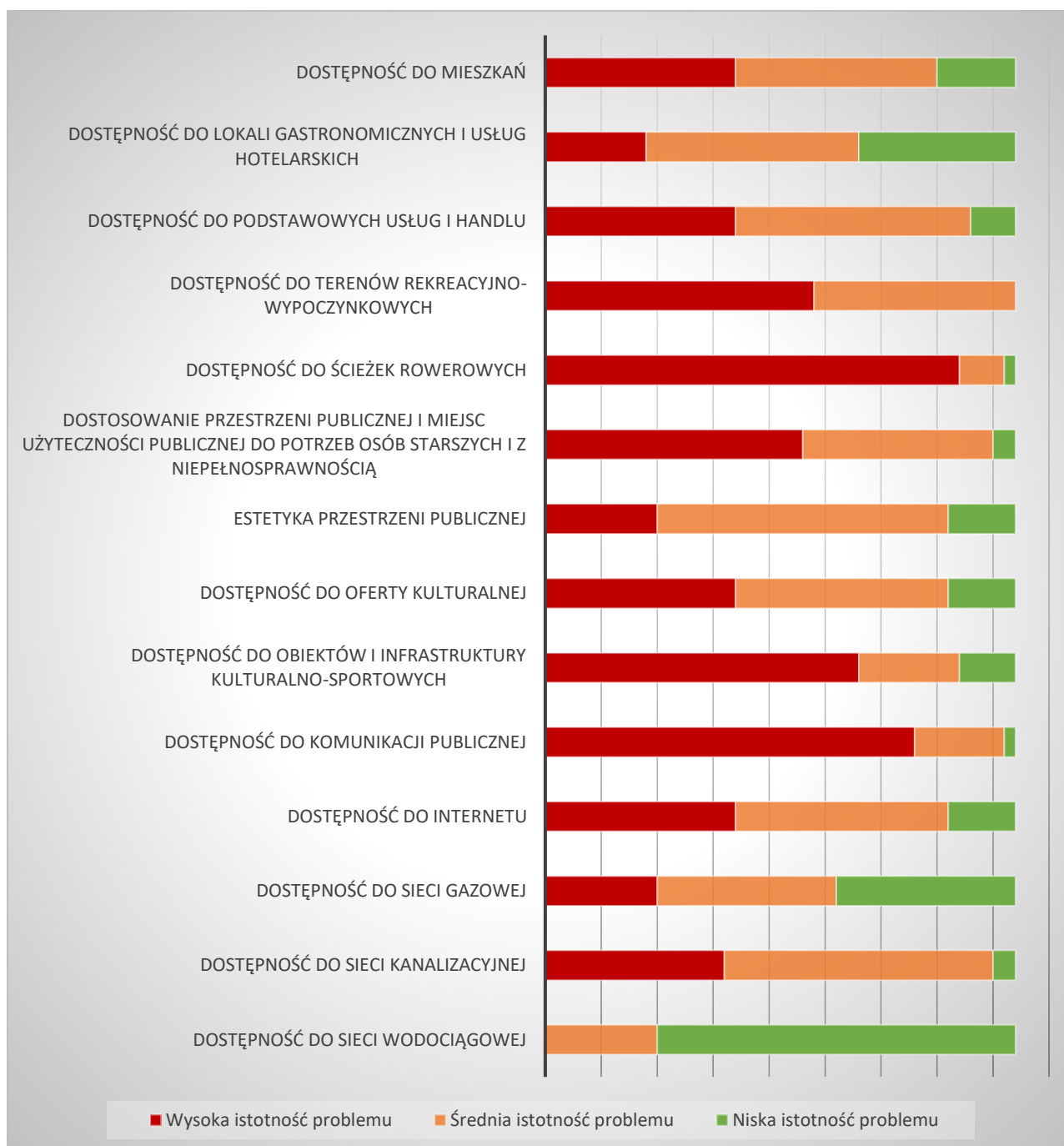
Tabela 7 Analiza wskaźników uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych

Jednostka analityczna	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej	Wskaźnik dostępności do sieci wodociągowej	Wskaźnik dostępności do obiektów publicznych	Wskaźnik dostępności komunikacyjnej
Średnia gminy	50,72	74,24	0,96	54,86
Średnia OR	68,99	82,51	1,47	41,49
Średnia OR wiejski	50,50	73,00	2,75	82,62
Boczów	100	100	5	37,56
Drzewce	0	0	0	112,67
Gądków Wielki	100	100	4	67,60
Pniów	2	92	2	112,67
Średnia OR miejski	87,48	92,03	0,18	0,36
Plac Kościuszki	100,00	100,00	0,00	0,00
Plac Wolności	100,00	100,00	0,00	0,33
Biernackiego	33,33	66,67	0,00	0,00
C. K. Norwida	83,33	83,33	0,00	0,00
J. Słowackiego	70,00	70,00	0,00	0,00
Mickiewicza	92,31	92,31	1,00	3,67
Podgórna	100,00	100,00	0,00	0,00
Sulęcińska	83,33	100,00	0,00	0,00
Warszawska	100,00	100,00	1,00	0,00
Wodna	100,00	100,00	0,00	0,00
Wojska Polskiego	100,00	100,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne

W przeprowadzonych badaniach społecznych dostępność do komunikacji publicznej również została wysoko oceniona jako istotny problem przestrzenno-funkcjonalny OR w opinii mieszkańców. Dostrzegalnym problemem OR w uwarunkowaniach przestrzenno-funkcjonalnych należą także: dostępność do ścieżek rowerowych, dostępność do obiektów i infrastruktury kulturalno-sportowej, dostępność do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych czy dostosowanie przestrzeni i miejsc użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością.

Wykres 3 Problemy w uwarunkowaniach przestrzenno-funkcjonalnych na wyznaczonym OR

Źródło: opracowanie własne

Analiza uwarunkowań środowiskowych oparta została na wskaźniku zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w wyniku szkodliwej działalności człowieka (stosowanie nieekologicznych źródeł ciepła) oraz na wskaźniku zanieczyszczenia azbestem. Wskaźnik zanieczyszczenia powietrza na OR jest niższy niż średnia gminy, co wskazuje na czystsze powietrze na wyznaczonym OR, choć obszar wiejski charakteryzuje się wyższym wskaźnikiem zanieczyszczenia powietrza niż średnia całego OR czy średnia gminy. również wyższy wskaźnik

zanieczyszczenia azbestem odnotowano na wyznaczonym OR niż w całej gminie i dotyczy to głównie obszaru wiejskiego, gdzie występuje w dalszym ciągu znaczna ilość niezutylizowanych wyrobów azbestowych.

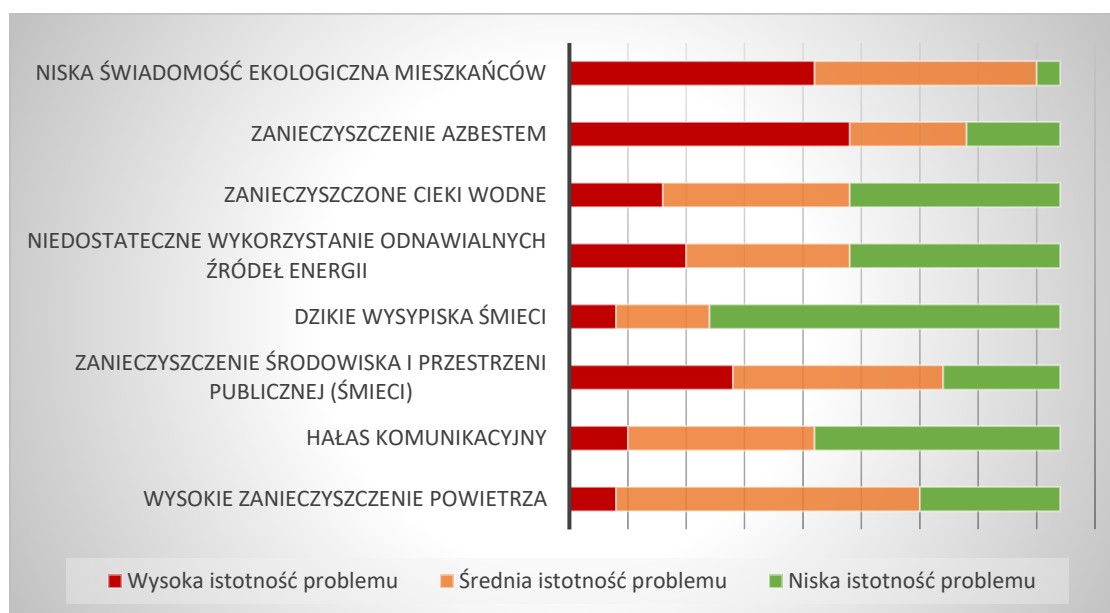
Tabela 8 Analiza wskaźników uwarunkowań środowiskowych

Jednostka analityczna	Wskaźnik zanieczyszczenia powietrza	Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem [%]
Średnia gminy	47,58	26,48
Średnia OR	37,50	27,79
Średnia OR wiejski	63,92	36,46
Boczów	75,46	88,37
Drzewce	11,63	26,09
Gądków Wielki	68,60	31,40
Pniów	100,00	0,00
Średnia OR miejski	11,09	19,12
Plac Kościuszki	0,00	100,00
Plac Wolności	0,00	0,00
Biernackiego	2,13	0,00
C. K. Norwida	0,00	0,00
J. Słowackiego	7,69	0,00
Mickiewicza	14,29	0,00
Podgórna	26,67	0,00
Sulcińska	10,98	0,00
Warszawska	29,17	100,00
Wodna	0,00	0,00
Wojska Polskiego	31,02	10,33

Źródło: opracowanie własne

W uwarunkowaniach środowiskowych dostrzegalnym problemem OR w opinii mieszkańców jest także niska świadomość ekologiczna mieszkańców, występowanie azbestu oraz zanieczyszczenie środowiska występującymi śmieciami w przestrzeni publicznej.

Wykres 4 Problemy w uwarunkowaniach środowiskowych występujące na wyznaczonym OR

Źródło: opracowanie własne

Analiza uwarunkowań technicznych oparta została na wskaźniku degradacji zabytków oraz dostępności architektonicznej do obiektów użyteczności publicznej. Średnia wskaźnika degradacji zabytków dla OR jest wyższa niż średnia gminy i dotyczy to głównie zabytków zlokalizowanych na obszarze wiejskim OR. Również wskaźnik dostępności architektonicznej do obiektów użyteczności publicznej na wyznaczonym obszarze wiejskim jest zdecydowanie niższy niż średnia gminy czy nawet średnia OR. Więcej budynków użyteczności publicznej jest dostosowanych architektonicznie w obszarze miejskim.

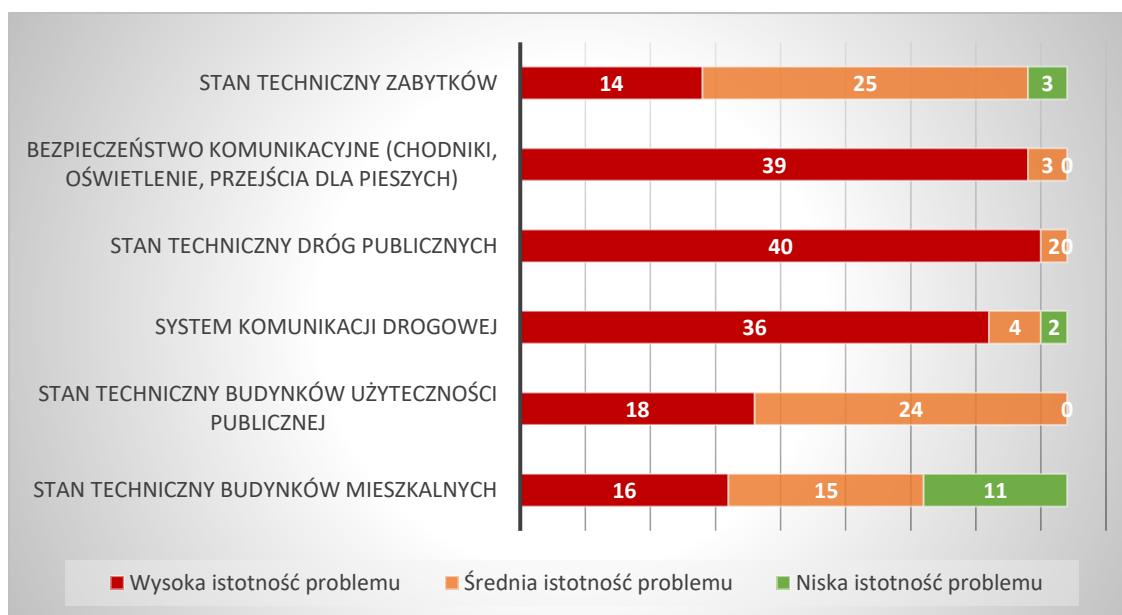
Tabela 9 Analiza wskaźników uwarunkowań technicznych

Jednostka analityczna	Wskaźnik degradacji zabytków	Wskaźnik dostępności architektonicznej
Średnia gminy	44,61	2,24
Średnia OR	46,97	15,15
Średnia OR wiejski	66,67	0,00
Boczów	0,00	0,00
Drzewce	100,00	0
Gądków Wielki	66,67	0
Pniów	100,00	0
Średnia OR miejski	27,27	30,30
Plac Kościuszki	100	100,00
Plac Wolności	0	0,00
Biernackiego	0	0,00
C. K. Norwida	0	0,00
J. Słowackiego	0	0,00
Mickiewicza	0	0,00
Podgórna	100	100,00
Sulęcińska	100	33,33
Warszawska	0	0,00
Wodna	0	0,00
Wojska Polskiego	0	100,00

Źródło: opracowanie własne

Podczas konsultacji społecznych wyznaczonej OR mieszkańcy wskazali także inne problemy występujące na OR. Należą do nich przede wszystkim bezpieczeństwo komunikacyjne, zły stan techniczny dróg publicznych, a także system komunikacji drogowej.

Wykres 5 Problemy w uwarunkowaniach technicznych występujące na wyznaczonym OR

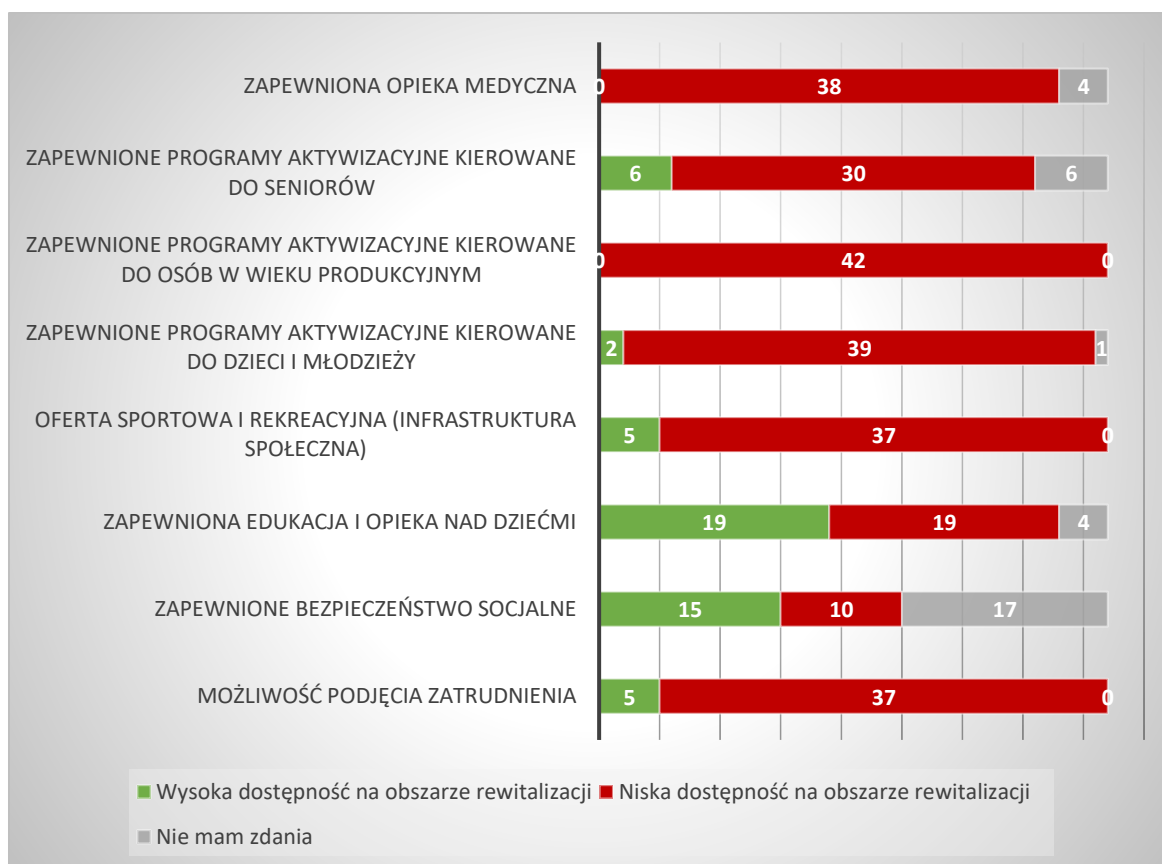

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując szczegółową diagnozę OR w kontekście uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych, środowiskowych i technicznych warto podkreślić, iż przeprowadzona wizja lokalna (spacery studyjne) potwierdzają zdiagnozowane, na podstawie analizy danych problemy społeczno-gospodarcze OR. Dużym problemem społecznym OR jest niski udział aktywności społecznej mieszkańców w życiu społecznym, migracje osób młodych i wysoki wskaźnik uzależnienia od pomocy społecznej. Z jednej strony jest to spowodowane procesami demograficznymi, gdzie widoczny jest spadek liczby osób młodych w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Wzrost osób w wieku senioralnym wzrasta systematycznie, co również pociąga za sobą inne problemy społeczne. Z drugiej strony niska aktywność mieszkańców jest wynikiem braku odpowiednich bodźców aktywizacyjnych, tj. infrastruktury społeczno-rekreacyjnej, sportowej, integracyjnej czy kulturalnej, a także braku zorganizowanych działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej.

Mieszkańcy gminy wskazują również, że znacznymi problemami, którymi charakteryzuje się wyznaczony OR są: niska dostępność do opieki medycznej, niedostateczna dostępność do programów aktywizujących różne grupy społeczne, oferta sportowa i rekreacyjna, a także możliwość podjęcia zatrudnienia na wyznaczonym OR.

Wykres 6 Problemy społeczne występujące na wyznaczonym obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Powyższe problemy dostrzegalne są przede wszystkim na całym wyznaczonym OR, gdzie widnieje potrzeba wdrażania systematycznych i cyklicznych działań aktywizujących mieszkańców danych społeczeństw. W ten sposób minimalizowane będą problemy społeczne, dotyczące w przeważającej mierze te grupy społeczne, które charakteryzują się ograniczonym dostępem do kultury, aktywnego spędzania czasu, efektywnych form profilaktycznych, rozwoju ich aktywności i zaangażowania obywatelskiego itp. Kumulacja negatywnych zjawisk społecznych na wyznaczonym OR determinuje pozostałe analizowane uwarunkowania.

Dodatkowo warto podkreślić, że zdiagnozowane problemy w sferze społecznej oddziałują na sferę gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, środowiskową i techniczną. Wysoki odsetek osób starszych na OR, bezrobocie, ubóstwo i występujące w wyniku tego patologie społeczne mają wpływ na aktywność społeczną mieszkańców analizowanego obszaru. Stagnacja i brak aktywności społecznej wpływają również na niski poziom przedsiębiorczości, niski udział w życiu publicznym czy angażowanie się w sprawy społeczne. Dlatego realizacja

zadań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna koncentrować się przede wszystkim na wyznaczonym OR z uwzględnieniem pozytywnego oddziaływania na pozostałą część całej gminy.

3.2 Lokalne potencjały obszaru

Potencjały rozwojowe gminy Torzym wynikają przede wszystkim z jej korzystnego położenia przestrzennego, zasobów środowiskowych oraz stopniowo rozwijającej się aktywności społeczno-gospodarczej. Gmina posiada silne uwarunkowania, które – odpowiednio wykorzystane – mogą stać się fundamentem długofalowego rozwoju.

Jednym z najważniejszych atutów jest lokalizacja gminy w układzie ponadregionalnym i międzynarodowym. Położenie w pobliżu granicy z Niemcami oraz wzdłuż głównych korytarzy transportowych, takich jak autostrada A2, droga krajowa nr 92 czy linia kolejowa Berlin–Warszawa, stwarza bardzo dobre warunki dla rozwoju funkcji logistycznych, inwestycyjnych oraz współpracy transgranicznej. Dostępność komunikacyjna zwiększa atrakcyjność gminy zarówno dla mieszkańców, jak i potencjalnych inwestorów, a także umożliwia korzystanie z rynków pracy i usług w większych ośrodkach, w tym w Berlinie.

Istotnym potencjałem gminy są jej walory środowiskowe. Wysoka lesistość, przekraczająca 60% powierzchni, oraz obecność licznych form ochrony przyrody – w tym obszarów Natura 2000, rezerwatów i parku krajobrazowego – tworzą wyjątkowe warunki dla rozwoju turystyki przyrodniczej, rekreacji oraz agroturystyki. Niski poziom urbanizacji oraz brak uciążliwego przemysłu sprzyjają zachowaniu wysokiej jakości środowiska, co dodatkowo zwiększa atrakcyjność osiedleńczą i wypoczynkową gminy.

Gospodarka lokalna, choć oparta głównie na mikroprzedsiębiorstwach, wykazuje tendencję rozwojową. Wzrasta liczba podmiotów gospodarczych, szczególnie prowadzonych przez osoby fizyczne, co świadczy o rosnącej aktywności przedsiębiorczej mieszkańców.

Dodatkowym atutem jest dostępność terenów inwestycyjnych, zwłaszcza w pobliżu głównych ciągów komunikacyjnych, co daje możliwość przyciągania nowych inwestorów i rozwijania działalności produkcyjno-usługowej.

Potencjał infrastrukturalny gminy opiera się przede wszystkim na dobrze rozwiniętej sieci drogowej, obejmującej zarówno drogi krajowe, jak i lokalne. Systematyczna modernizacja infrastruktury transportowej poprawia jakość życia mieszkańców oraz zwiększa dostępność

poszczególnych miejscowości. Istotne znaczenie ma także istniejąca infrastruktura kolejowa, która wzmacnia powiązania z głównymi ośrodkami miejskimi w kraju i za granicą.

Ważnym elementem potencjału rozwojowego jest kapitał społeczny. Na terenie gminy funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych, w tym stowarzyszeń sportowych, kulturalnych oraz jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które aktywnie uczestniczą w życiu społecznym i przyczyniają się do integracji mieszkańców. System edukacji oraz instytucje kultury zapewniają podstawowy poziom usług społecznych, a malejąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej może świadczyć o stopniowej poprawie sytuacji życiowej mieszkańców.

Uzupełnieniem potencjału gminy jest jej struktura osadnicza, oparta na równomiernym rozmieszczeniu miejscowości oraz centralnej roli miasta Torzym jako ośrodka administracyjnego i usługowego. Taki układ sprzyja rozwojowi funkcji mieszkaniowych, rekreacyjnych i gospodarczych, a także umożliwia planowanie przestrzenne w sposób zrównoważony.

Dodatkowo gmina posiada potencjał w zakresie transformacji energetycznej. Rozwijające się inwestycje w odnawialne źródła energii, szczególnie instalacje fotowoltaiczne, wskazują na możliwość budowania nowoczesnej, niskoemisyjnej gospodarki. W połączeniu z dostępnością terenów oraz rosnącą świadomością ekologiczną mieszkańców, stanowi to istotny kierunek przyszłego rozwoju.

Podsumowując, gmina Torzym dysponuje zróżnicowanym zestawem potencjałów – przestrzennych, środowiskowych, gospodarczych i społecznych. Ich komplementarne wykorzystanie może prowadzić do wzmocnienia konkurencyjności gminy oraz poprawy jakości życia mieszkańców w długiej perspektywie.

3.3 Skala potrzeb rewitalizacyjnych

Działania realizowane na kolejnych etapach opracowywania dokumentu – w tym wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, analiza wskaźnikowa, warsztaty rewitalizacyjne, wizje lokalne, konsultacje społeczne z wykorzystaniem ankiet oraz szczegółowa diagnoza – jednoznacznie wskazały na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych w granicach wyznaczonego OR. Czynniki te istotnie ograniczają rozwój zarówno poszczególnych podobszarów, jak i całej gminy.

Należy podkreślić, że zidentyfikowane trudności nie mają charakteru przypadkowego, lecz są ze sobą powiązane i wynikają z określonych zależności. Przykładowo, brak więzi społecznych i słabe zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne często mają swoje źródło w niedostatkach infrastrukturalnych, takich jak niewystarczająca liczba miejsc do spędzania czasu wolnego czy ograniczona oferta zajęć pozalekcyjnych. Z kolei nieprzystosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zaniedbania w utrzymaniu infrastruktury obniżają ogólną jakość przestrzeni. Niski poziom rozwoju gospodarczego i społecznego wiąże się także z brakiem odpowiednich narzędzi wspierających lokalnych przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych. Świadomość tych powiązań pozwala lepiej zrozumieć naturę problemów, a tym samym skuteczniej poszukiwać sposobów ich rozwiązania w gminie Torzym.

Poniżej zaprezentowano potrzeby rewitalizacyjne, którą wynikają z zdiagnozowanych problemów na OR.

Tabela 10 Potrzeby rewitalizacyjne zdiagnozowane na podstawie istniejących problemów i deficytów obszaru rewitalizacji

PROBLEM	SKUTEK	POTRZEBA REWITALIZACYJNA
Zmiany demograficzne (spadek liczby ludności, proces starzenia się społeczeństwa, migracje osób młodych)	- wyludnianie się obszaru gminy, - obniżenie poziomu życia mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, - zahamowanie rozwoju gospodarczego, - stagnacja społeczna, - wzrastające potrzeby osób starszych w dostępie do opieki społecznej i medycznej	Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej, podniesienie jakości życia, dostosowywanie oferty spędzania czasu wolnego do potrzeb mieszkańców w różnym wieku, budowanie systemu wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnością
Bezrobocie, ubóstwo, wysokie odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	- pogarszające się warunki życiowe, - wykluczenie społeczne osób bezrobotnych,	Prowadzenie działań aktywizujących, wyrównanie szans mieszkańców w dostępie do różnorodnych

PROBLEM	SKUTEK	POTRZEBA REWITALIZACYJNA
	• trudności finansowe w prowadzeniu gospodarstwa domowego, • wzrost patologii społecznych	usług rynku pracy, konieczność podniesienia potrzeby motywacji i kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych, tworzenie miejsc integracji i systemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Niewielki poziom rozwoju przedsiębiorczości, brak odpowiednich instrumentów wsparcia rozwoju gospodarczego i III sektora	• pogłębiający się kryzys bezrobotności, • zahamowanie dostępu do podstawowych usług i produktów, • brak możliwości rozwoju turystycznego i okołoturystycznego	Wykorzystanie istniejącego potencjału przyrodniczego do prowadzenia działalności gospodarczych, wspieranie działalności małych przedsiębiorstw, tworzenie przestrzeni do pobudzenia gospodarczego gminy
Niewystarczająca oferta kulturalno-rekreacyjna i liczba miejsc integracji społecznej	• pogłębiający się kryzys izolacji społecznej, • brak aktywizacji społecznej mieszkańców, • pogorszenie stanu zdrowia, • migracje osiedleńcze w celu poszukiwania dogodniejszych warunków życia	Dostosowywanie istniejącej infrastruktury i oferty kulturalnej do potrzeb mieszkańców, podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie ochrony zdrowia, rozbudowa infrastruktury społecznej i rekreacyjnej
Niski poziom ochrony środowiska przyrodniczego, miejsca zaniedbane, występowanie pustostanów	• degradacja istniejącego potencjału przyrodniczego, • pogorszenie się stanu środowiska przyrodniczego,	Racjonalne wykorzystanie i dostosowanie istniejącego potencjału przyrodniczego do pełnienia funkcji społecznych, rekreacyjnych, integracyjnych, podejmowanie działań w zakresie zwiększenia

PROBLEM	SKUTEK	POTRZEBA REWITALIZACYJNA
	• brak estetyki przestrzennej i występowanie miejsc niebezpiecznych	świadomości ekologicznej mieszkańców gminy
Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej, w tym brak dostosowania architektonicznego budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	• degradacja budynków użyteczności publicznej, • nieatrakcyjny wizerunek obszaru, brak estetyki przestrzennej, • niski poziom atrakcyjności osiedleńczej	Modernizacja i poprawa stanu technicznego i wyglądu budynków użyteczności publicznej, dostosowanie ich do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością w celu zapewnienie dostępu do usług dla wszystkich mieszkańców gminy

Źródło: opracowanie własne

4. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026–2032 obszar rewitalizacji stanie się **nowoczesną, funkcjonalną i atrakcyjną przestrzenią życia społecznego**, sprzyjającą integracji mieszkańców, rozwojowi usług oraz wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjałów. Zrewitalizowany Torzym będzie miejscem, w którym **wysoka jakość przestrzeni publicznych idzie w parze z aktywnością społeczną i gospodarczą mieszkańców**. Obszary dotychczas zdegradowane zostaną przekształcone w przyjazne, dostępne i estetyczne przestrzenie, pełniące różnorodne funkcje – rekreacyjne, kulturalne, społeczne i usługowe.

W sferze społecznej nastąpi **wyraźna poprawa jakości życia mieszkańców**, wzrost ich aktywności oraz integracji. Dzięki rozwojowi infrastruktury sportowej, kulturalnej i społecznej mieszkańcy będą mieli dostęp do szerokiej oferty zajęć, wydarzeń i usług, co przyczyni się do wzmocnienia więzi społecznych oraz ograniczenia zjawisk wykluczenia. Szczególną rolę odegra rozwój usług społecznych i zdrowotnych oraz inicjatyw prozdrowotnych, które zwiększą świadomość zdrowotną i poprawią dostęp do opieki.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej obszar rewitalizacji zostanie uporządkowany i zagospodarowany w sposób spójny i dostępny. Powstaną nowe oraz zmodernizowane obiekty infrastruktury publicznej – w tym przestrzenie rekreacyjne nad jeziorem Ilno, obiekty sportowe, instytucje kultury oraz centra usług społecznych. Zdegradowane budynki, takie jak dworzec kolejowy, zyskają nowe funkcje społeczne i kulturalne, co przyczyni się do **ożywienia przestrzeni miejskiej i nadania jej nowych wartości użytkowych**.

W sferze gospodarczej rewitalizacja przyczyni się do **pobudzenia lokalnej przedsiębiorczości**, zwłaszcza w obszarze usług, turystyki i rekreacji. Rozwój infrastruktury turystycznej, w tym ścieżek pieszo-rowerowych i punktu informacji turystycznej, wpłynie na zwiększenie ruchu turystycznego oraz wydłużenie czasu pobytu odwiedzających. Powstaną nowe możliwości rozwoju działalności gospodarczej oraz tworzenia miejsc pracy.

W sferze środowiskowej i technicznej nastąpi poprawa efektywności energetycznej oraz jakości infrastruktury, w tym poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz modernizację obiektów publicznych. Przestrzeń stanie się bardziej przyjazna środowisku, a działania rewitalizacyjne będą sprzyjać promocji zrównoważonego rozwoju i ekologicznych form aktywności, takich jak transport rowerowy.

Docelowo obszar rewitalizacji w gminie Torzym stanie się spójną, wielofunkcyjną przestrzenią, w której mieszkańcy chętnie żyją, pracują i spędzają czas wolny, a lokalna społeczność jest aktywna, zintegrowana i współodpowiedzialna za rozwój swojego otoczenia. Rewitalizacja przyczyni się do trwałego ograniczenia zjawisk kryzysowych oraz wzmocnienia potencjału rozwojowego gminy.

**WIZJA ROZWOJU GMINY PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI OBSZARÓW
ZDEGRADOWANYCH**

Gmina Torzym po przeprowadzeniu rewitalizacji stanie się nowoczesną i przyjazną przestrzenią, sprzyjającą aktywności społecznej, integracji mieszkańców oraz rozwojowi lokalnej gospodarki. Obszary zdegradowane zostaną przekształcone w funkcjonalne i estetyczne miejsca oferujące dostęp do wysokiej jakości infrastruktury sportowej, kulturalnej, turystycznej i społecznej. Wzmocniony zostanie potencjał turystyczny i rekreacyjny gminy, a także rozwinięte zostaną usługi społeczne i zdrowotne odpowiadające na potrzeby mieszkańców. Gmina będzie rozwijać się w sposób zrównoważony, wykorzystując swoje zasoby oraz nowoczesne rozwiązania, stając się atrakcyjnym miejscem do życia, pracy i wypoczynku.

5. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2032 r. będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Schemat 1 Cele strategiczne

Źródło: opracowanie własne

Wskazane powyżej cele rewitalizacyjne i odpowiadające im kierunki działań w postaci zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby obszaru rewitalizacji. Służą one wyeliminowaniu zdiagnozowanych deficytów oraz problemów społecznych w sferze społecznej, ale także w pozostałych uwarunkowaniach gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do Programu rewitalizacji.

Na podstawie zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w gminie Torzym można wskazać, że głównym kierunkiem działań jest kompleksowa poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej, przestrzennej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej, przy jednoczesnym wzmacnianiu aktywności społecznej i lokalnej gospodarki.

Kierunki działań rewitalizacyjnych:

- 1) Wzmocnienie funkcji społecznych i integracyjnych
 - rozwój usług społecznych i zdrowotnych (Centrum Usług Społecznych, OPS, ŚDS, modernizacja szpitala),
 - aktywizacja mieszkańców poprzez działania edukacyjne, kulturalne i prozdrowotne,
 - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, szczególnie wśród osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin wymagających wsparcia.
- 2) Rozwój i modernizacja infrastruktury publicznej
 - budowa i modernizacja obiektów sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych (hala sportowa, amfiteatr, instytucje kultury),
 - adaptacja zdegradowanych budynków do nowych funkcji społecznych (np. dworzec kolejowy),
 - poprawa dostępności i jakości przestrzeni publicznych.
- 3) Rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych
 - zagospodarowanie terenów nad jeziorem Ilno,
 - budowa ścieżek pieszo-rowerowych i infrastruktury turystycznej,
 - tworzenie oferty sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi i przyciąganiu turystów.
- 4) Poprawa warunków mieszkaniowych i dostępności usług
 - rozwój budownictwa mieszkaniowego (SIM),

- integracja usług społecznych i zdrowotnych w jednym miejscu,
 - poprawa dostępności usług publicznych dla mieszkańców.
- 5) Modernizacja infrastruktury zdrowotnej i poprawa jakości usług medycznych
- przebudowa i rozbudowa obiektów szpitalnych,
 - wdrażanie rozwiązań energooszczędnych i OZE,
 - zwiększenie dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych.
- 6) Zrównoważony rozwój i poprawa efektywności energetycznej
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
 - modernizacja energetyczna budynków publicznych,
 - promowanie ekologicznych form transportu i stylu życia.

Zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne:

- społeczne – potrzeba zwiększenia aktywności mieszkańców, integracji społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu,
- infrastrukturalne – konieczność modernizacji zdegradowanych obiektów i rozwoju nowoczesnej infrastruktury publicznej,
- zdrowotne – potrzeba poprawy jakości i dostępności usług medycznych oraz działań profilaktycznych,
- mieszkaniowe – niedobór dostępnych mieszkań oraz potrzeba poprawy warunków bytowych,
- kulturalne i edukacyjne – brak nowoczesnych przestrzeni do prowadzenia działalności kulturalnej i edukacyjnej,
- rekreacyjne i turystyczne – niewystarczające wykorzystanie potencjału przyrodniczego i brak infrastruktury sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi,
- gospodarcze – potrzeba pobudzenia lokalnej przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy,
- przestrzenne i funkcjonalne – konieczność uporządkowania przestrzeni oraz nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom,
- techniczne i środowiskowe – potrzeba poprawy efektywności energetycznej oraz wdrażania rozwiązań proekologicznych.

6. Opis projektów rewitalizacyjnych

Poniżej zaprezentowane zostały projekty rewitalizacyjne w podziale na podstawowe i uzupełniające projekty. Projekty rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców OR. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej. Grupą docelową zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą przede wszystkim mieszkańcy obszarów zdegradowanych na terenie gminy Torzym, a także pozostali mieszkańcy gminy, którzy będą mieli możliwość korzystania z powstałej infrastruktury społeczno-integracyjnej oraz realizowanych działań społecznych na obszarach zdegradowanych.

6.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 11 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

PROJEKT P1 AKTYWNA PRZESTRZEŃ – ROWER I TURYSTYKA W TORZYMIIU
Cel projektu
Celem projektu jest kompleksowy rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w Torzymiu, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru jeziora Ilno, w celu zwiększenia atrakcyjności regionu dla mieszkańców i turystów, a także pobudzenia lokalnej aktywności społecznej i gospodarczej. Projekt zakłada stworzenie spójnej, nowoczesnej przestrzeni sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi, integracji społecznej oraz promocji walorów przyrodniczych i turystycznych gminy. Realizacja przedsięwzięć przyczyni się do poprawy dostępności infrastruktury rekreacyjnej, rozwoju turystyki rowerowej oraz podniesienia jakości usług związanych z obsługą ruchu turystycznego. W ramach projektu przewidziano dwa kluczowe działania: • P1.1 Budowa budynku usługowego – punktu informacji turystycznej wraz z funkcją obsługi imprez okolicznościowych, który będzie pełnił rolę centrum informacji i promocji regionu, a także miejsca organizacji wydarzeń lokalnych, wspierając integrację mieszkańców oraz rozwój inicjatyw społecznych i kulturalnych. • P1.2 Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w miejscowości Torzym nad jeziorem Ilno, mających na celu stworzenie bezpiecznej i atrakcyjnej infrastruktury do uprawiania turystyki aktywnej, poprawę dostępności terenów rekreacyjnych oraz połączenie kluczowych punktów przestrzeni turystycznej. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienia wizerunku Torzymia jako miejsca przyjaznego turystyce aktywnej i rekreacji.
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu
Realizacja projektu odpowiada na szereg zidentyfikowanych problemów społecznych, infrastrukturalnych i gospodarczych występujących na terenie miejscowości Torzym, w szczególności w obszarze jeziora Ilno. Głównym problemem jest niewystarczające zagospodarowanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego regionu, wynikające z braku odpowiedniej infrastruktury oraz ograniczonej oferty dla mieszkańców i odwiedzających. Pomimo atrakcyjnych walorów przyrodniczych (jezioro Ilno, tereny zielone), obszar ten nie jest w pełni wykorzystywany w sposób sprzyjający rozwojowi turystyki i aktywności fizycznej.

Istotnym wyzwaniem jest również brak spójnej i bezpiecznej infrastruktury pieszo-rowerowej, co ogranicza możliwości aktywnego wypoczynku oraz utrudnia dostęp do terenów rekreacyjnych. Obecny stan infrastruktury nie sprzyja rozwojowi turystyki rowerowej ani codziennej aktywności mieszkańców, co wpływa na niższy poziom wykorzystania przestrzeni publicznej. Kolejnym problemem jest brak miejsca pełniącego funkcję punktu informacji turystycznej oraz zaplecza do organizacji wydarzeń lokalnych, co ogranicza promocję regionu oraz możliwości integracji społecznej. Niedostateczna dostępność informacji dla turystów oraz brak infrastruktury do organizacji imprez okolicznościowych wpływają negatywnie na rozwój lokalnej oferty turystycznej i kulturalnej. Dodatkowo zauważalny jest niewystarczający poziom aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców, wynikający m.in. z ograniczonej liczby inicjatyw lokalnych oraz niewykorzystanego potencjału do rozwoju usług turystycznych. Projekt ma na celu rozwiązanie powyższych problemów poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi, poprawę dostępności i jakości przestrzeni publicznej oraz rozwój funkcji turystycznych i społecznych obszaru jeziora Ilno.		
Nazwa wnioskodawcy		
Gmina Torzym		
Potencjalni partnerzy		
Jednostki organizacyjne, lokalne stowarzyszenia i kluby sportowe, LGD,		
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja		
P1.1 Budowa budynku usługowego - punkt informacji turystycznej wraz z obsługą imprez okolicznościowych	Torzym działka: 124/23 Obszar rewitalizacji	
P1.2 Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w miejscowości Torzym nad jeziorem Ilno	Torzym działka: 124/24, 124/23, 7124/21, 7131/11, 124/4, 396/11, 696/3, 124/14, 697/3, 700/1, 700/2, 954, 952/1 Garbicz działka: 7251/3, 7253/7 Obszar rewitalizacji	
Cel i oddziaływanie przedsięwzięcia		
P1.1 Budowa budynku usługowego - punkt informacji turystycznej wraz z obsługą imprez okolicznościowych	Cel strategiczny 1 Wzmocnienie potencjału turystycznego, rekreacyjnego i gospodarczego obszaru	☒ sfera społeczna ☒ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna

		☐ strefa środowiskowa ☐ strefa techniczna
P1.2 Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w miejscowości Torzym nad jeziorem Ilno		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☐ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
P1.1 Budowa budynku usługowego - punkt informacji turystycznej wraz z obsługą imprez okolicznościowych	W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących zadań: • opracowanie dokumentacji projektowej (architektoniczno-budowlanej oraz technicznej), • uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych i pozwoleń na budowę, • przygotowanie terenu inwestycji (roboty ziemne, uzbrojenie terenu), • budowa obiektu usługowego wraz z instalacjami wewnętrznymi (elektryczną, wodno-kanalizacyjną, grzewczą, teletechniczną), • zagospodarowanie terenu wokół budynku (ciągi piesze, miejsca postojowe, mała architektura, zieleni), • wyposażenie obiektu w niezbędny sprzęt i infrastrukturę (meble, systemy informacyjne, sprzęt multimedialny), • utworzenie i uruchomienie punktu informacji turystycznej (materiały promocyjne, oznakowanie), • dostosowanie obiektu do organizacji wydarzeń lokalnych i imprez okolicznościowych, • działania promocyjne związane z uruchomieniem obiektu.	

P1.2 Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w miejscowości Torzym nad jeziorem Ilno	W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących zadań: • opracowanie dokumentacji projektowej dla tras pieszo-rowerowych, • uzyskanie wymaganych uzgodnień i pozwoleń (w tym środowiskowych, jeśli wymagane), • przygotowanie terenu pod inwestycję (roboty ziemne, niwelacja terenu), • budowa ścieżek pieszo-rowerowych o odpowiedniej nawierzchni i szerokości, • wykonanie oznakowania poziomego i pionowego tras, • budowa infrastruktury towarzyszącej (ławki, kosze na odpady, stojaki rowerowe, oświetlenie), • zagospodarowanie przestrzeni wokół ścieżek (zieleń, miejsca odpoczynku, punkty widokowe), • zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników (elementy uspokojenia ruchu, bariery ochronne), • integracja ścieżek z istniejącą infrastrukturą komunikacyjną i turystyczną, • działania informacyjne i promujące korzystanie z infrastruktury.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi	
1. Dostępność architektoniczna • zaprojektowanie i budowa obiektu bez barier architektonicznych (brak progów, odpowiednia szerokość drzwi i ciągów komunikacyjnych), • zastosowanie podjazdów i pochylni dla osób poruszających się na wózkach, • zapewnienie miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami w bezpośrednim sąsiedztwie budynku, • dostosowanie toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, • zastosowanie antypoślizgowych nawierzchni oraz odpowiedniego oświetlenia, • budowa ścieżek pieszo-rowerowych o parametrach umożliwiających korzystanie przez osoby o ograniczonej mobilności (odpowiednia szerokość, równa nawierzchnia, łagodne nachylenia). 2. Dostępność informacyjno-komunikacyjna	

- przygotowanie materiałów informacyjnych w formatach dostępnych (np. powiększona czcionka, wersje elektroniczne),
- zastosowanie oznaczeń wizualnych o wysokim kontraście oraz czytelnej informacji kierunkowej,
- wykorzystanie piktogramów ułatwiających orientację w przestrzeni,
- możliwość uzyskania informacji turystycznej w formie dostosowanej do różnych potrzeb (np. wsparcie personelu, materiały online).

3. Dostępność cyfrowa

- zapewnienie dostępności cyfrowej materiałów promocyjnych i informacyjnych (zgodnie ze standardami WCAG),
- udostępnienie informacji o infrastrukturze i wydarzeniach w formie dostępnej online,
- wykorzystanie narzędzi cyfrowych wspierających orientację w terenie (np. mapy, opisy tras).

4. Organizacja przestrzeni przyjaznej wszystkim użytkownikom

- wyznaczenie miejsc odpoczynku (ławki, strefy relaksu) wzdłuż ścieżek,
- zapewnienie odpowiedniej liczby punktów odpoczynku dla osób starszych i o ograniczonej sprawności,
- projektowanie przestrzeni w sposób intuicyjny i bezpieczny dla wszystkich grup użytkowników.

5. Podnoszenie świadomości i kompetencji

- przeszkolenie personelu punktu informacji turystycznej w zakresie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami,
- promowanie zasad równego dostępu i inkluzywności w działaniach informacyjnych i promocyjnych.

Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu

Planowane rezultaty:

1. Rezultaty infrastrukturalne

- utworzenie nowoczesnego punktu informacji turystycznej wraz z zapleczem do organizacji wydarzeń,
- budowa i udostępnienie spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych w rejonie jeziora Ilno,
- poprawa zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz zwiększenie jej funkcjonalności i estetyki,
- rozwój infrastruktury towarzyszącej (mała architektura, miejsca odpoczynku, oznakowanie).

2. Rezultaty społeczne

- zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców,
- poprawa jakości życia poprzez dostęp do bezpiecznej i atrakcyjnej przestrzeni rekreacyjnej,

- wzrost integracji społecznej dzięki organizacji wydarzeń lokalnych i inicjatyw społecznych,
- zwiększenie dostępności przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami.

3. Rezultaty turystyczne

- wzrost liczby turystów odwiedzających Torzym i okolice jeziora Ilno,
- wydłużenie czasu pobytu turystów dzięki rozwiniętej ofercie rekreacyjnej,
- poprawa dostępności informacji turystycznej i promocji regionu,
- włączenie obszaru do regionalnych szlaków turystyki aktywnej (rowerowej i pieszej).

4. Rezultaty gospodarcze

- pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości, szczególnie w branży turystycznej i usługowej,
- wzrost przychodów lokalnych podmiotów gospodarczych (gastronomia, noclegi, usługi rekreacyjne),
- stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w sektorze turystyki i usług.

5. Rezultaty środowiskowe

- promowanie ekologicznych form transportu (rower, ruch pieszy),
- uporządkowanie i ochrona terenów wokół jeziora Ilno poprzez ich zagospodarowanie,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów.

Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
P1.1 Budowa budynku usługowego - punkt informacji turystycznej wraz z obsługą imprez okolicznościowych	liczba wybudowanych obiektów infrastruktury turystycznej	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
P1.2 Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w miejscowości Torzym nad jeziorem Ilno	długość wybudowanych ścieżek pieszo-rowerowych	2 km	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			

Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania
P1.1 Budowa budynku usługowego - punkt informacji turystycznej wraz z obsługą imprez okolicznościowych	2026-2032	1 mln	• Budżet gminy; • Fundusze Europejskie dla Lubuskiego; • Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR); • Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS); • Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS); • Programy krajowe; • Inne źródła.
P1.2 Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w miejscowości Torzym nad jeziorem Ilno	2027-2032	4 mln	

PROJEKT P2 KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W TORZYMIIU

Cel projektu

Celem projektu jest **poprawa dostępności, jakości i funkcjonalności infrastruktury sportowej w Torzymiu** poprzez budowę nowoczesnej hali sportowej oraz modernizację istniejących obiektów sportowych, co przyczyni się do zwiększenia aktywności fizycznej mieszkańców oraz poprawy warunków prowadzenia zajęć sportowych i rekreacyjnych.

Projekt ma na celu w szczególności:

- stworzenie całorocznych warunków do uprawiania sportu dzięki budowie hali sportowej przy Szkole Podstawowej,
- poprawę bezpieczeństwa i komfortu użytkowników poprzez remont nawierzchni boisk kompleksu Orlik,
- zwiększenie dostępności infrastruktury sportowej dla różnych grup użytkowników (dzieci, młodzieży, dorosłych, osób ze szczególnymi potrzebami),

• promowanie zdrowego stylu życia oraz aktywności fizycznej wśród mieszkańców, • wzmocnienie integracji społecznej poprzez rozwój przestrzeni sprzyjającej wspólnym aktywnościom sportowym.
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu
Realizacja projektu odpowiada na istotne problemy związane z niedostateczną jakością oraz ograniczoną dostępnością infrastruktury sportowej na terenie Torzymia, co negatywnie wpływa na poziom aktywności fizycznej mieszkańców oraz warunki prowadzenia zajęć sportowych. Kluczowym problemem jest brak nowoczesnej, całorocznej infrastruktury sportowej, w szczególności hali sportowej przy Szkole Podstawowej. Obecnie zajęcia wychowania fizycznego są ograniczone warunkami atmosferycznymi oraz dostępnością odpowiednich przestrzeni, co obniża ich jakość i różnorodność. Brak takiego obiektu uniemożliwia również organizację zawodów sportowych, wydarzeń rekreacyjnych oraz rozwój lokalnych inicjatyw sportowych. Istotnym wyzwaniem jest także degradacja istniejącej infrastruktury sportowej, w szczególności zużyta nawierzchnia syntetyczna boisk kompleksu Orlik. Pogarszający się stan techniczny obiektów wpływa na bezpieczeństwo użytkowników, ogranicza komfort korzystania oraz może prowadzić do stopniowego wykluczenia obiektu z użytkowania. Kolejnym problemem jest ograniczona dostępność infrastruktury sportowej dla różnych grup społecznych, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób ze szczególnymi potrzebami. Brak dostosowanych i nowoczesnych obiektów ogranicza możliwość aktywnego spędzania czasu oraz integracji społecznej. Dodatkowo zauważalny jest niski poziom aktywności fizycznej mieszkańców, wynikający m.in. z niewystarczającej oferty infrastrukturalnej oraz ograniczonych możliwości organizacji zajęć sportowych i rekreacyjnych.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Torzym
Potencjalni partnerzy
Instytucje kulturalne i sportowe, gminne jednostki organizacyjne
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja

P2.1 Budowa hali sportowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą przy Szkole Podstawowej w Torzymiu	Torzym działka: 964/5, 124/24 Obszar rewitalizacji	
P2.2 Remont nawierzchni syntetycznej boisk sportowych kompleksu Orlik	Torzym działka: 124/23 Obszar rewitalizacji	
Cel i oddziaływanie przedsięwzięcia		
P2.1 Budowa hali sportowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą przy Szkole Podstawowej w Torzymiu	Cel strategiczny 2 Rozwój i modernizacja infrastruktury publicznej oraz przestrzeni miejskiej	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☒ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P2.2 Remont nawierzchni syntetycznej boisk sportowych kompleksu Orlik		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
P2.1 Budowa hali sportowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą przy Szkole Podstawowej w Torzymiu	W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących zadań: • opracowanie dokumentacji projektowej (koncepcja, projekt budowlany i wykonawczy), • uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych (pozwolenie na budowę, uzgodnienia), • przygotowanie terenu inwestycji (roboty ziemne, uzbrojenie terenu), • budowa hali sportowej (konstrukcja obiektu, instalacje: elektryczna, wodno-kanalizacyjna, grzewcza, wentylacyjna),	

	- wykonanie zaplecza sportowego (szatnie, sanitariaty, pomieszczenia techniczne, magazyny sprzętu), - budowa widowni oraz przestrzeni do organizacji wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, - zakup i montaż wyposażenia sportowego (boiska wielofunkcyjne, kosze, bramki, sprzęt sportowy), - zagospodarowanie terenu wokół obiektu (ciągi piesze, miejsca parkingowe, oświetlenie, zieleń), - dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (dostępność architektoniczna), - przeprowadzenie odbiorów technicznych i oddanie obiektu do użytkowania.
P2.2 Remont nawierzchni syntetycznej boisk sportowych kompleksu Orlik	W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących zadań: - opracowanie dokumentacji technicznej i zakresu prac remontowych, - przygotowanie terenu i zabezpieczenie obiektu na czas realizacji prac, - demontaż i utylizacja zużytej nawierzchni syntetycznej, - przygotowanie podbudowy i wyrównanie powierzchni boisk, - wykonanie nowej nawierzchni syntetycznej o odpowiednich parametrach użytkowych, - odtworzenie oznakowania boisk (linie, strefy gry), - modernizacja lub wymiana elementów wyposażenia (bramki, siatki, piłkochwyty – w razie potrzeby), - kontrola jakości wykonanych prac oraz odbiory techniczne, - udostępnienie obiektu do ponownego użytkowania.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi	
1. Dostępność architektoniczna - budowa hali sportowej bez barier architektonicznych (brak progów, szerokie przejścia i drzwi), - zastosowanie podjazdów i pochylni dla osób poruszających się na wózkach, - zapewnienie dostępnych szatni i sanitariatów dostosowanych do osób z niepełnosprawnościami, - wydzielenie miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami w pobliżu obiektu, - zastosowanie antypoślizgowych nawierzchni oraz odpowiedniego oświetlenia, - zapewnienie dostępności boisk Orlik poprzez równe, bezprogowe dojścia i bezpieczne nawierzchnie.	

2. Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi

- dostosowanie przestrzeni hali sportowej do prowadzenia zajęć dla uczniów o zróżnicowanych potrzebach (np. możliwość podziału przestrzeni, strefy o mniejszym natężeniu bodźców),
- wykorzystanie czytelnych oznaczeń i piktogramów ułatwiających orientację,
- zapewnienie możliwości prowadzenia zajęć integracyjnych i rehabilitacyjnych,
- wyposażenie obiektu w sprzęt umożliwiający aktywność fizyczną osób o różnym poziomie sprawności.

3. Dostępność informacyjno-komunikacyjna

- zastosowanie oznaczeń wizualnych o wysokim kontraście i czytelnej informacji kierunkowej,
- przygotowanie regulaminów i informacji w uproszczonej, zrozumiałej formie,
- możliwość uzyskania wsparcia informacyjnego przez personel obiektu,
- stosowanie piktogramów ułatwiających korzystanie z obiektów sportowych.

4. Organizacja przestrzeni przyjaznej użytkownikom

- wydzielenie stref odpoczynku dla osób potrzebujących przerw w aktywności,
- zapewnienie odpowiedniej akustyki i oświetlenia w hali (ograniczenie nadmiernych bodźców),
- dostosowanie harmonogramu korzystania z obiektów do różnych grup użytkowników (np. zajęcia integracyjne).

5. Podnoszenie kompetencji i świadomości

- przeszkolenie personelu w zakresie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami,
- promowanie równego dostępu do infrastruktury sportowej,
- współpraca ze szkołą i specjalistami w zakresie organizacji zajęć dostosowanych do potrzeb uczniów

Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu

Planowane rezultaty:

1. Rezultaty infrastrukturalne

- budowa nowoczesnej, w pełni wyposażonej hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Torzymiu,
- modernizacja kompleksu sportowego Orlik poprzez wymianę nawierzchni syntetycznej boisk,
- poprawa stanu technicznego oraz funkcjonalności infrastruktury sportowej,

- dostosowanie obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

2. Rezultaty społeczne

- zwiększenie poziomu aktywności fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych,
- poprawa jakości i dostępności zajęć wychowania fizycznego,
- wzrost integracji społecznej poprzez rozwój sportu i organizację wydarzeń,
- zwiększenie dostępności infrastruktury dla różnych grup użytkowników.

3. Rezultaty edukacyjne

- poprawa warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przez cały rok,
- możliwość realizacji różnorodnych programów sportowych i rekreacyjnych,
- wsparcie rozwoju fizycznego uczniów oraz kształtowania zdrowych nawyków,
- umożliwienie prowadzenia zajęć dla uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

4. Rezultaty zdrowotne

- promocja zdrowego stylu życia,
- ograniczenie negatywnych skutków braku aktywności fizycznej,
- poprawa kondycji fizycznej i ogólnego stanu zdrowia mieszkańców.

5. Rezultaty gospodarcze i lokalne

- możliwość organizacji zawodów sportowych i wydarzeń o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym,
- zwiększenie atrakcyjności gminy jako miejsca przyjaznego sportowi i rekreacji,
- rozwój usług towarzyszących (np. organizacja wydarzeń, usługi sportowe).

Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
P2.1 Budowa hali sportowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą przy Szkole Podstawowej w Torzymiu	liczba wybudowanych obiektów sportowych	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY TORZYM NA LATA 2026-2032

P2.2 Remont nawierzchni syntetycznej boisk sportowych kompleksu Orlik	liczba zmodernizowanych obiektów sportowych	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania
P2.1 Budowa hali sportowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą przy Szkole Podstawowej w Torzymiu	2027-2032	10 mln	• Budżet gminy; • Fundusze Europejskie dla Lubuskiego; • Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR); • Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS); • Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS); • Programy krajowe; • Inne źródła.
P2.2 Remont nawierzchni syntetycznej boisk sportowych kompleksu Orlik	2027-2032	2 mln	

PROJEKT P3 WZMOCNIENIE INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ W TORZYMIU
Cel projektu
Celem projektu jest rozwój i modernizacja infrastruktury kulturalnej w Torzymiu poprzez stworzenie nowoczesnych, funkcjonalnych i dostępnych przestrzeni sprzyjających aktywności kulturalnej, społecznej oraz integracji mieszkańców. Projekt zakłada kompleksowe wzmocnienie potencjału instytucji kultury oraz zwiększenie dostępności oferty kulturalnej poprzez realizację komplementarnych przedsięwzięć infrastrukturalnych. Dzięki temu możliwe będzie stworzenie warunków do organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i społecznych na wyższym poziomie. W szczególności projekt ma na celu: • rozwój infrastruktury kulturalnej poprzez budowę amfiteatru plenerowego jako przestrzeni do organizacji wydarzeń artystycznych i integracyjnych, • adaptację i rozbudowę istniejących budynków na potrzeby instytucji kultury, zwiększając ich funkcjonalność i dostępność, • utworzenie nowoczesnej biblioteki miejskiej (lub instytucji pomocy społecznej) poprzez rewitalizację budynku dworca kolejowego, • poprawę jakości i różnorodności oferty kulturalnej dla mieszkańców, • zwiększenie dostępności usług kulturalnych dla różnych grup społecznych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, • wzmocnienie integracji społecznej oraz aktywizacji mieszkańców poprzez rozwój przestrzeni wspólnych (świetlice wiejskie), • podniesienie atrakcyjności Torzymia jako lokalnego ośrodka życia kulturalnego.
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu
Realizacja projektu odpowiada na istotne problemy związane z niewystarczającym poziomem rozwoju infrastruktury kulturalnej w Torzymiu, co ogranicza dostęp mieszkańców do oferty kulturalnej oraz możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Podstawowym problemem jest brak nowoczesnych i funkcjonalnych przestrzeni do organizacji wydarzeń kulturalnych, takich jak koncerty, spektakle czy imprezy plenerowe. Obecnie dostępna infrastruktura nie pozwala na realizację wydarzeń na odpowiednim poziomie ani na rozwój oferty kulturalnej o charakterze cyklicznym. Istotnym wyzwaniem jest również niedostosowanie istniejących obiektów do potrzeb współczesnych instytucji kultury. Budynki wymagają modernizacji, rozbudowy lub zmiany sposobu użytkowania, aby mogły pełnić funkcje kulturalne i społeczne w sposób efektywny i dostępny dla mieszkańców.

Kolejnym problemem jest brak odpowiednio wyposażonej i dostępnej biblioteki miejskiej oraz przestrzeni integrujących różne funkcje społeczne i kulturalne. Niewykorzystany potencjał budynku dworca kolejowego oraz innych obiektów publicznych ogranicza możliwości rozwoju usług kulturalnych i społecznych. Dodatkowo zauważalny jest niski poziom uczestnictwa mieszkańców w kulturze, wynikający m.in. z ograniczonej oferty, braku atrakcyjnych przestrzeni oraz niewystarczającej dostępności infrastruktury dla różnych grup społecznych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Występuje także niewystarczająca integracja społeczna i aktywizacja mieszkańców, co jest związane z brakiem miejsc sprzyjających wspólnym działaniom, inicjatywom lokalnym i budowaniu więzi społecznych. Projekt ma na celu rozwiązanie powyższych problemów poprzez budowę i modernizację infrastruktury kulturalnej, adaptację istniejących obiektów oraz stworzenie nowych przestrzeni sprzyjających rozwojowi kultury, edukacji i integracji społecznej.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Torzym	
Potencjalni partnerzy	
Instytucje kultury i rekreacji, gminne jednostki organizacyjne,	
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja	
P3.1 Budowa amfiteatru plenerowego	Torzym działka: 124/24 Obszar rewitalizacji
P3.2 Przekształcenie budynku na potrzeby instytucji kultury wraz z rozbudową	Torzym działka: 471/9, 471/7, 471/2, 471/4, 471/5 Obszar rewitalizacji
P3.3 Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku dworca kolejowego, na potrzeby utworzenia biblioteki miejskiej w Torzymiu/instytucji pomocy społecznej w Torzymiu	Torzym działka: 331/2 Obszar rewitalizacji
P3.4 Rozbudowa i modernizacja budynku na cele działalności kulturalnej	Torzym działka: 732/6, 732/27 Obszar rewitalizacji

P3.5 Nowa jakość świetlic wiejskich w miejscowości Pniów, Gądków Wielki oraz Drzewce	Pniów działka: 86/1 Gądków Wielki działka: 509/2 Drzewce działka: 338/3 i 338/4 Obszar rewitalizacji	
Cel i oddziaływanie przedsięwzięcia		
P3.1 Budowa amfiteatru plenerowego	Cel strategiczny 2 Rozwój i modernizacja infrastruktury publicznej oraz przestrzeni miejskiej	☒ sfera społeczna ☒ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☐ strefa techniczna
P3.2 Przekształcenie budynku na potrzeby instytucji kultury wraz z rozbudową		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P3.3 Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku dworca kolejowego, na potrzeby utworzenia biblioteki miejskiej w Torzymiu/instytucji pomocy społecznej w Torzymiu		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P3.4 Rozbudowa i modernizacja budynku na cele działalności kulturalnej		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza

		☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P3.5 Nowa jakość świetlic wiejskich w miejscowości Pniów, Gądków Wielki oraz Drzewce		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
P3.1 Budowa amfiteatru plenerowego	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się: • opracowanie dokumentacji projektowej (koncepcja, projekt budowlany i wykonawczy), • uzyskanie wymaganych decyzji i pozwoleń, • przygotowanie terenu inwestycji (roboty ziemne, niwelacja), • budowę sceny plenerowej wraz z widownią, • wykonanie zadaszenia sceny (jeśli przewidziane), • instalację systemów technicznych (nagłośnienie, oświetlenie sceniczne, przyłącza energetyczne), • zagospodarowanie terenu wokół (ciągi piesze, oświetlenie, zieleń, mała architektura), • zapewnienie zaplecza technicznego i sanitarnego dla wydarzeń, • dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.	
P3.2 Przekształcenie budynku na potrzeby instytucji kultury wraz z rozbudową	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się: • opracowanie dokumentacji projektowej oraz uzyskanie wymaganych uzgodnień, • prace budowlane związane z przebudową i rozbudową obiektu,	

	• modernizację instalacji (elektrycznej, sanitarnej, grzewczej, wentylacyjnej), • dostosowanie przestrzeni do funkcji kulturalnych (sale zajęć, pracownie, przestrzenie wystawiennicze), • wyposażenie obiektu w sprzęt i infrastrukturę niezbędną do prowadzenia działalności kulturalnej, • zagospodarowanie terenu wokół budynku, • zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
P3.3 Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku dworca kolejowego, na potrzeby utworzenia biblioteki miejskiej w Torzymiu/instytucji pomocy społecznej w Torzymiu	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się: • opracowanie dokumentacji projektowej oraz uzyskanie niezbędnych pozwoleń, • przebudowę i adaptację budynku do nowych funkcji, • modernizację instalacji technicznych, • aranżację przestrzeni bibliotecznych (czytelnia, wypożyczalnia, strefy edukacyjne) lub pomieszczeń dla instytucji społecznej, • zakup wyposażenia (regały, stanowiska komputerowe, wyposażenie użytkowe), • dostosowanie obiektu do obowiązujących standardów dostępności, • zagospodarowanie otoczenia obiektu (dojścia, oświetlenie, miejsca postojowe).
P3.4 Rozbudowa i modernizacja budynku na cele działalności kulturalnej	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się: • przygotowanie dokumentacji projektowej, • uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych, • rozbudowę istniejącego budynku, • modernizację i dostosowanie wnętrza do funkcji kulturalnych (sale widowiskowe, edukacyjne, warsztatowe), • modernizację instalacji technicznych, • zakup i montaż wyposażenia, • poprawę efektywności energetycznej obiektu (np. termomodernizacja), • zagospodarowanie terenu wokół budynku, • zapewnienie pełnej dostępności dla wszystkich użytkowników.

P3.5 Nowa jakość świetlic wiejskich w miejscowości Pniów, Gądków Wielki oraz Drzewce	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się: • opracowanie dokumentacji projektowej oraz technicznej dla planowanych prac modernizacyjnych, • uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych, uzgodnień i pozwoleń, • przeprowadzenie robót budowlanych związanych z przebudową, rozbudową lub remontem świetlic wiejskich, • modernizacja instalacji wewnętrznych (elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, grzewczych i wentylacyjnych), • poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez termomodernizację, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz modernizację źródeł ciepła, • dostosowanie obiektów do obowiązujących wymogów bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej, • likwidacja barier architektonicznych oraz dostosowanie obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, • modernizacja i wyposażenie sal świetlicowych w meble, sprzęt multimedialny, komputerowy i nagłośnieniowy, • utworzenie przestrzeni przeznaczonych do organizacji zajęć edukacyjnych, kulturalnych, integracyjnych i rekreacyjnych, • organizację działań aktywizujących społeczność lokalną po zakończeniu inwestycji.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi	
1. Dostępność architektoniczna • eliminacja barier architektonicznych (brak progów, odpowiednia szerokość ciągów komunikacyjnych i drzwi), • budowa podjazdów, pochylni oraz – w razie potrzeby – montaż wind lub platform, • dostosowanie sanitariatów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, • zapewnienie miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami, • zastosowanie antypoślizgowych nawierzchni i odpowiedniego oświetlenia, • zapewnienie dostępności amfiteatru (wydzielone miejsca dla osób z ograniczoną mobilnością).	

2. Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi

- projektowanie przestrzeni umożliwiającej prowadzenie zajęć edukacyjnych i kulturalnych dla osób o różnych potrzebach (np. sale warsztatowe, strefy wyciszenia),
- możliwość dostosowania przestrzeni (np. podział sal, ograniczenie bodźców dźwiękowych i świetlnych),
- wyposażenie obiektów w materiały i narzędzia wspierające edukację i integrację,
- tworzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej dostosowanej do różnych grup odbiorców (zajęcia integracyjne, warsztaty).

3. Dostępność informacyjno-komunikacyjna

- zastosowanie czytelnych oznaczeń wizualnych o wysokim kontraście,
- wykorzystanie piktogramów ułatwiających orientację w przestrzeni,
- przygotowanie materiałów informacyjnych w przystępnej formie (prosty język, wersje elektroniczne),
- możliwość uzyskania wsparcia informacyjnego od personelu instytucji,
- wdrożenie systemów informacji kierunkowej w obiektach.

4. Dostępność cyfrowa

- zapewnienie dostępności stron internetowych i materiałów cyfrowych zgodnie ze standardami WCAG,
- udostępnienie informacji o wydarzeniach i ofercie kulturalnej w formie dostępnej online,
- wykorzystanie narzędzi cyfrowych wspierających uczestnictwo w kulturze (np. rejestracja na wydarzenia).

5. Organizacja przestrzeni przyjaznej użytkownikom

- wyznaczenie stref odpoczynku i wyciszenia,
- zapewnienie odpowiedniej akustyki i oświetlenia (ograniczenie nadmiernych bodźców),
- tworzenie przestrzeni intuicyjnych i łatwych w nawigacji,
- dostosowanie godzin i formy wydarzeń do różnych grup odbiorców.

6. Podnoszenie kompetencji i świadomości

- szkolenie personelu w zakresie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami,
- współpraca ze specjalistami (np. pedagogami, terapeutami) przy tworzeniu oferty,
- promowanie równego dostępu do kultury i inkluzywności w działaniach instytucji.

Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu
Planowane rezultaty: 1. Rezultaty infrastrukturalne • budowa nowoczesnego amfiteatru plenerowego umożliwiającego organizację wydarzeń kulturalnych i społecznych, • utworzenie i rozwój instytucji kultury w zmodernizowanych i rozbudowanych obiektach, • adaptacja budynku dworca kolejowego na potrzeby biblioteki miejskiej / instytucji społecznej, • modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów kulturalnych, • poprawa standardu technicznego oraz funkcjonalności infrastruktury. 2. Rezultaty społeczne • zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze, • wzmocnienie integracji społecznej poprzez rozwój przestrzeni wspólnych, • aktywizacja mieszkańców i rozwój inicjatyw lokalnych, • zwiększenie dostępności infrastruktury dla osób ze szczególnymi potrzebami. 3. Rezultaty kulturalne • rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej (wydarzenia plenerowe, warsztaty, wystawy), • możliwość organizacji wydarzeń o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, • rozwój działalności edukacyjnej i kulturalnej instytucji, • stworzenie warunków do rozwoju talentów i aktywności artystycznej mieszkańców. 4. Rezultaty edukacyjne • rozwój funkcji edukacyjnej biblioteki miejskiej, • zwiększenie dostępu do zasobów wiedzy i kultury, • organizacja zajęć edukacyjnych, warsztatów i spotkań tematycznych, • wsparcie edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych. 5. Rezultaty gospodarcze i wizerunkowe • zwiększenie atrakcyjności Torzymia jako miejsca życia i odwiedzin, • przyciągnięcie większej liczby odwiedzających i uczestników wydarzeń,

- rozwój usług towarzyszących (gastronomia, usługi lokalne),
- wzmocnienie wizerunku gminy jako ośrodka aktywnego życia kulturalnego.

6. Rezultaty środowiskowe i przestrzenne

- rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych,
- nadanie nowych funkcji zdegradowanym lub niewykorzystanym obiektom (np. dworzec),
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni miejskiej.

Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
P3.1 Budowa amfiteatru plenerowego	liczba wybudowanych/rozbudowanych obiektów kulturalnych	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
P3.2 Przekształcenie budynku na potrzeby instytucji kultury wraz z rozbudową	liczba wybudowanych/rozbudowanych obiektów kulturalnych	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
P3.3 Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku dworca kolejowego, na potrzeby utworzenia biblioteki miejskiej w Torzymiu/instytucji pomocy społecznej w Torzymiu	liczba wybudowanych/rozbudowanych obiektów kulturalnych	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
P3.4 Rozbudowa i modernizacja budynku na cele działalności kulturalnej	liczba wybudowanych/rozbudowanych obiektów kulturalnych	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
P3.5 Nowa jakość świetlic wiejskich w miejscowości Pniów, Gądków Wielki oraz Drzewce	Liczba świetlic wiejskich z nową funkcją społeczną	3 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna

Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania
P3.1 Budowa amfiteatru plenerowego	2027-2032	2 mln	• Budżet gminy; • Fundusze Europejskie dla Lubuskiego; • Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR); • Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS); • Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS); • Programy krajowe; • Inne źródła.
P3.2 Przekształcenie budynku na potrzeby instytucji kultury wraz z rozbudową	2027-2032	5 mln	
P3.3 Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku dworca kolejowego, na potrzeby utworzenia biblioteki miejskiej w Torzymiu/instytucji pomocy społecznej w Torzymiu	2027-2032	7 mln	
P3.4 Rozbudowa i modernizacja budynku na cele działalności kulturalnej	2027-2032	3 mln	
P3.5 Nowa jakość świetlic wiejskich w miejscowości Pniów, Gądków Wielki oraz Drzewce	2027-2032	1 mln	

PROJEKT P4 REWITALIZACJA DLA ZDROWIA
Cel projektu
Celem projektu jest rewitalizacja i modernizacja infrastruktury Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno-Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o.o. poprzez przebudowę, rozbudowę i remont wybranych obiektów szpitalnych oraz rozwój energooszczędnych rozwiązań

opartych na odnawialnych źródłach energii, w celu poprawy dostępności, jakości i bezpieczeństwa świadczeń zdrowotnych, zwiększenia efektywności funkcjonowania placówki oraz stworzenia nowoczesnej, przyjaznej pacjentom i personelowi przestrzeni ochrony zdrowia. Realizacja projektu zakłada również powstanie Ośrodka Zdrowia, zapewniającego mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej oraz wybranych usług profilaktycznych i diagnostycznych. Realizacja zadania ma na celu poprawę dostępności świadczeń medycznych, podniesienie standardu obsługi pacjentów oraz stworzenie komfortowych warunków pracy dla personelu medycznego

Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu

Lubuski Szpital Specjalistyczny Pulmonologiczno-Kardiologiczny w Torzymiu Sp. z o.o. pełni istotną rolę w systemie ochrony zdrowia regionu, zapewniając specjalistyczną opiekę w zakresie chorób układu oddechowego, geriatricznej i rehabilitacji pulmonologicznej i kardiologicznej. Obecna infrastruktura szpitala w znacznej części jest jednak zdegradowana technicznie i funkcjonalnie, co ogranicza możliwości świadczenia usług medycznych na odpowiednim poziomie jakościowym oraz utrudnia dalszy rozwój placówki.

Budynki objęte projektem (m.in. nr 10, 17 i 18) wymagają pilnych prac modernizacyjnych, w tym przebudowy, rozbudowy i remontu, ze względu na ich niedostosowanie do aktualnych standardów technicznych, sanitarnych i organizacyjnych. Istniejące rozwiązania przestrzenne są nieefektywne, co wpływa negatywnie na organizację pracy personelu oraz komfort i bezpieczeństwo pacjentów. Braki infrastrukturalne ograniczają również możliwość wdrażania nowoczesnych metod diagnostycznych i terapeutycznych.

Dodatkowym problemem jest niska efektywność energetyczna obiektów szpitalnych oraz wysokie koszty eksploatacyjne związane z ich utrzymaniem. Obecny poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii jest niewystarczający, co przekłada się na zwiększone obciążenie finansowe podmiotu leczniczego oraz negatywny wpływ na środowisko.

Zidentyfikowane problemy skutkują:

- ograniczoną dostępnością i jakością świadczeń zdrowotnych,
- obniżonym komfortem pacjentów i warunków pracy personelu,
- wysokimi kosztami utrzymania infrastruktury,
- niewystarczającym dostosowaniem do wymogów nowoczesnej opieki medycznej i standardów środowiskowych.

Brak podjęcia działań inwestycyjnych doprowadzi do dalszej degradacji infrastruktury oraz pogłębiania się problemów organizacyjnych i ekonomicznych, co może ograniczyć zdolność szpitala do realizacji swoich funkcji w systemie ochrony zdrowia.

Realizacja projektu „REWITALIZACJA DLA ZDROWIA” stanowi odpowiedź na wskazane problemy poprzez kompleksową modernizację infrastruktury oraz wdrożenie rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną, co pozwoli na podniesienie jakości i dostępności usług medycznych oraz poprawę efektywności funkcjonowania placówki.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Torzym	
Potencjalni partnerzy	
Lubuski Szpital Specjalistyczny Pulmonologiczno - Kardiologiczny w Torzymiu Sp. z o. o.	
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja	
P4.1 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 10 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	Torzym działka: 732/28, 732/24, 69/6, 732/8, 732/32 Obszar rewitalizacji
P4.2 Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynkach nr 1, 2, 3, 7, 12, 13, 14, 17, 23 - II etap zamierzenia budowlanego pn.: "Termomodernizacja Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o. - modernizacja systemu co i cwu oraz budynków nr 7, 12, 13 i 14 z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii"	Torzym działka: 732/8, 732/15, 732/24, 732/28, 732/50, 732/32, 69/6 Obszar rewitalizacji
P4.3 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 17 i 18 na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	Torzym działka: 732/50 Obszar rewitalizacji
P.4.4 Adaptacja budynku na ośrodek zdrowia	Boczków działka: 190/9 (poza OR, silne oddziaływanie na cały OR i gminę)
Cel i oddziaływanie przedsięwzięcia	

P4.1 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 10 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	Cel strategiczny 3 Poprawa jakości życia mieszkańców oraz włączenia społecznego	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P4.2 Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynkach nr 1, 2, 3, 7, 12, 13, 14, 17, 23 - II etap zamierzenia budowlanego pn.: "Termomodernizacja Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o. - modernizacja systemu co i cwu oraz budynków nr 7, 12, 13 i 14 z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii"		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☒ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P4.3 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 17 i 18 na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P.4.4 Adaptacja budynku na ośrodek zdrowia		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna

Zakres realizowanych zadań	
P4.1 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 10 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	Zakres zadania obejmuje wykonanie robót budowlanych polegających na przebudowie, rozbudowie oraz remoncie budynku nr 10 w celu dostosowania go do aktualnych standardów funkcjonalnych i technicznych właściwych dla infrastruktury ochrony zdrowia. Przewiduje się również zagospodarowanie terenu przyległego, w tym poprawę układu komunikacyjnego, dostępności dla pacjentów oraz infrastruktury towarzyszącej.
P4.2 Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynkach nr 1, 2, 3, 7, 12, 13, 14, 17, 23 - II etap zamierzenia budowlanego pn.: "Termomodernizacja Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o. - modernizacja systemu co i cwu oraz budynków nr 7, 12, 13 i 14 z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii"	Zadanie obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach nr 1, 2, 3, 7, 12, 13, 14, 17 i 23, jako kontynuację działań w ramach przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Celem jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, obniżenie kosztów eksploatacyjnych oraz poprawa efektywności energetycznej obiektów poprzez integrację instalacji OZE z istniejącymi systemami energetycznymi szpitala.
P4.3 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 17 i 18 na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego	Zakres zadania obejmuje kompleksową modernizację budynków nr 17 i 18, w tym ich przebudowę, rozbudowę oraz remont, w celu dostosowania do potrzeb rozwoju działalności medycznej szpitala. Prace będą ukierunkowane na poprawę funkcjonalności przestrzeni, dostosowanie do obowiązujących

Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	norm i standardów oraz stworzenie warunków do wdrażania nowoczesnych rozwiązań diagnostyczno- terapeutycznych.
P.4.4 Adaptacja budynku na ośrodek zdrowia	Przedsięwzięcie obejmuje adaptację istniejącego budynku na potrzeby funkcjonowania nowoczesnego Ośrodka Zdrowia, zapewniającego mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej oraz wybranych usług profilaktycznych i diagnostycznych. Planuje się realizację następujących działań: • wykonanie robót budowlanych związanych z przebudową, remontem i dostosowaniem budynku do funkcji ochrony zdrowia, • modernizację instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, grzewczych, wentylacyjnych i teletechnicznych, • dostosowanie pomieszczeń do wymogów sanitarnych, epidemiologicznych i technicznych obowiązujących dla placówek ochrony zdrowia, • utworzenie gabinetów lekarskich, zabiegowych oraz pomieszczeń przeznaczonych do obsługi pacjentów, • wyposażenie obiektu w niezbędny sprzęt medyczny, informatyczny i meblowy, • zapewnienie dostępności architektonicznej dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz osób o ograniczonej mobilności.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi	
W ramach realizowanych działań przewiduje się w szczególności: • dostosowanie infrastruktury architektonicznej poprzez likwidację barier, w tym budowę i modernizację podjazdów, wind, szerokich ciągów komunikacyjnych oraz dostosowanie wejść do budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, • zapewnienie dostępności dla osób z ograniczoną mobilnością poprzez odpowiednie rozmieszczenie pomieszczeń, dostosowanie toalet, sal chorych oraz punktów obsługi pacjenta, • wdrożenie rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi, takich jak oznaczenia w alfabecie Braille’a, kontrastowe oznakowanie przestrzeni, systemy informacji wizualnej oraz – w miarę możliwości – systemy wspomagające komunikację (np. pętle indukcyjne),	

- **poprawę dostępności informacyjno-komunikacyjnej**, w tym czytelne oznakowanie pomieszczeń, intuicyjne systemy kierunkowe oraz dostosowanie materiałów informacyjnych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- **zapewnienie dostępności usług medycznych** poprzez organizację przestrzeni i procesów obsługi pacjenta w sposób uwzględniający potrzeby osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób z ograniczeniami poznawczymi,
- **stosowanie zasad projektowania uniwersalnego** przy wszystkich działaniach inwestycyjnych, tak aby infrastruktura była dostępna dla możliwie najszerzej grupy użytkowników bez konieczności adaptacji

Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu

Planowane rezultaty:

- poprawa jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury szpitalnej, umożliwiającą świadczenie usług na wyższym poziomie oraz zwiększenie liczby obsługiwanych pacjentów,
- zwiększenie efektywności funkcjonalnej obiektów dzięki dostosowaniu budynków do aktualnych standardów medycznych, technicznych i organizacyjnych,
- poprawa komfortu i bezpieczeństwa pacjentów oraz personelu medycznego poprzez stworzenie nowoczesnych, ergonomicznych i dostosowanych przestrzeni,
- obniżenie kosztów eksploatacyjnych wynikające z wdrożenia rozwiązań energooszczędnych oraz instalacji odnawialnych źródeł energii (fotowoltaika),
- zwiększenie efektywności energetycznej infrastruktury szpitalnej oraz redukcja emisji zanieczyszczeń do środowiska,
- dostosowanie obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- wzmocnienie potencjału szpitala jako regionalnego ośrodka specjalistycznej opieki medycznej w zakresie chorób pulmonologicznych, geriatricznej i rehabilitacji pulmonologicznej i kardiologicznej,
- wydłużenie cyklu życia infrastruktury szpitalnej oraz ograniczenie ryzyka awarii i przestojów w funkcjonowaniu placówki.

Dodatkowo, realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia efektów długoterminowych, takich jak:

- poprawa stanu zdrowia mieszkańców regionu,
- zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej,

wzrost efektywności systemu ochrony zdrowia na poziomie regionalnym.			
Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
P4.1 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 10 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	liczba zmodernizowanych/rozbudowanych obiektów infrastruktury ochrony zdrowia	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
P4.2 Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynkach nr 1, 2, 3, 7, 12, 13, 14, 17, 23 - II etap zamierzenia budowlanego pn.: "Termomodernizacja Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o. - modernizacja systemu co i cwu oraz budynków nr 7, 12, 13 i 14 z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii"	liczba budynków objętych instalacją odnawialnych źródeł energii (fotowoltaika)	9 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna

P4.3 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 17 i 18 na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	liczba zmodernizowanych/rozbudowanych obiektów infrastruktury ochrony zdrowia	2 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
P.4.4 Adaptacja budynku na ośrodek zdrowia	liczba nowych ośrodków zdrowia	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania
P4.1 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 10 wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	2027-2032	35 mln	• Budżet gminy; • Fundusze Europejskie dla Lubuskiego; • Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR); • Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS); • Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS); • Programy krajowe;
P4.2 Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynkach nr 1, 2, 3, 7, 12, 13, 14, 17, 23 - II etap zamierzenia budowlanego pn.:	2027-2032	7 mln	

"Termomodernizacja Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o. - modernizacja systemu co i cwu oraz budynków nr 7, 12, 13 i 14 z wykorzystaniem OODNAWIALNYCH źródeł energii"			Inne źródła.
P4.3 Przebudowa, rozbudowa, remont budynku nr 17 i 18 na potrzeby rozwoju Lubuskiego Szpitala Specjalistycznego Pulmonologiczno - Kardiologicznego w Torzymiu Sp. z o. o.	2027-2032	3 mln	
P.4.4 Adaptacja budynku na ośrodek zdrowia	2027-2032	3 mln	

PROJEKT P5 NOWA PRZESTRZEŃ DLA MIESZKAŃCÓW
Cel projektu Projekt stanowi kompleksową inicjatywę ukierunkowaną na poprawę warunków życia lokalnej społeczności poprzez rozwój infrastruktury mieszkaniowej oraz społeczno-usługowej. Przedsięwzięcie odpowiada na rosnące potrzeby mieszkańców w zakresie dostępności mieszkań oraz dostępu do zintegrowanych usług społecznych i zdrowotnych. W ramach projektu realizowane będą dwa komplementarne zadania: P5.1 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej (SIM) Zadanie obejmuje budowę nowoczesnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego, który zapewni dostęp do mieszkań o umiarkowanym czynszu dla osób i rodzin, w szczególności tych, które nie mają możliwości nabycia lokalu na rynku komercyjnym. Inwestycja przyczyni się do zwiększenia dostępności mieszkań oraz poprawy warunków bytowych mieszkańców. P5.2 Rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku szpitalnego Zadanie polega na adaptacji istniejącego budynku szpitalnego na potrzeby utworzenia Centrum Usług Społecznych, Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS), Środowiskowego Domu Samopomocy (ŚDS) oraz Ośrodka Zdrowia. Inwestycja umożliwi koncentrację usług społecznych i zdrowotnych w jednym miejscu, co poprawi ich dostępność, jakość oraz efektywność organizacyjną. Projekt ma charakter zintegrowany – łączy działania infrastrukturalne z rozwojem usług społecznych, odpowiadając na wyzwania demograficzne, społeczne i mieszkaniowe, w tym potrzeby osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin wymagających wsparcia. P5.3 Utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie gminy Zadanie zakłada utworzenie nowoczesnej placówki wsparcia dziennego, której celem będzie zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i młodzieży oraz ich rodzinom, w szczególności osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, ubóstwem lub problemami wychowawczymi. Placówka będzie pełnić funkcję miejsca bezpiecznego rozwoju, integracji społecznej oraz wyrównywania szans edukacyjnych i społecznych. W ramach projektu przewiduje się adaptację, przebudowę lub wyposażenie odpowiedniego obiektu oraz stworzenie warunków do prowadzenia działań opiekuńczych, wychowawczych, edukacyjnych i profilaktycznych. Placówka będzie oferować wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników, umożliwiając rozwój kompetencji społecznych, edukacyjnych i życiowych.
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu

Lokalna społeczność boryka się z istotnymi deficytami w zakresie dostępności mieszkań oraz ograniczonym dostępem do zintegrowanych usług społecznych i zdrowotnych. Na obszarze objętym projektem występuje niedobór mieszkań o przystępnych kosztach najmu, szczególnie dla osób o średnich i niższych dochodach, które nie kwalifikują się do otrzymania lokalu komunalnego, a jednocześnie nie mają zdolności kredytowej umożliwiającej zakup mieszkania na rynku komercyjnym. Sytuacja ta prowadzi do pogorszenia warunków bytowych mieszkańców oraz ogranicza ich stabilność życiową.

Równocześnie infrastruktura przeznaczona do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych jest rozproszona, niedostosowana do aktualnych potrzeb oraz często zlokalizowana w obiektach o niewystarczającym standardzie technicznym i funkcjonalnym. Brak integracji usług takich jak pomoc społeczna, wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami, opieka dzienna czy podstawowa opieka zdrowotna powoduje utrudniony dostęp do wsparcia, wydłużenie czasu obsługi oraz obniżenie jakości świadczonych usług.

Szczególnie dotknięte są osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, dla których dostępność przestrzenna i organizacyjna usług ma kluczowe znaczenie. Brak nowoczesnej, dostępnej infrastruktury ogranicza możliwość skutecznej realizacji polityki społecznej oraz działań na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców.

Zidentyfikowane problemy obejmują w szczególności:

- niedobór dostępnych cenowo mieszkań,
- brak nowoczesnej infrastruktury mieszkaniowej odpowiadającej na potrzeby różnych grup społecznych,
- rozproszenie i niedostosowanie infrastruktury usług społecznych i zdrowotnych,
- ograniczoną dostępność usług dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- niewystarczającą integrację usług społecznych i zdrowotnych.

Brak interwencji w tym zakresie może prowadzić do pogłębiania się problemów społecznych, w tym wykluczenia społecznego, pogorszenia jakości życia mieszkańców oraz ograniczenia rozwoju lokalnej społeczności.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Torzym

Potencjalni partnerzy

Jednostki organizacyjne gminy,

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja

P5.1 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	Torzym działka: 732/10 Obszar rewitalizacji	
P5.2 Rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku szpitalnego, na potrzeby Centrum Usług Społecznych, OPS i ŚDS oraz Ośrodka Zdrowia	Torzym działka: 732/51, 732/50, 732/10, 732/28, 732/15, 732/32 Obszar rewitalizacji	
P5.3 Utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie gminy	Gądków Wielki działka: 594/1 Obszar rewitalizacji	
Cel i oddziaływanie przedsięwzięcia		
P5.1 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	Cel strategiczny 3 Poprawa jakości życia mieszkańców oraz włączenia społecznego	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P5.2 Rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku szpitalnego, na potrzeby Centrum Usług Społecznych, OPS i ŚDS oraz Ośrodka Zdrowia		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
P5.3 Utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie gminy		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa

		☒ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
P5.1 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	Zakres zadania obejmuje zaprojektowanie oraz budowę nowego budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu. W ramach inwestycji przewiduje się wykonanie robót budowlanych, instalacyjnych oraz wykończeniowych, a także stworzenie przestrzeni wspólnych i infrastruktury towarzyszącej (m.in. ciągi komunikacyjne, miejsca parkingowe, tereny zielone). Budynek zostanie dostosowany do potrzeb różnych grup mieszkańców, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.	
P5.2 Rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku szpitalnego, na potrzeby Centrum Usług Społecznych, OPS i ŚDS oraz Ośrodka Zdrowia	Zadanie obejmuje kompleksową modernizację istniejącego budynku szpitalnego, w tym jego rozbudowę, przebudowę oraz dostosowanie do nowych funkcji społecznych i zdrowotnych. W wyniku realizacji inwestycji powstanie nowoczesna przestrzeń dla: • Centrum Usług Społecznych (CUS), • Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS), • Środowiskowego Domu Samopomocy (ŚDS), • Ośrodka Zdrowia. Zakres prac obejmuje roboty budowlane, instalacyjne oraz wykończeniowe, dostosowanie obiektu do obowiązujących norm i standardów, w tym wymagań dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także wyposażenie przestrzeni w niezbędną infrastrukturę techniczną i funkcjonalną. Realizacja projektu obejmuje również działania towarzyszące, takie jak przygotowanie dokumentacji projektowej, nadzór inwestorski oraz zarządzanie projektem. Wszystkie działania będą prowadzone z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego, efektywności energetycznej oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.	
P5.3 Utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie gminy	W ramach przedsięwzięcia planuje się utworzenie placówki wsparcia dziennego, która będzie pełnić funkcję lokalnego centrum wsparcia dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin. Realizacja zadania obejmować będzie adaptację i wyposażenie obiektu przeznaczonego na potrzeby placówki, w tym wykonanie niezbędnych	

	prac remontowych, modernizacyjnych i dostosowawczych, zapewniających odpowiednie warunki do prowadzenia działalności opiekuńczej, wychowawczej, edukacyjnej i terapeutycznej. Obiekt zostanie wyposażony w niezbędne meble, sprzęt komputerowy, multimedialny oraz pomoce dydaktyczne umożliwiające prowadzenie różnorodnych form wsparcia. W ramach działalności placówki realizowane będą zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, edukacyjne, profilaktyczne i integracyjne, mające na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego. Uczestnicy będą mogli korzystać z pomocy w nauce, zajęć rozwijających zainteresowania i umiejętności społeczne, a także wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego. Ważnym elementem funkcjonowania placówki będzie również organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i artystycznych, służących aktywnemu spędzaniu czasu wolnego. Przedsięwzięcie zakłada także rozwój współpracy z rodzinami uczestników, placówkami oświatowymi, jednostkami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dzieci i młodzieży. Realizowane będą działania profilaktyczne i edukacyjne skierowane do rodzin oraz inicjatywy integrujące społeczność lokalną. Istotnym elementem projektu będzie zapewnienie dostępności placówki dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi	
W ramach projektu przewiduje się następujące działania: • dostosowanie infrastruktury architektonicznej poprzez eliminację barier, w tym budowę wind, podjazdów, szerokich ciągów komunikacyjnych, bezprogowych wejść oraz odpowiednio zaprojektowanych przestrzeni wspólnych, • zapewnienie dostępności budynku mieszkalnego (SIM) dla osób z ograniczoną mobilnością poprzez odpowiedni układ mieszkań, dostępność lokali na różnych kondygnacjach oraz dostosowanie części wspólnych, • dostosowanie pomieszczeń usług społecznych i zdrowotnych (CUS, OPS, ŚDS, Ośrodek Zdrowia) do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dostępne toalety, czytelne układy funkcjonalne oraz łatwy dostęp do punktów obsługi,	

- **wdrożenie rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi**, takich jak kontrastowe oznaczenia, oznakowanie w alfabecie Braille’a, czytelne systemy informacji wizualnej oraz – w miarę możliwości – systemy wspomagające słyszenie (np. pętle indukcyjne),
- **zapewnienie dostępności informacyjno-komunikacyjnej**, w tym przygotowanie materiałów informacyjnych w formach dostosowanych (np. łatwy tekst, czytelne oznakowanie, intuicyjna nawigacja w obiekcie),
- **organizację przestrzeni i usług w sposób przyjazny dla osób z trudnościami poznawczymi**, w tym przejrzysty układ pomieszczeń, ograniczenie bodźców oraz jasne oznaczenia funkcji pomieszczeń,
- **uwzględnienie potrzeb osób korzystających z usług społecznych**, w szczególności uczestników ŚDS, poprzez tworzenie bezpiecznej i dostosowanej przestrzeni terapeutycznej,
- **stosowanie zasad projektowania uniwersalnego** na każdym etapie realizacji inwestycji, tak aby infrastruktura była dostępna dla możliwie szerokiego grona użytkowników bez konieczności dodatkowych adaptacji.

Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu

Planowane rezultaty:

- **zwiększenie dostępności mieszkań o umiarkowanym czynszu** poprzez budowę budynku wielorodzinnego w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej, co poprawi warunki bytowe mieszkańców i zwiększy ich stabilność mieszkaniową,
- **poprawa jakości życia mieszkańców** dzięki zapewnieniu dostępu do nowoczesnej infrastruktury mieszkaniowej oraz usług społecznych i zdrowotnych w jednym miejscu,
- **zwiększenie dostępności i integracji usług społecznych i zdrowotnych** poprzez utworzenie Centrum Usług Społecznych, OPS, ŚDS oraz Ośrodka Zdrowia w jednym obiekcie,
- **skrócenie czasu i uproszczenie procesu korzystania z usług publicznych** dzięki koncentracji różnych form wsparcia w jednej lokalizacji,
- **poprawa warunków funkcjonowania instytucji publicznych** poprzez dostosowanie infrastruktury do obowiązujących standardów technicznych, funkcjonalnych i dostępnościowych,
- **zwiększenie dostępności usług dla osób ze szczególnymi potrzebami**, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami,

wzmocnienie spójności społecznej i integracji mieszkańców poprzez rozwój usług wspierających oraz poprawę warunków mieszkaniowych, podniesienie efektywności organizacyjnej świadczenia usług społecznych dzięki ich integracji i lepszej koordynacji. Długoterminowo realizacja projektu przyczyni się do: - ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego, - poprawy dostępności wsparcia dla osób wymagających pomocy, - stabilizacji sytuacji mieszkaniowej mieszkańców, - zwiększenia atrakcyjności obszaru jako miejsca do życia.			
Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
P5.1 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	liczba wybudowanych budynków mieszkalnych wielorodzinnych	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
	liczba wybudowanych lokali mieszkalnych w ramach SIM	10 szt.	
P5.2 Rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku szpitalnego, na potrzeby Centrum Usług Społecznych, OPS i ŚDS oraz Ośrodka Zdrowia	liczba przebudowanych/rozbudowanych obiektów infrastruktury publicznej	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
	liczba wspartych podmiotów świadczących usługi społeczne i zdrowotne	4 szt.	
P5.3 Utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie gminy	liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego	1 szt.	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			

Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania
P5.1 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	2027-2032	20 mln	• Budżet gminy; • Fundusze Europejskie dla Lubuskiego; • Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR); • Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS); • Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS); • Programy krajowe; • Inne źródła.
P5.2 Rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku szpitalnego, na potrzeby Centrum Usług Społecznych, OPS i ŚDS oraz Ośrodka Zdrowia	2027-2032	17 mln	
P5.3 Utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie gminy	2027-2032	2 mln	

Źródło: opracowanie własne

6.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 12 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Nazwa projektu: Torzyski Miesiąc Zdrowia
Opis projektu Projekt „Torzyski Miesiąc Zdrowia” stanowi inicjatywę społeczną o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym, ukierunkowaną na poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz zwiększenie ich świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Działania realizowane będą we wszystkich obiektach i przestrzeniach objętych projektami rewitalizacyjnymi, co pozwoli na ich aktywizację oraz nadanie im funkcji społecznych. W ramach projektu przewiduje się organizację cyklu wydarzeń, warsztatów, konsultacji oraz badań profilaktycznych skierowanych do różnych grup mieszkańców, w tym osób starszych, dzieci, młodzieży oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania obejmować będą m.in.: • akcje badań profilaktycznych (np. pomiar ciśnienia, poziomu cukru, konsultacje medyczne), • spotkania edukacyjne dotyczące zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz zdrowia psychicznego, • warsztaty i zajęcia promujące aktywność fizyczną, • działania informacyjne i promujące dostęp do usług zdrowotnych i społecznych. Projekt wykorzystuje potencjał zrewitalizowanych przestrzeni jako miejsc integracji społecznej i aktywności mieszkańców, przyczyniając się do zwiększenia ich funkcjonalności oraz trwałości efektów rewitalizacji.
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu Mieszkańcy gminy Torzym, podobnie jak wielu społeczności lokalnych, zmagają się z narastającymi problemami zdrowotnymi wynikającymi m.in. z niskiej świadomości profilaktyki zdrowotnej, ograniczonego dostępu do działań edukacyjnych oraz niewystarczającego uczestnictwa w badaniach profilaktycznych. Choroby cywilizacyjne, takie jak choroby układu krążenia, cukrzyca czy schorzenia układu oddechowego, często są diagnozowane zbyt późno, co wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców oraz zwiększa obciążenie systemu ochrony zdrowia. Istotnym problemem jest również ograniczona dostępność lokalnych inicjatyw promujących zdrowy styl życia oraz brak systematycznych działań angażujących mieszkańców w aktywności prozdrowotne. Szczególnie narażone są osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, które często mają utrudniony dostęp do informacji, badań i specjalistycznych konsultacji. Dodatkowo, pomimo realizacji projektów rewitalizacyjnych i powstania nowych lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych, ich potencjał społeczny nie zawsze jest

w pełni wykorzystywany. Brakuje działań aktywizujących mieszkańców i nadających tym przestrzeniom funkcję integracyjną oraz prozdrowotną.

Zidentyfikowane problemy obejmują:

- niski poziom świadomości zdrowotnej mieszkańców,
- niewystarczający udział w badaniach profilaktycznych,
- ograniczoną dostępność lokalnych działań edukacyjnych i prozdrowotnych,
- brak integracji działań zdrowotnych z przestrzeniami rewitalizowanymi,
- niewystarczające wykorzystanie infrastruktury powstałej w wyniku rewitalizacji do celów społecznych.

Brak interwencji w tym zakresie może prowadzić do dalszego pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców, wzrostu liczby chorób przewlekłych oraz pogłębiania się wykluczenia zdrowotnego i społecznego.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Torzym

Potencjalni partnerzy

Jednostki organizacyjne gminy, placówki zdrowia, placówki edukacyjne, organizacje społeczne,

Cel i oddziaływanie projektu

Celem projektu jest poprawa stanu zdrowia oraz jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności działań profilaktycznych, podniesienie świadomości zdrowotnej oraz aktywizację społeczności lokalnej z wykorzystaniem przestrzeni objętych projektami rewitalizacyjnymi.

Oddziaływanie projektu:

☒sfera społeczna

☐strefa gospodarcza

☐strefa przestrzenno-funkcjonalna

☐strefa środowiskowa

☐strefa techniczna

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu przewiduje się realizację następujących zadań:

1) Działania zdrowotne i profilaktyczne (rozszerzone)

- mobilny punkt badań (np. mammobus, spirometria, EKG),
- dni tematyczne (np. „Dzień Serca”, „Dzień Płuc”, „Profilaktyka cukrzycy”),
- konsultacje dietetyczne i tworzenie indywidualnych planów żywieniowych,
- przeglądy lekowe dla seniorów (jak bezpiecznie stosować leki).

2) Zdrowie psychiczne i dobrostan

- warsztaty radzenia sobie ze stresem i wypaleniem,
- spotkania z psychologiem / terapeutą,

- zajęcia relaksacyjne (mindfulness, techniki oddechowe),
- grupy wsparcia (np. dla seniorów, opiekunów, osób samotnych).

3) Aktywność fizyczna (różnorodna)

- zajęcia nordic walking z instruktorem,
- joga / pilates / zdrowy kręgosłup,
- treningi dla różnych grup (seniorzy, młodzież, osoby z ograniczeniami),
- „rodzinne dni sportu” lub pikniki aktywności,
- wyzwania zdrowotne (np. liczba kroków w miesiącu).

4) Edukacja zdrowotna w praktyce

- warsztaty kulinarne „zdrowe gotowanie”,
- nauka udzielania pierwszej pomocy (BLS, AED),
- szkolenia z profilaktyki uzależnień (alkohol, papierosy, e-papierosy),
- edukacja w zakresie higieny snu.

5) Działania dla dzieci i młodzieży

- zajęcia edukacyjne w szkołach (np. zdrowe nawyki),
- gry i zabawy prozdrowotne,
- konkursy (np. plakat „Dbam o zdrowie”),
- spotkania z ratownikiem medycznym.

6) Działania dla seniorów

- zajęcia ruchowe dostosowane do wieku,
- warsztaty zapobiegania upadkom,
- edukacja zdrowotna (choroby przewlekłe, dieta),
- spotkania integracyjne (np. „kawiarenki zdrowia”).

7) Nowoczesne i „innowacyjne” działania (dobrze wyglądają we wniosku)

- konsultacje online / teleporady w trakcie wydarzenia,
- aplikacje lub dzienniczki zdrowia dla uczestników,
- indywidualne „ścieżki zdrowia” (pakiet badań + konsultacje),
- współpraca z NGO i wolontariuszami (np. młodzież jako „ambasadorzy zdrowia”).

8) Działania promocyjne i społeczne

- kampania informacyjna (social media, plakaty, lokalne media),
- „dzień otwarty zdrowia” w każdej przestrzeni rewitalizowanej,
- stoiska zdrowia podczas wydarzeń lokalnych,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych.

ww. działania będą realizowane w miesiącu wakacyjnym w 2029 i 2030 r. oraz w kolejnych latach, po zakończeniu procesów rewitalizacyjnych na terenie gminy Torzym.

Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach projektu przewiduje się następujące rozwiązania:

- wybór dostępnych lokalizacji wydarzeń – wszystkie działania będą realizowane w obiektach i przestrzeniach objętych rewitalizacją, dostosowanych architektonicznie (m.in. brak barier, podjazdy, windy, dostępne toalety),

- dostosowanie formy działań do potrzeb uczestników – organizacja wydarzeń o różnym stopniu intensywności (np. zajęcia dla seniorów, osób z ograniczoną mobilnością),
- zapewnienie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi – stosowanie czytelnych, kontrastowych materiałów informacyjnych, możliwość wykorzystania prostego języka oraz – w miarę możliwości – wsparcie w komunikacji,
- dostosowanie komunikacji i materiałów informacyjnych – przygotowanie informacji w sposób zrozumiały (prostym językiem), czytelne oznaczenia miejsc wydarzeń oraz jasne komunikaty organizacyjne,
- organizacja działań blisko miejsca zamieszkania – prowadzenie aktywności w różnych punktach gminy, co ograniczy bariery transportowe i zwiększy dostępność dla osób o ograniczonej mobilności,
- uwzględnienie potrzeb osób starszych i wymagających wsparcia – zapewnienie odpowiednich warunków udziału (miejsca siedzące, przerwy, spokojne tempo zajęć),
- możliwość udziału opiekunów i asystentów – umożliwienie uczestnictwa osobom wspierającym osoby ze szczególnymi potrzebami,
- działania integracyjne – tworzenie przyjaznej, bezpiecznej atmosfery sprzyjającej włączeniu społecznemu wszystkich uczestników.

Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu

Planowane rezultaty:

- zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców w zakresie profilaktyki chorób oraz zdrowego stylu życia,
- zwiększenie udziału mieszkańców w badaniach profilaktycznych, co przyczyni się do wcześniejszego wykrywania chorób i ograniczenia ich skutków,
- poprawa dostępu do działań prozdrowotnych i edukacyjnych poprzez organizację wydarzeń w różnych lokalizacjach objętych rewitalizacją,
- aktywizacja społeczności lokalnej poprzez udział mieszkańców w wydarzeniach zdrowotnych i integracyjnych,
- zwiększenie wykorzystania przestrzeni objętych rewitalizacją poprzez nadanie im funkcji społecznych i prozdrowotnych,
- poprawa integracji społecznej mieszkańców, w szczególności osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wzrost poziomu aktywności fizycznej mieszkańców,
- poprawa dostępności działań profilaktycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
liczba zrealizowanych wydarzeń/akcji prozdrowotnych	>25	Sprawozdanie Urzędu Miasta i Gminy Torzym,

liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych	>5	sprawozdania z działalności jednostek organizacyjnych gminy
liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi i profilaktycznymi	>3000	
liczba warsztatów/spotkań edukacyjnych	>10	
liczba zorganizowanych zajęć aktywności fizycznej	>7	
liczba wykorzystanych obiektów i przestrzeni objętych rewitalizacją	>4	
liczba działań skierowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	>6	
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych		
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania
2029-2030	2 mln	• Środki własne • Programy rządowe

Źródło: opracowanie własne

7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

7.1 Komplementarność programu

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji.

W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Dlatego zaplanowane działania rewitalizacyjne (podstawowe i pozostałe) uzupełniają się wzajemnie, poprzez objęcie wsparciem mieszkańców całej gminy, a przede wszystkim obszaru rewitalizacji.

7.2 Koncentracja programu

Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji gminy Torzym zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wszystkie planowane podstawowe i pozostałe projekty rewitalizacyjne będą prowadzone na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

7.3 Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji. Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

Schemat 2 Schemat komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

7.3.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oparta jest na relacjach przestrzennych, a zaplanowane działania rewitalizacyjne będą uwzględniały efekt synergii, czyli oddziaływania na cały obszar gminy. Działania rewitalizacyjne będą oddziaływać na całą przestrzeń gminy i wszystkich jej mieszkańców. Zaplanowane działania dotyczą miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, z których korzystać będą wszyscy mieszkańcy gminy, nie tylko mieszkańcy wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Podjęte działania rewitalizacyjne zostaną zorganizowane i zrealizowane w taki sposób, aby zminimalizować zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji i tym samym zniwelować możliwość ich występowania na pozostałym obszarze gminy w przyszłości.

Bardzo silne oddziaływanie	Silne oddziaływanie

Tabela 13 Oddziaływanie przestrzenne projektów rewitalizacyjnych

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Oddziaływanie przestrzenne	
	Obszar rewitalizacji	Obszar całej gminy
Projekt P1 Aktywna przestrzeń – rower i turystyka w Torzymiu		
Projekt P2 Kompleksowa rewitalizacja infrastruktury sportowej w Torzymiu		
Projekt P3 Wzmocnienie infrastruktury kulturalnej w Torzymiu		
Projekt P4 Rewitalizacja dla zdrowia		
Projekt P5 Nowa przestrzeń dla mieszkańców		
POZOSTAŁE PROJEKTY REWITALIZACYJNE (projekt uzupełniający)		
Torzymski Miesiąc Zdrowia		

Źródło: opracowanie własne

7.3.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa polega na zaplanowaniu projektów rewitalizacyjnych w taki sposób, aby odpowiadały one na zdiagnozowane problemy w uwarunkowaniach przede wszystkim społecznych, ale także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych.

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne podstawowe i pozostałe (uzupełniające) wpisują się w zakładane cele strategiczne oraz kierunki działań rewitalizacji. Są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne obszaru rewitalizacji, tj. starzenie się społeczeństwa i w związku z tym większymi potrzebami osób starszych i schorowanych, niski poziom integracji wśród mieszkańców, trudna sytuacja osób starszych i z niepełnosprawnością, niski udział uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym, niewystarczająca oferta kulturalno-rekreacyjna dla różnych grup mieszkańców oraz niski poziom przedsiębiorczości.

Zaplanowane działania rewitalizacyjne na obszarze rewitalizacji mają na celu minimalizowanie zdiagnozowanych problemów, jak również przeciwdziałać występowaniu ich w przyszłości na

pozostałym obszarze gminy. Mają także być odpowiedzią na problemy środowiskowe, funkcjonalno-przestrzenne, techniczne oraz po części gospodarcze.

Projekty rewitalizacyjne zostały opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. Z kolei zaplanowane projekty uzupełniające dookreślają wizję rewitalizacji gminy Torzym względem zdiagnozowanych problemów społecznych.

Tabela 14 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
	społeczna	gospodarcza	przestrzenno-funkcjonalna	środowiskowa	techniczna
PODSTAWOWE PROJEKTY REWITALIZACYJNE					
Projekt P1 Aktywna przestrzeń – rower i turystyka w Torzymiu					
Projekt P2 Kompleksowa rewitalizacja infrastruktury sportowej w Torzymiu					
Projekt P3 Wzmocnienie infrastruktury kulturalnej w Torzymiu					
Projekt P4 Rewitalizacja dla zdrowia					
Projekt P5 Nowa przestrzeń dla mieszkańców					
POZOSTAŁE PROJEKTY REWITALIZACYJNE (projekt uzupełniający)					
Torzymski Miesiąc Zdrowia					

Źródło: opracowanie własne

7.3.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania Programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

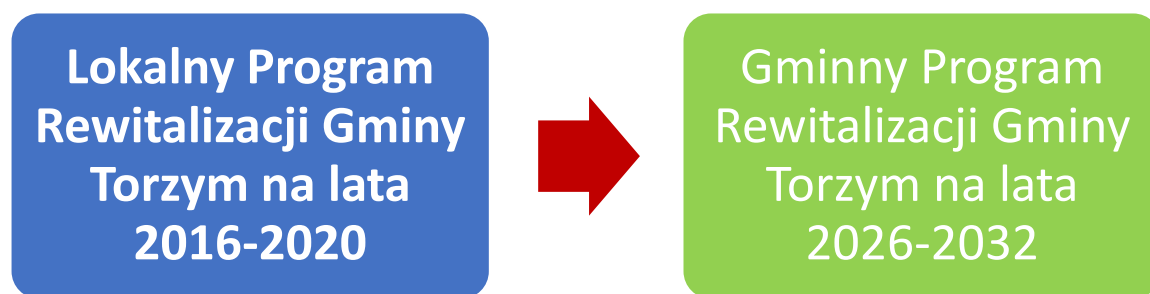
Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu, które zostały scharakteryzowane w pkt. 10 i 12. Organem realizacji zaplanowanych działań będzie Burmistrz Miasta i Gminy Torzym, a także pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Torzym przy współudziale Komitetu Rewitalizacji. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy Programu. W jego efektywną i racjonalną realizację zostaną włączone także instytucje odpowiedzialne za realizację zaplanowanych działań (głównie pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych), aby w sposób kompleksowy dążyć do minimalizacji występujących problemów na obszarze rewitalizacji i całej gminy.

W ramach komplementarności proceduralno-instytucjonalnej zakłada się także współpracę z instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi. Zostaną oni włączeni w proces konsultowania i opiniowania projektów i działań rewitalizacyjnych, a także, w miarę potrzeb i możliwości, również w proces realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

7.3.4 Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, dlatego zaplanowane działania rewitalizacyjne w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 są kontynuacją działań i polityki rozwoju realizowaną w poprzednich latach w ramach **Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2016-2020 przyjętego uchwałą nr XXI/140/17 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 26 stycznia 2017 r.**

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym przypadła na lata 2016-2020.

W dokumencie tym określono następujące cele strategiczne:

- **Cel 1 – Odnowa i nadanie funkcji rekreacyjnych obszarom zdegradowanym posiadającym walory turystyczne,**

- **Cel 2 – Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych,**
- **Cel 3 – Poprawa uwarunkowań środowiskowych w zakresie edukacji ekologicznej i odnowy kluczowej infrastruktury środowiskowej w gminie.**

Komplementarność międzyokresowa realizacji działań rewitalizacyjnych została zachowana na podstawie spójnych celów rewitalizacyjnych, który synergia została ukazana w poniższej tabeli.

Tabela 15 Komplementarność międzyokresowa programów rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 201-2020	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032
Cel 1 – Odnowa i nadanie funkcji rekreacyjnych obszarom zdegradowanym posiadającym walory turystyczne	Cel strategiczny 1 Wzmocnienie potencjału turystycznego, rekreacyjnego i gospodarczego obszaru
Cel 2 – Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych	Cel strategiczny 2 Rozwój i modernizacja infrastruktury publicznej oraz przestrzeni miejskiej
Cel 3 – Poprawa uwarunkowań środowiskowych w zakresie edukacji ekologicznej i odnowy kluczowej infrastruktury środowiskowej w gminie	Cel strategiczny 3 Poprawa jakości życia mieszkańców oraz włączenia społecznego

Źródło: opracowanie własne

Również w kontekście źródeł finansowania zaplanowanych działań rewitalizacyjnych widoczna jest kontynuacja polityki pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie działań zaplanowanych w ramach Programów rewitalizacji. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2016-2020 zaplanowano działania, które zostały zrealizowane przy współudziale środków zewnętrznych. Również ze środków zewnętrznych udało się zrealizować inne projekty w kolejnych latach. W poniższym zestawieniu przedstawiono najważniejsze z nich.

Tabela 16 Najważniejsze projekty realizowane ze środków zewnętrznych w gminie Torzym w latach poprzednich

Lp.	Nazwa projektu	Źródło finansowania	Kwota otrzymanej dotacji
1	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Torzymiu wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020	8 300 329,47 zł
2	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Torzym	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 – Województwo Lubuskie	1 773 426,00 zł
3	Aktywni w partnerstwie	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027	1 217 954,98 zł
4	Budowa ciągu pieszo-rowerowego w Torzymiu	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027	470 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

7.3.5 Komplementarność źródeł finansowania

Finansowanie zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 odbywać się będzie z różnych źródeł, w tym ze źródeł krajowych i europejskich. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Lubuskiego,
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przed podmioty publiczne i prywatne.

Zasadniczo zakłada się, aby głównym źródłem finansowania będą środki Unii Europejskiej w ramach Funduszy Europejskich dla Lubuskiego, a także Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) oraz Funduszy Europejskich dla Rozwoju

Społecznego. Założone działania rewitalizacyjne przewidują możliwość pozyskiwania środków z innych źródeł finansowania, w tym także ze źródeł krajowych, tj.:

- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z finansowania przedsięwzięć w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowania do działań organizacji pozarządowych. Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS+, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółową charakterystykę ram finansowych z podziałem na źródła finansowania przedstawiono w tabeli 19.

8. Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

W poniższej tabeli przedstawiono analizę spójności niniejszego Programu z dokumentami obowiązującymi w gminie Torzym, a także wskazano w jaki sposób cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji wpływają na realizację celów i założeń programów i dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym.

Tabela 17 Spójność celów rewitalizacji z dokumentami strategicznymi dla rozwoju gminy

Poziom krajowy - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – (SOR)
Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Do realizacji celu głównego wyznaczono trzy cele szczegółowe, które kompleksowo ujmują problematykę z zakresu różnych obszarów: 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:

1.1. Reindustrializacja; 1.2. Rozwój innowacyjnych firm; 1.3. Małe i średnie przedsiębiorstwa; 1.4. Kapitał dla rozwoju; 1.5. Ekspansja zagraniczna. 2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: 2.1. Spójność społeczna; 2.2. Rozwój zrównoważony terytorialnie. 3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu: 3.1. Prawo w służbie obywatelom i gospodarce; 3.2. Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem; 3.3. E-państwo; 3.4. Finanse publiczne; 3.5. Efektywność wykorzystania środków UE. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 zakłada przede wszystkim aktywizację społeczną poprzez zaplanowane działania zintegrowanego projektu rewitalizacji, dlatego wpisuje się w założenia SOR.
Poziom krajowy - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)
Głównym celem Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny realizowany jest poprzez następujące cele szczegółowe: Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 zakłada wykorzystanie istniejących potencjałów gminy do aktywizacji społecznej jej mieszkańców i rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji.
Poziom krajowy - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19. W celu odbudowy kraju dokument zakłada realizację sześciu komponentów oraz działań, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji:

1. Odporność i konkurencyjność gospodarki;
2. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
3. Transformacja cyfrowa;
4. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
5. Zielona, inteligentna mobilność;
6. Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 zakłada działania ukierunkowane na rozwój kapitału społecznego, poprzez efektywne wykorzystanie istniejących potencjałów obszaru rewitalizacji i wykorzystanie racjonalnych rozwiązań ochrony zdrowia i ekologicznych rozwiązań modernizacyjnych.

Poziom regionalny - Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (SRWL 2030)

Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 wyznacza 4 główne cele strategicznego działania, do których należą:

Cel 1 – Inteligentna, zielona gospodarka regionalna:

- 1.1 Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji,
- 1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku,
- 1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy,
- 1.4 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu,
- 1.5 Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji,
- 1.6 Rozwój potencjału turystycznego,
- 1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych.

Cel 2 - Region silny w wymiarze społecznym i bliski obywatelowi:

- 2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi,
- 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów,
- 2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia,

- 2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa Kulturowego,
- 2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu,
- 2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej.

Cel 3 – Integracja przestrzenna regionu:

- 3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego,
- 3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej,
- 3.3 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego,
- 3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu,
- 3.5 Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi,
- 3.6 Wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich,
- 3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Cel 4 – Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę:

- 4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna,
- 4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa,
- 4.3 Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu,
- 4.4 Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym,
- 4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństw.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 wpisuje się kompleksowo w działania rozwoju społeczno-gospodarczego regionu województw lubuskiego.

Poziom regionalny - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego zakłada realizację następujących celów:

Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna

1.1. Zrównoważony rozwój struktury osadniczej regionu w tym rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich oraz rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich zgodnie z ich potencjałem i w oparciu o ich wzajemne powiązania funkcjonalne;

- 1.2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich;
- 1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków administracyjnych;
- 1.4. Rozwój infrastruktury technicznej, wzmacniającej ład ekologiczny;
- 1.5. Rozwój infrastruktury i systemów zapobiegania zagrożeniom.

Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny

- 2.1. Wzrost dostępności do usług medycznych i wspieranie profilaktyki zdrowotnej;
- 2.2. Rozwój szkolnictwa w oparciu o potrzeby regionalnego rynku pracy;
- 2.3. Wzrost dostępności do atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej;
- 2.4. Wspieranie włączenia zawodowego i społecznego;
- 2.5. Dostosowanie usług społecznych do zmian trendów demograficznych;
- 2.6. Rozwój i usprawnienie systemu transportu publicznego;
- 2.7. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego oraz budowanie na nich tożsamości regionalnej;
- 2.8. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;

Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki

- 3.1. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego;
- 3.2. Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej;
- 3.3. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej;
- 3.4. Rozwój i promocja specjalnych stref ekonomicznych;
- 3.5. Wzmocnienie kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji;
- 3.6. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej;
- 3.7. Rozwój sieci transportowej;
- 3.8. Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin;
- 3.9. Rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska;
- 3.10. Poprawa jakości rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 3.11. Kreowanie wizerunku i promocja marki Lubuskie;
- 3.12. Rozwój potencjału turystycznego województwa;
- 3.13. Efektywne zarządzanie regionem.

Zgodnie z przyjętymi ustaleniami PZPWL dla gminy Torzym sformułowano następujące wnioski i rekomendacje, których to realizacja zachowuje spójność z zadaniami zaplanowanymi w **Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032**.

SFERA SPOŁECZNA

- 1. Zwiększenie dostępności do usług medycznych, w tym usług specjalistycznych;

2. Zwiększenie dostępności do usług sportu i rekreacji;
3. Zapewnienie dostępności do placówek edukacyjnych na poziomie przedszkolnym i szkolnym;
4. Prowadzenie działań mających na celu wspieranie kształcenia zawodowego w oparciu o współpracę z sektorem gospodarki;
5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
6. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych;
7. Rozwój budownictwa mieszkaniowego o odpowiednim standardzie;
8. Rozwój spójnej struktury osadniczej w oparciu o powiązania funkcjonalno-przestrzenne;
9. Rozwój ośrodków usługowych.

SFERA KULTURALNA

1. Zachowanie i ochrona obiektów zabytkowych; Tarnawa Rzepińska – Grodzisko;
2. Sporządzanie i realizacja lokalnych programów opieki nad zabytkami;
3. Objęcie obiektów zabytkowych właściwą ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
4. Wspieranie tworzenia parków kulturowych, ustanawiania pomników historii;
5. Zachowanie historycznie ukształtowanych układów urbanistycznych, ruralistycznych i przestrzennych;
6. Odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych i walorów krajobrazowych, z zachowaniem cech tradycyjnego budownictwa;
7. Wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego w celach turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem szlaków kulturowych;
8. Zwiększenie dostępności wysokiej jakości oferty kulturalnej.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 wpisuje się kompleksowo w kierunki rozwoju przestrzennego województwa lubuskiego.

Poziom regionalny – Program Rozwoju Powiatu Sulęcińskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030

Program Rozwoju Powiatu Sulęcińskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030

wyznacza 3 obszary strategicznego działania:

OBSZAR 1 NOWOCZESNA EDUKACJA I GOSPODARKA

Cel strategiczny I: Efektywny i elastyczny system edukacyjny szczebla ponadpodstawowego i specjalnego, wysoka aktywność zawodowa mieszkańców wspierana przez instytucje rynku pracy, powiązane z konkurencyjną gospodarką lokalną opartą o rozwój sektora MMSP.

Cele operacyjne:

1. Rozwój potencjału edukacyjnego wychowanków SOSW w Sulęcinie oraz uczniów szkół ponadpodstawowych w Powiecie Sulęcińskim.
2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców i wspieranie sektora MMSP.
3. Wspieranie działalności na rzecz rozwoju turystyki oraz dbałość o utrzymanie tradycji i tożsamości kulturowej wśród dzieci i młodzieży.

OBSZAR 2 WYSOKA JAKOŚĆ I DOSTĘPNOŚĆ SŁUŻBY ZDROWIA

Cel strategiczny II: Poprawa jakości publicznej służby zdrowia

Cele operacyjne:

1. Dalsza modernizacja infrastruktury Szpitala Powiatowego im. dr Henryka Jordana w Sulęcinie.
2. Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług medycznych.
3. Zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców powiatu.

OBSZAR 3 EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ROZWOJEM POWIATU

Cel strategiczny III: Sprawny i efektywny system usług publicznych wysokiej jakości, warunkujący odpowiednią jakość życia i pracy mieszkańców

Cele operacyjne:

1. Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne.
2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej na terenie powiatu.
3. Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług społecznych oraz integracja społeczna seniorów, osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 wpisuje się kompleksowo przyjęte kierunki działań celu strategicznego nr 1 i 2.

Poziom regionalny – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sulęcińskiego na lata 2023-2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sulęcińskiego na lata 2023-2030 wyznacza 7 podstawowych celów strategicznych, do których należą:

Cel strategiczny nr 1 - Udzielanie osobom żyjącym w niewystarczających warunkach socjalnych pomocy oraz motywowanie ich do podjęcia działań w kierunku zmiany ich sytuacji życiowej.

Cel strategiczny nr 2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób pozostających bez zatrudnienia oraz rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości.

Cel strategiczny nr 3 Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunom faktycznym, równoprawnego dostępu do samodzielnego i aktywnego uczestnictwa w każdej sferze życia społecznego.

Cel strategiczny nr 4 Promowanie prozdrowotnych postaw społecznych w zakresie uzależnień oraz rozwój infrastruktury pomocowej dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Cel strategiczny nr 5 Rozwój lokalnego systemu pomocy osobom doświadczającym problemu przemocy oraz prowadzenie szerokiej działalności profilaktycznej.

Cel strategiczny nr 6 Wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich, poprzez doskonalenie kompetencji wychowawczych oraz rozszerzenie działalności systemu w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cel strategiczny nr 7 Rozwój polityki senioralnej oraz integracja osób starszych w środowisku.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 wpisuje się kompleksowo w działania strategii społecznej powiatu, poprzez realizację działań ukierunkowanych na wsparcie społeczne mieszkańców gminy oraz minimalizowanie zdiagnozowanych problemów społecznych na obszarze rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne zakładają rozwój aktywności społecznej oraz działania rozwijające integrację społeczną.

Poziom gminny – Strategia Rozwoju Gminy Torzym na lata 2023-2030

Strategia Rozwoju Gminy Torzym na lata 2023-2030 wyznacza cel główny rozwoju, jakim jest: zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy Torzym, realizowany przez następujące cele strategiczne:

Cel 1 Rozwój gospodarczy i turystyczny regionu

Cele operacyjne:

- Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego,
- Tworzenie warunków do rozwoju turystycznego,
- Pobudzenie aktywności zawodowej na terenie gminy,
- Kształtowanie marki gminy,
- Wzmocnienie planowania przestrzennego i rozwój jakości przestrzeni publicznej

Cel 2 Rozwój lokalny bliski obywatelowi

Cele operacyjne:

- Poprawa bezpieczeństwa publicznego,
- Rozwój infrastruktury okołodrogowej,
- Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- Rozwój administracji samorządowej,
- Ochrona wartości przyrodniczych i rozwój efektywności energetycznej.

Cel 3 Rozwój kapitału społecznego

Cele operacyjne:

- Wzrost integracji społecznej na terenie gminy,

- Realizacja aktywnej polityki prorodzinnej,
- Rozwój infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej,
- Wzmocnienie bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 zachowuje kompatybilność z założeniami strategii rozwoju poprzez tworzenie warunków do rozwoju turystycznego, pobudzenie aktywności zawodowej mieszkańców, wzrost integracji społecznej, rozwój infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej itp.

Poziom gminny – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Torzym na lata 2025-2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Torzym na lata 2025-2030 wyznacza 4 zasadnicze cele strategiczne:

Cel 1 SYSTEM WSPARCIA DLA RODZIN DYSFUNKCYJNYCH

Cele operacyjne:

1. Diagnoza potrzeb rodzin zagrożonych dysfunkcją.
2. Wczesna interwencja i wsparcie wychowawcze.
3. Rozwój kompetencji rodzicielskich.
4. Integracja i aktywizacja społeczna rodzin.
5. Zwiększenie dostępności specjalistycznej pomocy.

Cel 2 SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I SCHOROWANYCH

Cele operacyjne:

1. Rozpoznanie potrzeb osób starszych i schorowanych.
2. Zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej i usług wspierających.
3. Wzmocnienie integracji społecznej i przeciwdziałanie samotności.
4. Rozwój usług opiekuńczych i środowiskowych.
5. Promowanie aktywnego starzenia się i wolontariatu senioralnego.
6. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej i infrastruktury.

Cel 3 SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Cele operacyjne:

1. Diagnoza skali zjawiska uzależnień i przemocy domowej.
2. Zapewnienie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej i prawnej.
3. Rozwój systemu wsparcia instytucjonalnego i środowiskowego.
4. Edukacja i profilaktyka w zakresie uzależnień i przemocy.
5. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Cel 4 SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cele operacyjne:

1. Identyfikacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Zwiększenie dostępności do usług społecznych i aktywizujących.
3. Wsparcie w reintegracji zawodowej i społecznej.
4. Rozwój lokalnych inicjatyw integrujących społeczność.
5. Edukacja i rozwój kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem.
6. Wzmocnienie współpracy instytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu.
7. Wspieranie działań na rzecz integracji dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 zachowuje kompatybilność z założeniami strategii rozwiązywania problemów społecznych poprzez minimalizowanie zdiagnozowanych problemów marginalizacji, problemów społecznych i wykluczenia społecznego.

Źródło: opracowanie własne

9. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Finansowanie działań rewitalizacyjnych zakłada wykorzystanie środków gminnych oraz środków zewnętrznych, w tym środków przewidzianych w ramach Funduszy Europejskich dla Lubuskiego oraz Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FENIKS), Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC), Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE), Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ), programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Projekty te będą komplementarne z projektami realizowanymi ze wsparcia Funduszy Europejskich Rozwoju Społecznego (FERS).

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i w wyniku przeprowadzanej procedury przetargowej wynikającej z ustawy zamówień publicznych oraz będzie uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również szacunkowe

wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami, jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany etap zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY TORZYM NA LATA 2026-2032

Tabela 18 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Szacunkowe środki finansowe			Źródła finansowania
		Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
PODSTAWOWE PROJEKTY REWITALIZACYJNE					
Projekt P1 Aktywna przestrzeń – rower i turystyka w Torzymiu	5 000 000 zł	750 000 zł	4 250 000 zł	0,00 zł	- budżet gminy - środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie dla woj. lubuskiego, KPO, PROW, dotacje krajowe)
Projekt P2 Kompleksowa rewitalizacja infrastruktury sportowej w Torzymiu	12 000 000 zł	1 800 000 zł	10 200 000 zł	0,00 zł	
Projekt P3 Wzmocnienie infrastruktury kulturalnej w Torzymiu	18 000 000 zł	2 700 000 zł	15 300 000 zł	0,00 zł	
Projekt P4 Rewitalizacja dla zdrowia	48 000 000 zł	7 200 000 zł	40 800 000 zł	0,00 zł	
Projekt P5 Nowa przestrzeń dla mieszkańców	39 000 000 zł	5 850 000 zł	33 150 000 zł	0,00 zł	
POZOSTAŁE PROJEKTY REWITALIZACYJNE					
Torzyski Miesiąc Zdrowia	2 000 000 zł	1 000 000 zł	1 000 000 zł	0,00 zł	- środki własne - fundusze krajowe - programy rządowe

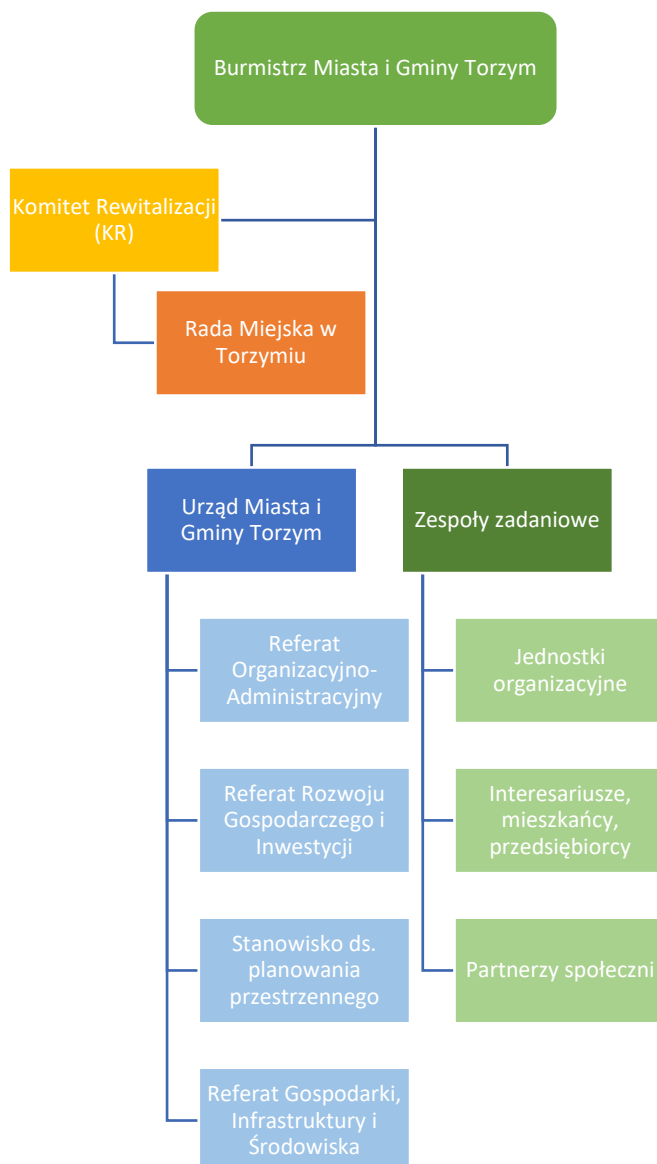
Źródło: opracowanie własne

10. Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji

10.1 Wdrożenie i zarządzanie realizacją programu

Prowadzenie procesu rewitalizacji – wraz z jego przygotowaniem, koordynowaniem oraz tworzeniem warunków do jego przeprowadzenia – należy do zadań własnych gminy zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Z tego względu głównymi stronami realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 będą: Burmistrz Miasta i gminy Torzym, Komitet Rewitalizacyjny, pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Torzym oraz Rada Miejska w Torzymiu. Za wdrożenie i zarządzanie Programem odpowiedzialny będzie **Burmistrz Miasta i Gminy Torzym, który corocznie przedkładać będzie Radzie Miejskiej sprawozdanie monitorujące z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji według stanu na koniec grudnia roku poprzedniego.** Zadania związane z bieżącym wdrożeniem Programu będą realizowane przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy, którzy wspólnie z członkami Komitetu Rewitalizacji będą prowadzili monitoring stopnia realizacji celów Programu.

Schemat 3 Schemat zarządzania Programem Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

W celu sprawniejszego zarządzania zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych Burmistrz Miasta i Gminy Torzym może powołać Zespoły zadaniowe, w skład których wejdą przedstawiciele komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy, jednostek organizacyjnych, interesariuszy oraz partnerzy społeczni. Ich rolą będzie przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć inwestycyjnych pod kątem merytorycznym, finansowym, technicznym i organizacyjnym. Odpowiedzialni będą za przygotowanie dokumentacji technicznej, postępowanie przetargowe, a także nadzór nad poprawną, racjonalną i właściwą realizację zadania. W tym celu pożądane jest wsparcie odpowiednich specjalistów i ekspertów, którzy zostaną zaproszeni do udziału w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Przewiduje się, w miarę potrzeb organizacyjnych, tworzenie również partnerstw projektowych, które na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, podczas realizacji zadań gminnych programów rewitalizacji, można tworzyć partnerstwa realizujące wspólny cel strategicznego rozwoju. Warunki partnerstwa zostaną określone w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

W ramach procesu zarządzania Programem Burmistrzowi podlegać będzie Komitet Rewitalizacji, który zostanie powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Torzym. W skład Komitetu wejdą przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy w Torzymiu oraz jednostek organizacyjnych z terenu gminy, a także przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, w tym kultury i oświaty oraz przedsiębiorcy działający w obszarze rewitalizacji. Kadencja Komitetu będzie trwała 5 lat, od czasu pierwszego posiedzenia, które zwołuje Burmistrz. Praca Komitetu będzie świadczona społecznie, członkowie nie będą pobierać wynagrodzenia ani diet wynikających ze świadczonej pracy w ramach realizacji działań rewitalizacyjnych. Na pierwszym posiedzeniu Komitetu wybrany zostanie przewodniczący i zastępca. Z posiedzeń Komitetu będą opracowywane protokoły oraz inne niezbędne dokumenty.

Szerokie spektrum składu Komitetu ma na celu obiektywną ocenę realizowanych działań rewitalizacyjnych. Ma także przyczyniać się do eliminacji występujących zagrożeń społecznych w opinii różnych osób najbardziej zainteresowanych i zaangażowanych w podejmowane działania rewitalizacyjne. Dobór członków Komitetu został poprzedzony rozmowami przedstawicieli Urzędu Miasta i Gminy z potencjalnymi członkami w celu zaangażowania ich wiedzy i doświadczenia w ramach podejmowanych działań na rzecz gminy. W ten sposób został powołany odpowiedzialny i zaangażowany zespół ds. rewitalizacji, który wraz z przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy będzie konsultował realizację zadań rewitalizacyjnych na każdym kroku ich wdrażania.

Komitet Rewitalizacji wspiera działania Burmistrza w obszarze działań związanych z rewitalizacją w gminie, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, a także sprawuje funkcje opiniodawczo-doradcze w sprawach, związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrażaniem rewitalizacji oraz oceną przebiegu tego procesu na obszarze gminy Torzym. Do zadań członków Komitetu należy w szczególności:

- a) koordynacja działań, włączających lokalną społeczność w konsultacje społeczne dotyczące wdrażania, monitorowania i oceny rewitalizacji na obszarze gminy Torzym;
- b) informowanie lokalnej społeczności o wdrażaniu, aktualizacji, wynikach monitorowania i ocenie podejmowanych przez gminę działań w zakresie rewitalizacji;
- c) promocja działań rewitalizacyjnych,
- d) zapewnienie współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy w procesie rewitalizacji na obszarze gminy Torzym.

Planuje się spotkania Komitetu Rewitalizacji co najmniej raz w roku. Zadaniem Komitetu Rewitalizacji będzie także pomoc techniczna dla beneficjentów Programu przy aplikowaniu o środki zewnętrzne (uczestnictwo w szkoleniach, seminariach czy warsztatach). Na etapie wdrożenia Programu Komitet, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu realizującego przedsięwzięcie, będzie mógł przeprowadzić spotkanie – naradę w celu omówienia występującego problemu. Ponadto Komitet będzie mógł wystąpić o włączenie poszczególnych interesariuszy w pracę monitoringową. Realizowane działania przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy będą promowane za pośrednictwem strony internetowej gminy oraz poprzez bezpośrednie kolportowanie informacji do mieszkańców i interesariuszy. Celem głównym działań promocyjnych i komunikacyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu.

Ewentualna zmiana uchwały w sprawie określania zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji nastąpi w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

10.2 Koszty zarządzania

Osoby zaangażowane w proces zarządzania Programem to głównie pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Torzym. Koszty związane z zarządzaniem procesu rewitalizacji w gminie uwzględnione zostały w ogólnych kosztach funkcjonowania urzędu i ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania gminy. Stanowią one wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Osobami najbardziej zaangażowanymi w proces zarządzania Programem będą członkowie Komitetu Rewitalizacji. Należy jednak zwrócić uwagę, że zadania dotyczące rewitalizacji będą wykonywane przez członków Komitetu w części etatu

(w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych), co pozwala wnioskować, że zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji nie wpłynie na konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów.

10.3 Ramowy harmonogram realizacji programu

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, z kolei okresy realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zostały podane w tabeli 12 i 13 przy charakterystyce podstawowych i pozostałych projektów rewitalizacyjnych.

Tabela 19 Harmonogram realizacji Programu

Lp.	Zadania	Okres realizacji
1	Prace nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji.	2025-2026
2	Podjęcie Uchwały nr XXV/195/26 Rady Miejskiej w Torzymiu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.	26 marca 2026 r.
3	Podjęcie Uchwały nr XXV/196/26 Rady Miejskiej w Torzymiu w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032.	26 marca 2026 r.
4	Powołanie Komitetu Rewitalizacji.	2026 r.
5	Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032.	2026 r.
6	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	2026-2032
7	Opracowanie rocznych raportów monitorujących przez Komitet Rewitalizacyjny	do końca marca każdego roku
8	Opracowanie oceny skuteczności podjętych działań rewitalizacyjnych w latach 2026-2032 (ewaluacja ex-post)	marzec 2033 r.

Źródło: opracowanie własne

11. Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania ich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 opracowany został przy udziale partycypacji społecznej zgodnie

z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy aktywny udział interesariuszy pozwolił na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna na etapie przygotowywania Programu

Na etapie diagnozowania i programowania Programu wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- spotkania,
- wywiady pogłębione.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom gminy Torzym,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy,
- samorządowi gminnemu,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etapie diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

na terenie gminy Torzym. Konsultacje zostały przeprowadzone na podstawie **Zarządzenia nr 1 Burmistrza Miasta i Gminy Torzym** w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Konsultacje przeprowadzone zostały od dnia 12.01.2026 r. do dnia 16.02.2026 r. w formie:

1. złożenie opinii i uwag za pośrednictwem:
 - a) wiadomości mailowej, skierowanej na adres e-mail: urząd@torzym.pl
 - b) pisma skierowanego na adres: Urząd Miejski w Torzymiu, ul. Wojska Polskiego 32 66-235 Torzym, z dopiskiem „Projekt uchwały Rady Miejskiej w Torzymiu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz rewitalizacji w Gminie Torzym”,
 - c) osobiście - poprzez złożenie pisma w Urzędzie Miejskim w Torzymiu.
2. spotkań realizowanych za pomocą środków porozumienia się na odległość z interesariuszami rewitalizacji, na których został omówiony obszar zdegradowany oraz rewitalizacji, podczas których była możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji. Spotkania powiązane z wykorzystaniem metod warsztatowych odbyły się zgodnie z terminami zaplanowanymi w ogłoszeniu, czyli 26.01.2026 r. oraz 2.02.2026 r. W spotkaniach udział wzięło łącznie 4 osoby.
3. warsztatów, które odbyły się dnia 3.02.2026 r. w Urzędzie Miejskim w Torzymiu,
4. ankiety elektronicznej opublikowanej na stronie internetowej: urząd@torzym.pl
5. zbierania uwag ustnych przez przedstawicieli podmiotu prowadzącego konsultacje, które odbyły się w okresie trwania konsultacji w formie osobistej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Torzymiu.

W trakcie spotkań scharakteryzowano procedury sporządzania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji z uwzględnieniem etapu wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Omówiono obszary, które zostały wyznaczone jako obszary zdegradowane oraz rewitalizacji, w szczególności wskazano obiektywne kryteria, które stanowiły podstawę wyznaczenia obszarów oraz omówiono potencjały, a także deficyty obszarów. W trakcie rozmów analizowano również możliwości względem wstępnie planowanych projektów rewitalizacyjnych, na których realizację gmina będzie ubiegać się o pomoc ze środków zewnętrznych.

Uwagi w formie pisemnej lub elektronicznej można było składać w terminie od dnia 12.01.2026 r. do dnia 16.02.2026 r. dostarczając je:

- a) elektronicznie na adres: urząd@torzym.pl

- b) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Torzymiu, ul. Wojska Polskiego 32 66-235 Torzym,
- c) bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Torzymiu, w godzinach pracy Urzędu.

Dokumentacja dotycząca przedmiotu konsultacji była dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Torzym, na stronie internetowej gminy pod adresem www.torzym.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Torzymiu. Informacja podsumowująca każdą z form konsultacji społecznych została opracowana zgodnie z art. 6 ust 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Torzym na stronie www.bip.torzym.pl

Konsultacje miały na celu zebranie uwag i opinii odnośnie:

- projektu uchwały Rady Miejskiej w Torzymiu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- map obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji,
- diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Również na etapie programowania zaproszono interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Z kolei na etapie opiniowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032. Konsultacje przeprowadzono od dnia 5.05.2026 r. do dnia 9.06.2026 r. w formie:

1. złożenia opinii i uwag za pośrednictwem:
 - a) wiadomości mailowej, skierowanej na adres e-mail: urząd@torzym.pl ,
 - b) pisma skierowanego na adres: Urząd Miejski w Torzymiu, ul. Wojska Polskiego 32 66-235 Torzym, z dopiskiem „Projekt uchwały Rady Miejskiej w Torzymiu w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 - 2032”,
 - c) osobiście - poprzez złożenie pisma w Urzędzie Miejskim w Torzymiu;

2. spotkań realizowanych za pomocą środków porozumienia się na odległość z interesariuszami rewitalizacji, na których zostały omówione założenia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 – 2032, podczas których była możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji. Spotkania odbyły się w dniu 21.05.2026 r. oraz 26.05.2026 r.
3. warsztatu z interesariuszami rewitalizacji, na którym zostały przeanalizowane założenia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 – 2032, podczas których była możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji. Warsztat odbył się w dniu 18.05.2026 r. w Urzędzie Miejskim w Torzymiu.
4. zbierania uwag ustnych przez przedstawicieli podmiotu, prowadzącego konsultacje, które odbyły się w okresie trwania konsultacji w formie osobistej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Torzymiu.

Uwagi w formie pisemnej lub elektronicznej można było składać w terminie od 5.05.2026 r. do dnia 9.06.2026 r. dostarczając je:

- a) elektronicznie na adres: urząd@torzym.pl,
- b) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Torzymiu, ul. Wojska Polskiego 32 66-235 Torzym,
- c) bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Torzymiu, w godzinach pracy Urzędu.

Podczas trwania konsultacji społecznych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 nie wpłynęła żadna uwaga, opinia ani sugestia.

Dokumentacja dotycząca przedmiotu konsultacji będzie dostępna:

- a) w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: www.bip.torzym.pl
- b) na stronie internetowej Gminy pod adresem: www.torzym.pl
- c) na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Torzymiu.

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania realizacji Programu

Za udział interesariuszy w procesie wdrażania i monitorowania realizacji Programu odpowiadać będzie **Komitet Rewitalizacji**, który stanie się platformą dialogu i współpracy pomiędzy władzami gminy a uczestnikami procesu rewitalizacji. Komitet pełnić będzie funkcję doradczą-opiniującą wobec Burmistrza, a jego szczegółowe zadania zostały opisane

w Rozdziale 10. Równolegle w działania związane z realizacją Programu włączone zostaną instytucje i podmioty współpracujące z Urzędem Miasta i Gminy Torzym, zapewniając wsparcie doradcze i opiniotwórcze w kluczowych kwestiach. Wśród nich znajdują się m.in. sołtysi i rady sołeckie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Torzymiu, Torzyski Ośrodek Kultury, placówki oświatowe, organizacje społeczne oraz Koła Gospodyń Wiejskich. Tak szeroki udział pozwoli na realizację Programu w formule partnerskiej, z aktywnym włączeniem mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, sektora gospodarczego i instytucji publicznych.

Na etapie wdrażania projektów rewitalizacyjnych planowane jest nawiązanie współpracy z wymienionymi instytucjami oraz z placówkami oświatowymi, aby umożliwić organizację zajęć dla mieszkańców w różnym wieku. Celem tych działań będzie wzrost aktywności oraz integracji społeczności lokalnej. Zakłada się również współpracę z NGO i sołectwami w zakresie przygotowywania wydarzeń kulturalnych. Udostępnienie odnowionych obiektów gminnych organizacjom społecznym i jednostkom samorządowym sprawi, że przestrzenie te będą lepiej dopasowane do oczekiwań mieszkańców, a ich wykorzystanie stanie się bardziej efektywne. Jednocześnie zwiększy się poczucie współodpowiedzialności za wspólną przestrzeń i więź z miejscem zamieszkania, co przyczyni się do integracji społecznej ponad podziałami wiekowymi czy statusowymi.

Zgodnie z zasadą partnerstwa w proces rewitalizacji przewidziano udział wielu grup interesariuszy, co umożliwi realizację różnorodnych przedsięwzięć, w tym inicjowanych przez podmioty spoza sektora publicznego. Program zakłada również stworzenie mechanizmów umożliwiających aktywny udział interesariuszy w realizacji i osiąganiu końcowych efektów rewitalizacji. Jednym z narzędzi będzie wykorzystanie badań ankietowych online (CAWI), pozwalających na monitorowanie efektów i uzyskiwanie opinii mieszkańców. Badania takie mogą być prowadzone corocznie, aby systematycznie gromadzić informacje zwrotne o rezultatach działań. Odpowiedzialność za ocenę i monitorowanie postępów spoczywać będzie na członkach Komitetu Rewitalizacji oraz pracownikach Urzędu Miasta i Gminy Torzym. Informacje o przebiegu rewitalizacji i jej wynikach będą regularnie udostępniane mieszkańcom w różnych formach, tak aby dotarły do wszystkich grup społecznych – bez względu na wiek, status, poglądy czy niepełnosprawność. Komunikacja będzie prowadzona za pośrednictwem strony internetowej gminy, mediów społecznościowych oraz lokalnej

prasy. Pozwoli to na zwiększenie udziału mieszkańców w procesach rewitalizacyjnych i wzmocni ich zaangażowanie w życie gminy.

12. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

12.1 Opiniowanie Programu rewitalizacji przez właściwe podmioty

Projekty zawarte w Programie rewitalizacji nie określają ram i założeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Projekty nie wpływają na aktualne zagospodarowanie istniejących na obszarze gminy terenów górniczych. Program nie określa szczegółowych ram i założeń w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności państwa. Dokument nie ogranicza ani nie rozszerza zakresu obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i obronności państwa. Nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć, które wpływałyby na ochroną dziedzictwa kulturowego czy zabytkowego, a wszystkie podjęte działania będą zgodne z przepisami prawa. Formy ochrony zabytków leżących w obszarze rewitalizacji zostały określone na mocy przepisów odrębnych. Wszelkie inwestycje prowadzone w obrębie obszaru rewitalizacji dotyczące obiektów objętych prawną ochroną zostaną skonsultowane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Obszar rewitalizacji i realizacja poszczególnych projektów zawartych w Programie nie obejmują swym zasięgiem gruntów usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej, których zagospodarowanie powinno się odbywać na zasadach zawartych w przepisach odrębnych. Dodatkowo wskazuje się, że obszar rewitalizacji usytuowany jest w sąsiedztwie rzeki Ilanka oraz jeziora Ilno, gdzie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią (10% i 1%), na których obowiązują przepisy odrębne. Tym samym wprowadza się obowiązek realizacji inwestycji, w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, z zastosowaniem technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej straty powodziowe.

Burmistrz Miasta i Gminy Torzym, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o rewitalizacji, wystąpił do właściwych podmiotów o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji był opiniowany przez:

- zarząd właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarząd właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,

- właściwego wojewodę – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Krajowy Zasób Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2020 r. poz. 1100 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11 i 223) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

W toku uzgodnień pozyskano stanowiska i oceny od następujących organów:

- 1) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Zielonej Górze [pismo OZG.Z-3.438.46.2026.aw] – brak uwag do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032, z adnotacją, iż przedsięwzięcie P.1.2 Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w miejscowości Torzym nad jeziorem Ilno obejmuje działkę nr ewid. 954 pasa drogowego DK92, w związku z czym należy uzgodnić to z Oddziałem w Zielonej Górze w momencie realizacji.
- 2) Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. [pismo NZ.9022.292.2026.MZ] – opiniuje pozytywnie przedłożony projekt dokumentu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032” w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.
- 3) Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. [pismo NZ.9022.294.2026.MZ] - w ocenie Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. przedsięwzięcia wskazane w GPR nie znajdują się w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych

w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839, ze zm.).

Tym samym należy uznać, że analizowany dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać negatywnie na środowisko.

Ponadto dokument dotyczy wyłącznie obszaru Gminy Torzym. Po przeanalizowaniu sprawy i mając na uwadze przekazane dokumenty, Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. stwierdza, iż w świetle w obowiązujących przepisów, przedmiotowy dokument nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, gdyż nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 46 ust. 1 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

- 4) Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Zielonej Górze, Delegatura w Gorzowie Wielkopolskim [pismo ZN-G.5150.1.2026[Tor]] - opiniuje pozytywnie rozwiązania przyjęte w przedmiotowym projekcie „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032”.
- 5) Orange Polska [pismo: 2605180084/TTDSILU/PM/01] – nie wnosi uwag do opiniowanego „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032”.
- 6) Polskie Sieci Elektroenergetyczne [pismo: DE-DSP-DUP-WFP.7111.660.2026.2] - opiniuje pozytywnie projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032”.
- 7) Polska Spółka Gazownictwa [pismo: PSGGO.RODZ.420.03.26] - informuje, że na terenie gminy Torzym nie świadczy usługi dystrybucji i nie ma w Planie Rozwoju, inwestycji zaplanowanych na tym terenie.
- 8) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. [pismo: WOOŚ.614.6.2026.AR] - opiniuje pozytywnie przedłożony projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 - 2032 w zakresie form ochrony przyrody.
- 9) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. [pismo: WOOŚ.411.79.2026.AR] – informuje o uzgodnieniu braku potrzeby przeprowadzenia

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 - 2032.

- 10) Starostwo Powiatowe w Sulęcinie [pismo: BN.671.2.2026.AChI] – uchwałą nr 94/290/26 Zarządu Powiatu Sulęcińskiego z dnia 28 maja 2026 r. opiniuje pozytywnie "Gminny Program Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032" w zakresie zgodności ze Strategią Rozwoju Powiatu Sulęcińskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030.
- 11) Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze [pismo: PP.4995.2026] – uchwałą nr 127/2733/26 Zarząd Województwa Lubuskiego z dnia 3 czerwca 2026 r. opiniuje pozytywnie projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 w zakresie zgodności dokumentu ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp.
- 12) Centralne Wojskowe Centrum Rekreacji, Ośrodek Zamiejscowy w Zielonej Górze [pismo: CWCR-OZ-Zielona_Gora-SLO.0731.111.2026] – nie zgłasza uwag do przedłożonego projektu "Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032". Obszar rewitalizacji nie koliduje z terenami zamkniętymi resortu obrony narodowej i ich strefami ochronnymi.
- 13) Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu [pismo: V.RPP.610.528.2026.ms] - uzgadnia projekt gminnego programu rewitalizacji jw. w zakresie terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią pod warunkiem uzupełnienia dokumentu o informację, że w granicach obszaru rewitalizacji Torzym, w sąsiedztwie rzeki Ilanka oraz jeziora Ilno, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią (10% i 1%), na których obowiązują przepisy odrębne; wprowadzenia obowiązku realizacji inwestycji, w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, z zastosowaniem technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej straty powodziowe. Niniejsze zapisy zostały wdrożone w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032.

12.2 Monitoring programu

Monitoring realizacji Programu będzie prowadzony poprzez porównanie stopnia realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych do założonych wskaźników monitorowania poszczególnych celów Programu Rewitalizacji. Monitoring będzie prowadzony corocznie, tak aby możliwe było zaprezentowanie sprawozdania członkom Rady Miejskiej w Torzymiu. Realizacja monitoringu będzie prowadzona na podstawie karty oceny projektu rewitalizacyjnego, którego przykład zamieszczono poniżej.

Tabela 20 Karta oceny projektu rewitalizacji

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	(wpisać nazwę przedsięwzięcia)
Podmiot odpowiedzialny	
Partnerzy	
Miejsce realizacji (nr działki)	
Stan realizacji przedsięwzięcia	
Termin realizacji	
Opis zrealizowanych działań w ramach przedsięwzięcia	
Rezultaty wraz ze wskaźnikiem osiągniętego rezultatu	
Całkowita wartość przedsięwzięcia	
Wskaźnik poniesionych kosztów	
Źródła finansowania	
Wskaźnik dofinansowania przedsięwzięcia	

Źródło: opracowani własne

Zakres **corocznego sprawozdania monitorującego** (do końca marca każdego roku) z **wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji** Burmistrza Miasta i Gminy Torzym będzie obejmować, co najmniej informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań,

informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchyień od harmonogramu. W sprawozdaniu przedstawione zostaną również problemy, bariery, trudności, które zostały zidentyfikowane przez Komitet Rewitalizacji na etapie programowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

System monitorowania i oceny Programu dotyczyć będzie czterech płaszczyzn dotyczących wdrożenia Programu. Monitoring obejmować będzie cztery poniższe płaszczyzny:

- monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w Programie rewitalizacji,
- monitorowanie skutków Programu poprzez analizę aktualnego poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszarów rewitalizacji,
- bieżące monitorowanie poziomu wdrażania Programu rewitalizacji,
- monitorowanie podstawowych parametrów Programu rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu.

Poniżej uwzględniono wskaźniki, które będą przedmiotem monitoringu oraz ich ewaluację w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY TORZYM NA LATA 2026-2032

Tabela 21 Wskaźniki monitoringu

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Wskaźniki monitorujące	Wartość wskaźnika w 2026 r.	Wartość wskaźnika w 2032 r.	Źródło danych
PODSTAWOWE PROJEKTY REWITALIZACYJNE				
Projekt P1 Aktywna przestrzeń – rower i turystyka w Torzymiu	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury turystycznej	0 szt.	1 szt.	Sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna, monitoring pomiarowy,
	Długość wybudowanych ścieżek pieszo-rowerowych	0 km	2 km	
	Liczba działań integracyjnych i profilaktycznych	0 szt.	>5	
	Liczba osób korzystających z przestrzeni publicznej	0 os.	>1000 os.	
	Wzrost osób odwiedzających gminę i korzystających z dostępnej infrastruktury	b.d.	>500 os.	
Projekt P2 Kompleksowa rewitalizacja infrastruktury sportowej w Torzymiu	Liczba wybudowanych obiektów sportowych	0 szt.	1 szt.	Sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna, monitoring pomiarowy,
	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych	0 szt.	1 szt.	
	Liczba organizacji korzystających z infrastruktury	0 szt.	>2 szt.	
	Liczba osób korzystających z infrastruktury	0 szt.	Ok. 1500 os.	
Projekt P3 Wzmocnienie infrastruktury kulturalnej w Torzymiu	Liczba wybudowanych/rozbudowanych obiektów kulturalnych	0 szt.	7 szt.	Sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna, monitoring pomiarowy,
	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury	0 os.	>2000 os.	
	Wzrost integracji społecznej/udział w imprezach zorganizowanych	b.d.	>500 os.	

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Wskaźniki monitorujące	Wartość wskaźnika w 2026 r.	Wartość wskaźnika w 2032 r.	Źródło danych
Projekt P4 Rewitalizacja dla zdrowia	Liczba zmodernizowanych/rozbudowanych/zaadaptowanych obiektów infrastruktury ochrony zdrowia	0 szt.	2 szt.	Sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna, monitoring pomiarowy,
	Liczba budynków objętych instalacją odnawialnych źródeł energii (fotowoltaika)	0 szt.	9 szt.	
	Liczba zmodernizowanych/rozbudowanych obiektów infrastruktury ochrony zdrowia	0 szt.	2 szt.	
	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury	0 os.	>3500 os.	
	Poprawa dostępności do opieki medycznej	b.d.	wzrost o 30%	
Projekt P5 Nowa przestrzeń dla mieszkańców	Liczba wybudowanych budynków mieszkalnych wielorodzinnych	0 szt.	1 szt.	Sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Torzym, dokumentacja techniczna, monitoring pomiarowy,
	Liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego	0 szt.	1 szt.	
	Liczba wybudowanych lokali mieszkalnych w ramach SIM	0 szt.	10 szt.	
	Liczba przebudowanych/rozbudowanych obiektów infrastruktury publicznej	0 szt.	1 szt.	
	Liczba wspartych podmiotów świadczących usługi społeczne i zdrowotne	0 szt.	4 szt.	
	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury	b.d.	>1000 os.	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY TORZYM NA LATA 2026-2032

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Wskaźniki monitorujące	Wartość wskaźnika w 2026 r.	Wartość wskaźnika w 2032 r.	Źródło danych
	Wzrost aktywności społecznej poprzez organizacje wydarzeń kulturalnych i integracyjnych	b.d.	wzrost o 25%	
	Wzrost świadczonych usług społecznych na rzecz mieszkańców	b.d.	wzrost o 25%	
POZOSTAŁE PROJEKTY REWITALIZACYJNE				
Torzyski Miesiąc Zdrowia	Liczba zrealizowanych wydarzeń/akcji prozdrowotnych	2 szt.	>25	Sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Torzym, monitoring pomiarowy,
	Liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych	0 szt.	>5	
	Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi i profilaktycznymi	ok. 500	>3000	
	Liczba warsztatów/spotkań edukacyjnych	< 5	>10	
	Liczba zorganizowanych zajęć aktywności fizycznej	ok. 5	>7	
	Liczba wykorzystanych obiektów i przestrzeni objętych rewitalizacją	0 szt.	>4	
	Liczba działań skierowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	0 szt.	>6	
	Poprawa dostępności do działań profilaktycznych	b.d.	wzrost o 30%	
	Działania integrujące i przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu	<20	>20	

Źródło: opracowani własne

12.3 Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych

Z uwagi na monitoring bieżący (coroczny) wdrożenia Programu nie planuje się opracowywania raportu z badania ewaluacyjnego mid-term. Z pomiaru stanu realizacji Programu opracowane zostaną raporty oceniające realizację ex-post. Raport z badania ewaluacyjnego będzie przedmiotem opinii Komitetu Rewitalizacji i zostanie przekazany Burmistrzowi i Radzie Miejskiej a także podany do publicznej wiadomości, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Torzym. Ewaluacja ex-post zaplanowana została na I kwartał 2033 roku. Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji ex-post będą:

- Ocena stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji,
- Wskazanie stopnia zaspokojenia potrzeb w poszczególnych projektach rewitalizacyjnych,
- Wskazanie potrzeb, które nadal wymagają wsparcia na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji. Przy planowaniu sposobu realizacji badań ewaluacyjnych i analizie wyników szczególna uwaga zostanie zwrócona na aktualność identyfikacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Badania wpływu prowadzonych działań będą oceniane zgodnie z kryteriami ewaluacyjnymi tj. trafność, efektywność, użyteczność, trwałość, ale przede wszystkim skuteczność.

12.4 System wprowadzania modyfikacji do programu

W przypadku konieczności dokonania aktualizacji zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji zorganizowane zostaną spotkania Komitetu Rewitalizacji, a pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Torzym będą odpowiedzialni za włączenie interesariuszy rewitalizacji w proces aktualizacji dokumentu, poprzez dotarcie z informacją do jak największej liczby osób, wykorzystując odpowiednio przygotowane materiały informacyjne (m.in. materiały informacyjne na stronie urzędu, plakaty, reklamę w gazecie, listy kierowane bezpośrednio do interesariuszy). Interesariusze, którzy odpowiedzą na kierowane informacje oraz wysyłane zaproszenia oraz zgłoszą się samodzielnie do wskazanych pracowników Urzędu Miasta i Gminy będą mogli składać propozycje oraz uwagi dotyczące rewitalizacji, a także brać czynny udział w pracach Komitetu Rewitalizacji, po poinformowaniu o takiej chęci niniejszych pracowników.

W odróżnieniu do systemu rocznego dwa razy w okresie programowania Programu powinno zostać wykonane badanie ewaluacyjne pozwalające pozyskać dodatkowo dane jakościowe z realizacji wskaźników. Pozwoli to na skuteczny monitoring realizacji wdrażania Programu, a w przypadku wystąpienia trudności lub barier w realizacji przedsięwzięć do podjęcia decyzji o dokonaniu aktualizacji zapisów Programu.

13. Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Zaproponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 na przedsięwzięcia projektowe nie wymagają wprowadzenia zmian w uchwałach prawa lokalnego. Natomiast przeznaczone do realizacji działania dotyczące zasobu mieszkaniowego gminy będą realizowane z godnie z przyjętymi uchwałami o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725).

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 została przyjęta uchwała w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w gminie Torzym. Komitet wspiera działania Burmistrza w obszarze działań związanych z rewitalizacją w gminie, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, a także sprawuje funkcje opiniodawczo-doradcze w sprawach, związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrażaniem rewitalizacji oraz oceną przebiegu tego procesu na obszarze gminy Torzym. Do zadań członków Komitetu należy w szczególności:

- a) koordynacja działań, włączających lokalną społeczność w konsultacje społeczne dotyczące wdrażania, monitorowania i oceny rewitalizacji na obszarze gminy Torzym;
- b) informowanie lokalnej społeczności o wdrażaniu, aktualizacji, wynikach monitorowania i ocenie podejmowanych przez gminę działań w zakresie rewitalizacji;
- c) promocja działań rewitalizacyjnych,
- d) zapewnienie współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy w procesie rewitalizacji na obszarze gminy Torzym.

Ewentualna zmiana uchwały w sprawie określania zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji nastąpi w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne gminy **nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji na terenach gminy Torzym** objętych obszarem rewitalizacji.

16. Realizacja gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1 Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy

W gminie Torzym nie został uchwalony plan ogólny, dlatego w momencie uchwalania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 nie można wskazać zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy.

16.2 Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

W zakresie określonych przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026-2032 **wymagane jest uchwalenie/zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp)**. Dokonanie zamiany na określone funkcje przedstawiono na mapach nr 18-31 według wyjaśnień zawartych w poniższym zestawieniu.

Tabela 22 Planowane zmiany/uchwalenia mpzp według określonych funkcji

Sugerowany symbol MPZP	Opis funkcji
UT / U	Usługi turystyki / Usługi ogólne
KX / US	Ciągi pieszo-rowerowe / Sport i rekreacja
UO	Usługi oświaty (z dopuszczeniem sportu)
US	Sport i rekreacja
UK	Usługi kultury
UK / UPS	Usługi kultury / Pomoc społeczna
UZ	Usługi zdrowia
MW	Mieszkalnictwo wielorodzinne
UZ / U	Usługi zdrowia i usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne

17. Spis tabel, wykresów, map i schematów

Spis map

Mapa 1 Arkusze map prezentujących obszar rewitalizacji na terenie gminy Torzym	14
Mapa 2 Położenie gminy Torzym w powiecie sulcińskim w województwie lubuskim	16
Mapa 3 Projekty rewitalizacyjne na mapie poglądowej.....	130
Mapa 4 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Pniów	131
Mapa 5 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym	132
Mapa 6 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym	133
Mapa 7 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym	134
Mapa 8 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym	135
Mapa 9 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym	136
Mapa 10 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Boczków	137

Mapa 11 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Boczów	138
Mapa 12 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Drzewce	139
Mapa 13 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Drzewce	140
Mapa 14 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Drzewce	141
Mapa 15 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Gądków Wielki.....	142
Mapa 16 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Gądków Wielki.....	143
Mapa 17 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Gądków Wielki.....	144
Mapa 18 Legenda do map zmian funkcjonalno-przestrzennych.....	145

Spis schematów

Schemat 1 Cele strategiczne.....	36
Schemat 2 Schemat komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych	86
Schemat 3 Schemat zarządzania Programem Rewitalizacji.....	105

Spis tabel

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Torzym – obszar wiejski.....	7
Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Torzym – obszar miejski	7
Tabela 3 Wskaźniki służące analizie do wyznaczenia obszaru zdegradowanego	9
Tabela 4 Powierzchnia i liczba ludności wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie gminy Torzym	12
Tabela 5 Analiza wskaźników uwarunkowań społecznych	18
Tabela 6 Analiza wskaźników uwarunkowań gospodarczych	21
Tabela 7 Analiza wskaźników uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych	23
Tabela 8 Analiza wskaźników uwarunkowań środowiskowych	25

Tabela 9 Analiza wskaźników uwarunkowań technicznych	26
Tabela 10 Potrzeby rewitalizacyjne zdiagnozowane na podstawie istniejących problemów i deficytów obszaru rewitalizacji	31
Tabela 11 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	40
Tabela 12 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	80
Tabela 13 Oddziaływanie przestrzenne projektów rewitalizacyjnych	87
Tabela 14 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	88
Tabela 15 Komplementarność międzyokresowa programów rewitalizacji	90
Tabela 16 Najważniejsze projekty realizowane ze środków zewnętrznych w gminie Torzym w latach poprzednich	91
Tabela 17 Spójność celów rewitalizacji z dokumentami strategicznymi dla rozwoju gminy	92
Tabela 18 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych	103
Tabela 19 Harmonogram realizacji Programu	108
Tabela 20 Karta oceny projektu rewitalizacji	118
Tabela 21 Wskaźniki monitoringu.....	120
Tabela 22 Planowane zmiany/uchwalenia mpzp według określonych funkcji.....	126

Spis wykresów

Wykres 1 Problemy w uwarunkowaniach społecznych występujące na wyznaczonym OR.....	20
Wykres 2 Problemy w uwarunkowaniach gospodarczych występujące na wyznaczonym OR	22
Wykres 3 Problemy w uwarunkowaniach przestrzenno-funkcjonalnych na wyznaczonym OR	24
Wykres 4 Problemy w uwarunkowaniach środowiskowych występujące na wyznaczonym OR	25
Wykres 5 Problemy w uwarunkowaniach technicznych występujące na wyznaczonym OR ...	27
Wykres 6 Problemy społeczne występujące na wyznaczonym obszarze rewitalizacji	28

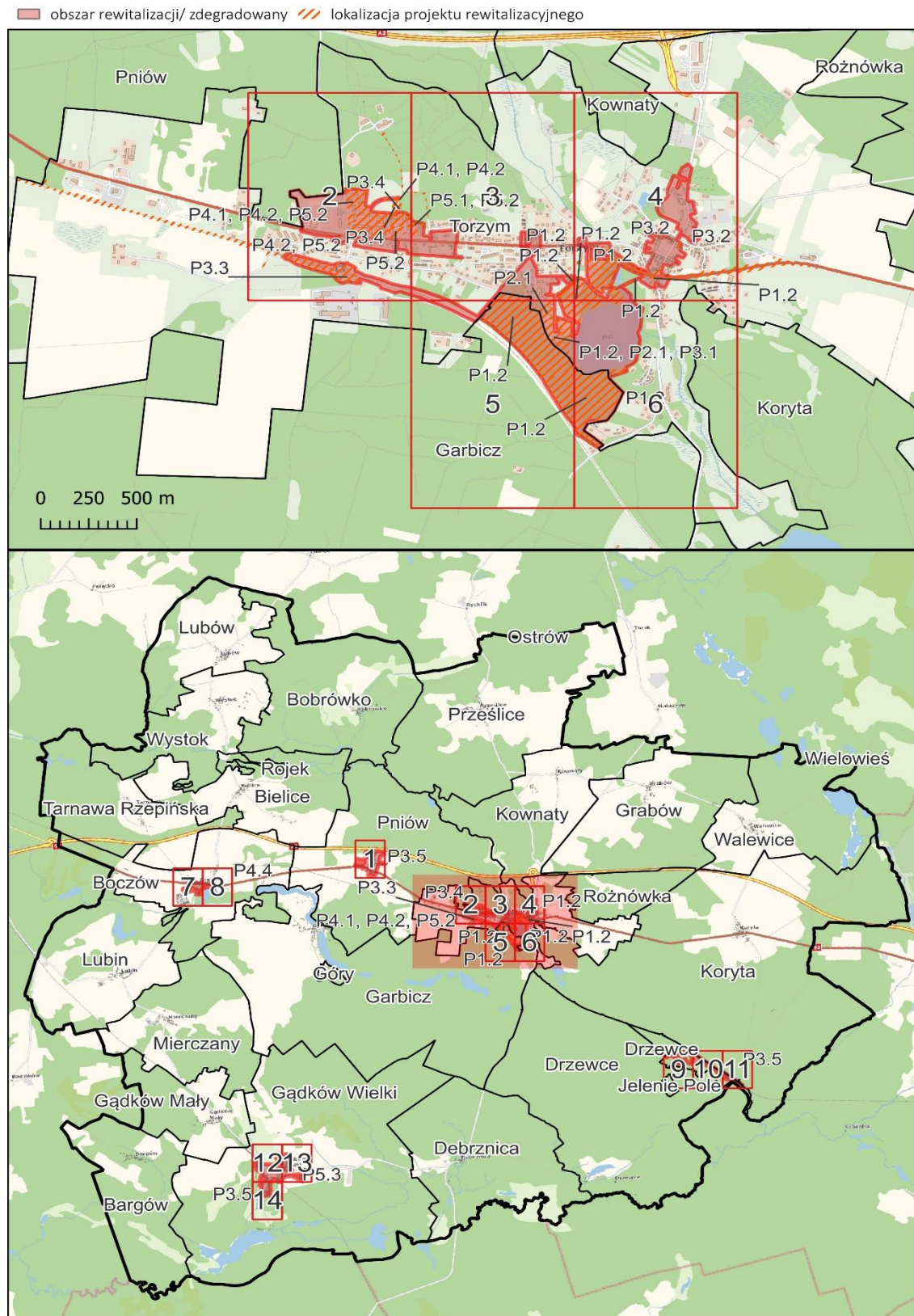
18. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000

Poniżej zaprezentowano załączniki graficzne – mapy od 1 do 14 (mapa nr 4-18) - przedstawiające obszar rewitalizacji na terenie gminy Torzym, jak również załączniki graficzne przedstawiające podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne obszaru rewitalizacji. Załączniki graficzne sporządzono na mapach w skali 1:5000 z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne na wyznaczonym obszarze rewitalizacyjnym zostały w sposób graficzny przedstawione na 14 arkuszach map.

- Arkusz nr 1 – obszar rewitalizacji Pniów;
- Arkusz nr 2-6 – obszar rewitalizacji Torzym;
- Arkusz nr 7-8 – obszar rewitalizacji Boczów;
- Arkusz nr 9-11 – obszar rewitalizacji Drzonów;
- Arkusz nr 12-14 – obszar rewitalizacji Gądków Wielki.

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE GMINY TORZYM

Mapa 3 Projekty rewitalizacyjne na mapie poglądowej

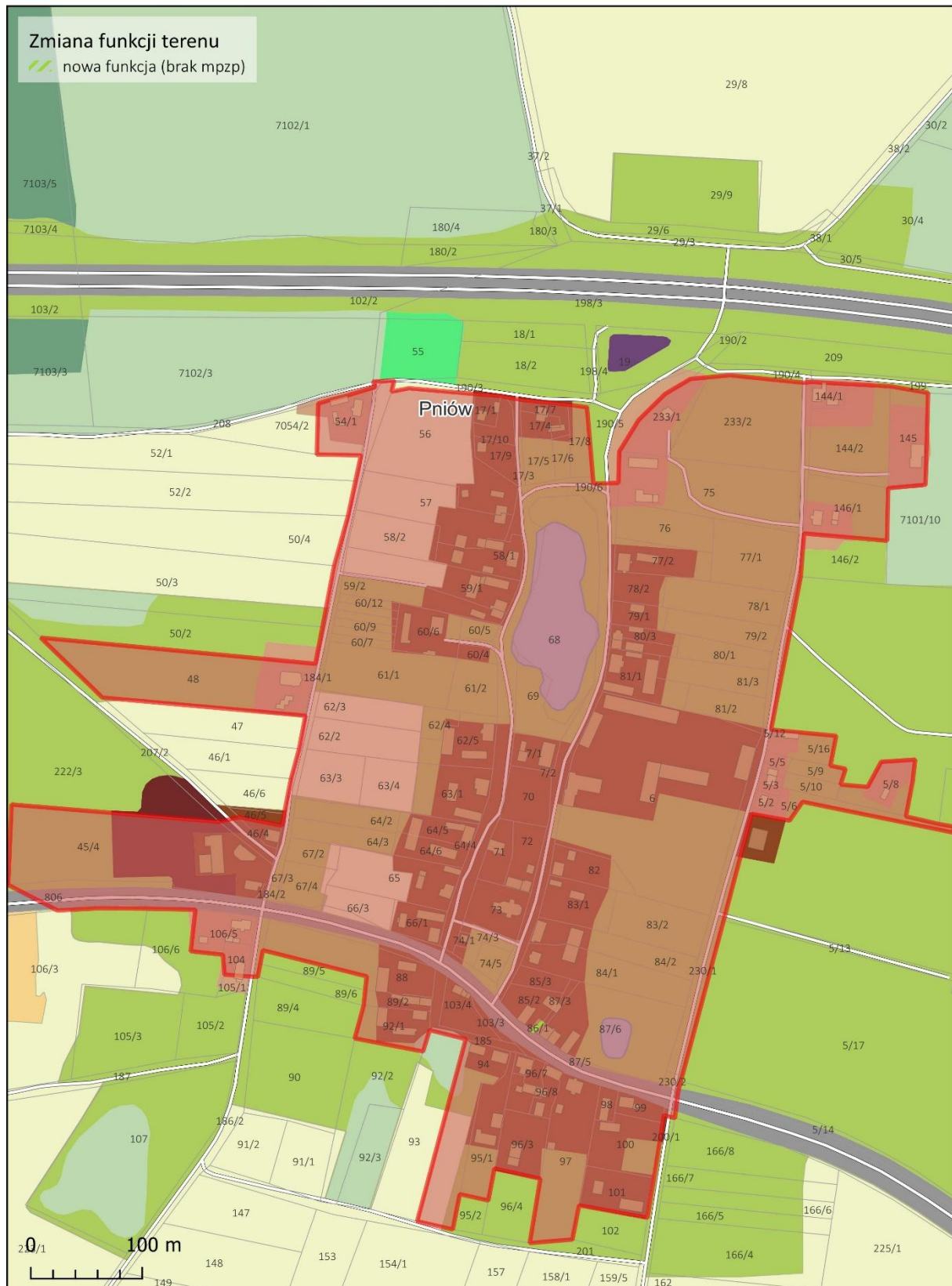
Źródło: opracowanie własne

Mapa 4 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Pniów

ARKUSZ 1

obszar rewitalizacji/ zdegradowany granica działki ulica

1:5000

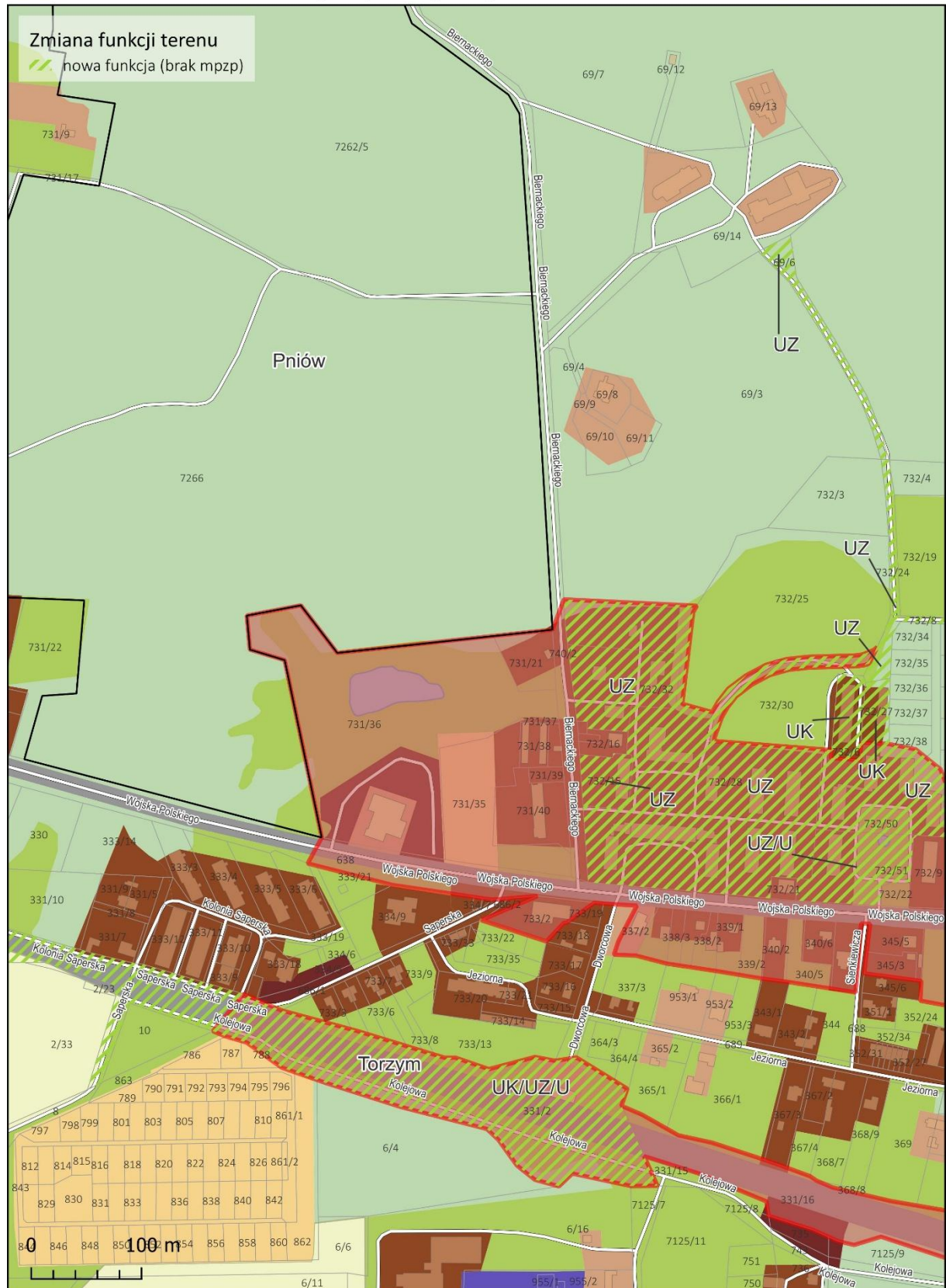
Źródło: opracowanie własne

Mapa 5 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym

ARKUSZ 2

obszar rewitalizacji/ zdegradowany granica działki ulica

1:5000

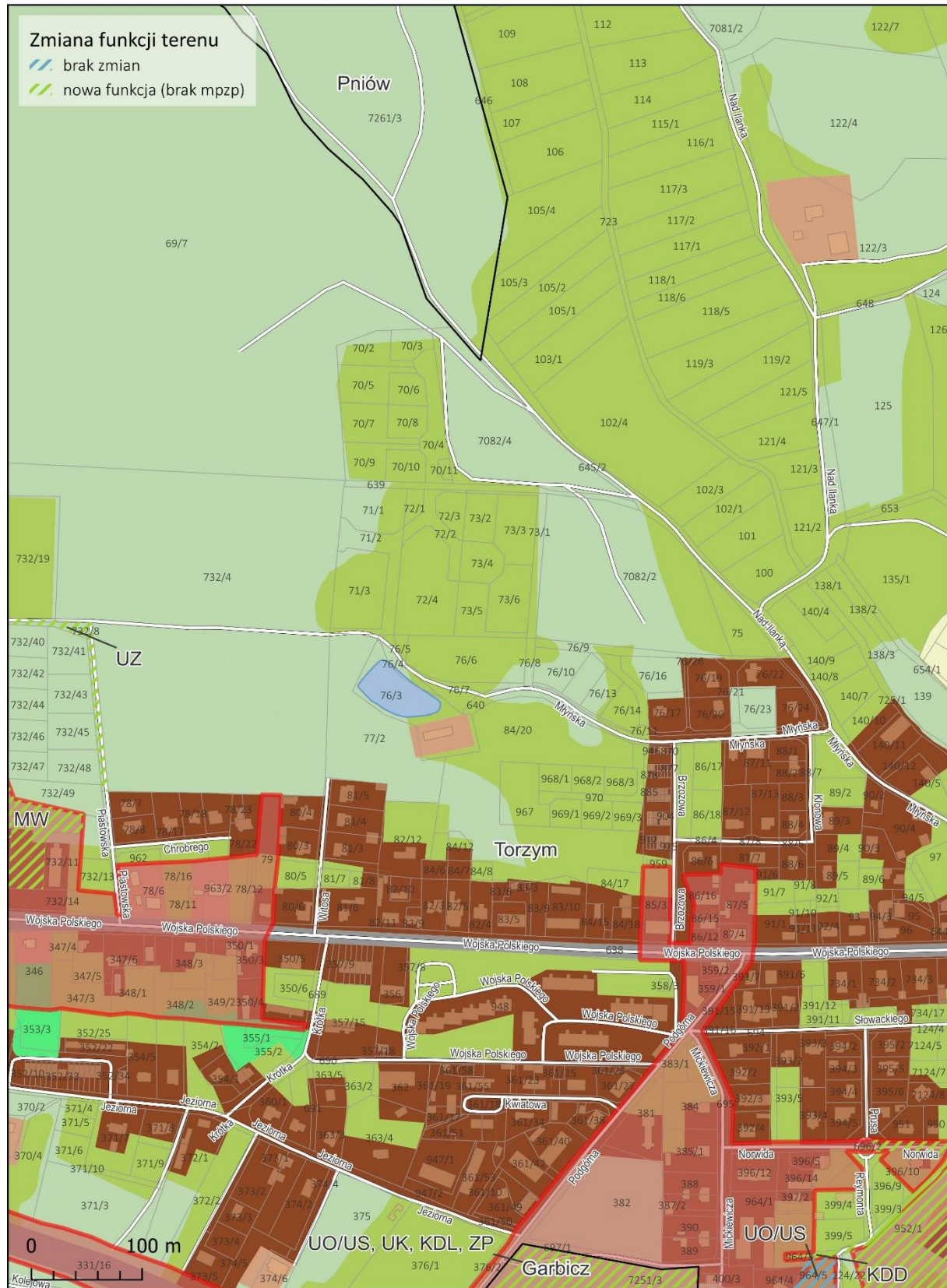
Źródło: opracowanie własne

Mapa 6 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym

ARKUSZ 3

obszar rewitalizacji/ zdegradowany granica działki ulica

1:5000

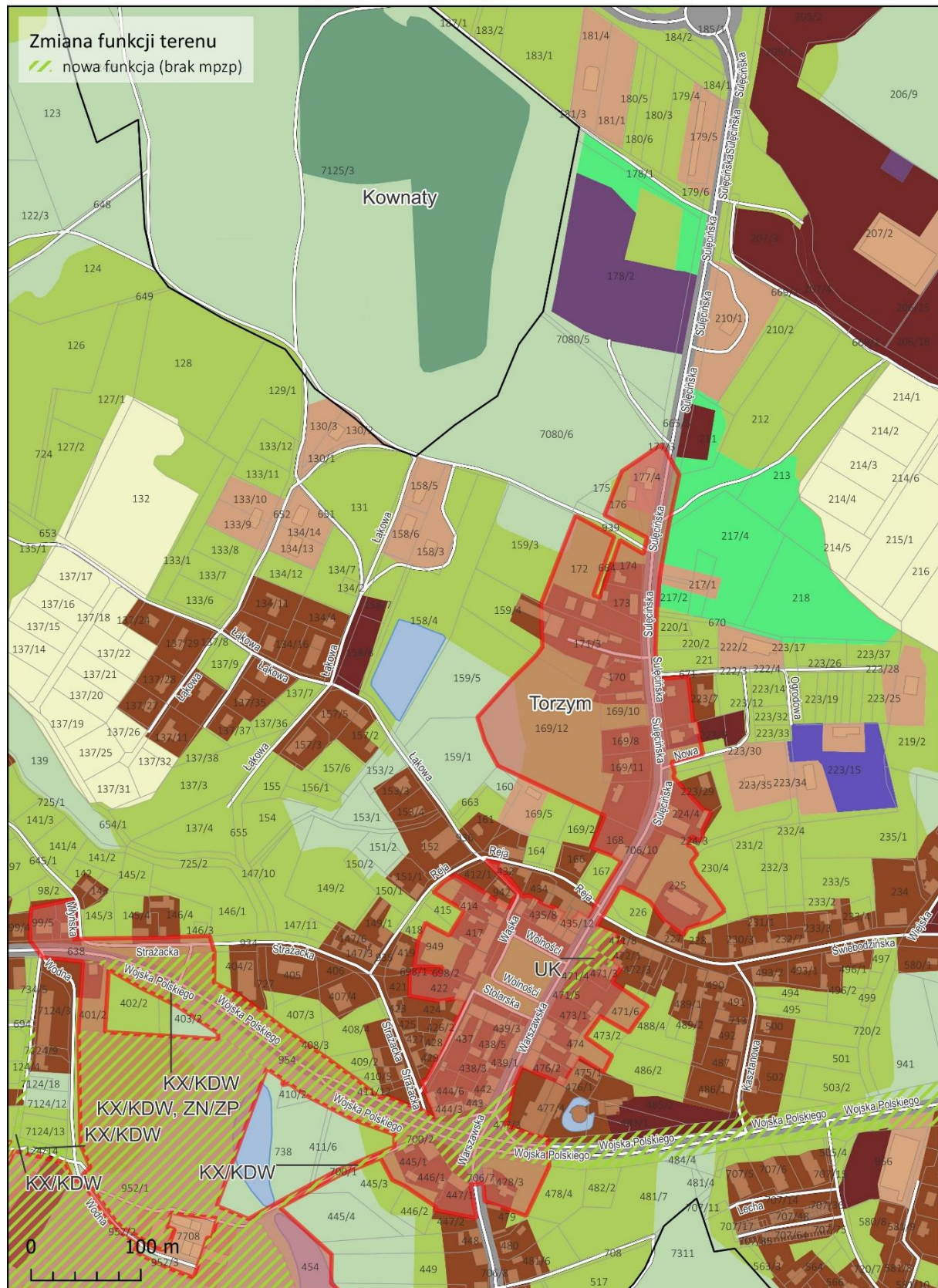
Źródło: opracowanie własne

Mapa 7 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym

ARKUSZ 4

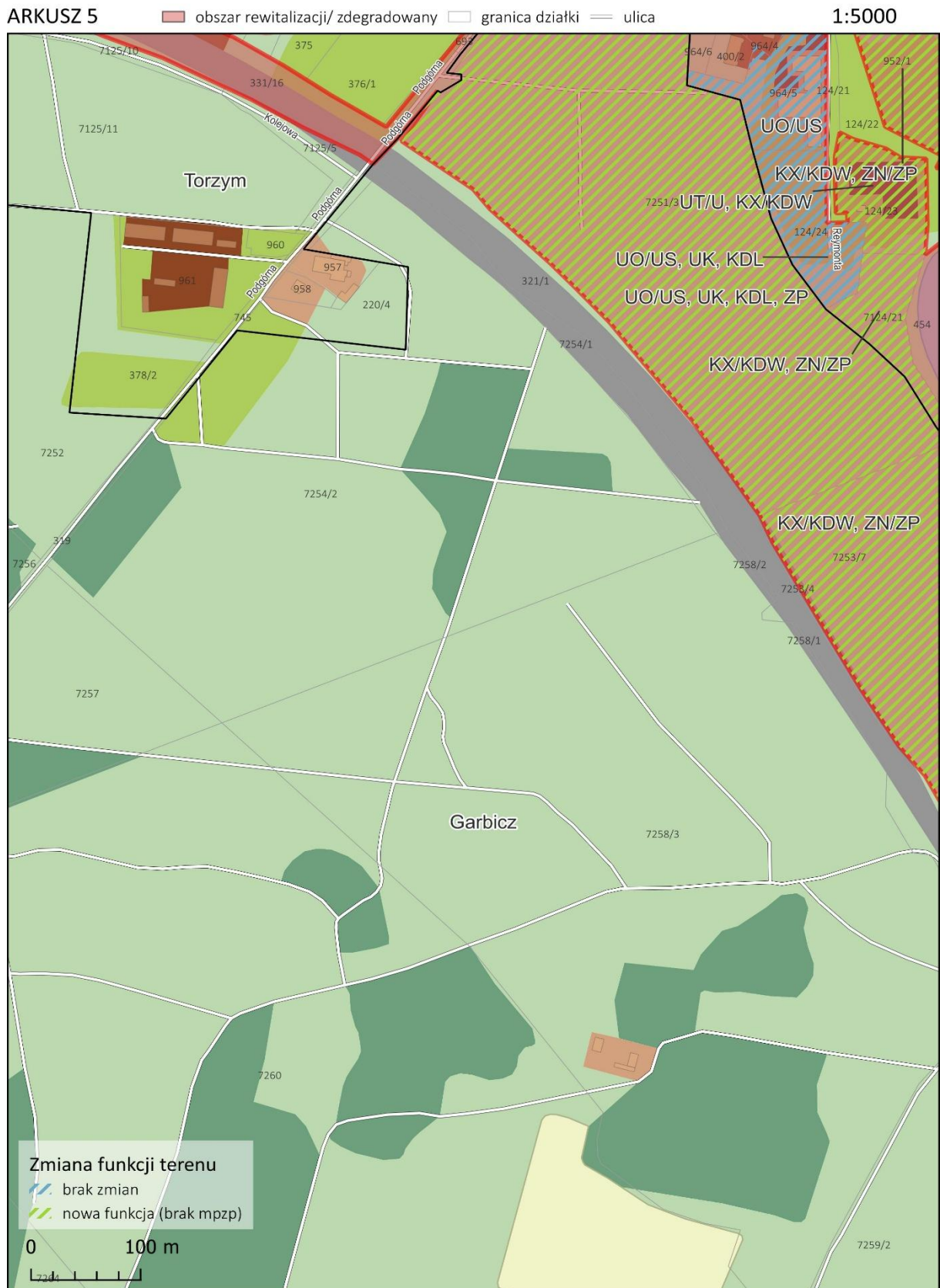
obszar rewitalizacji/ zdegradowany granica działki ulica

1:5000

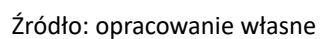

Źródło: opracowanie własne

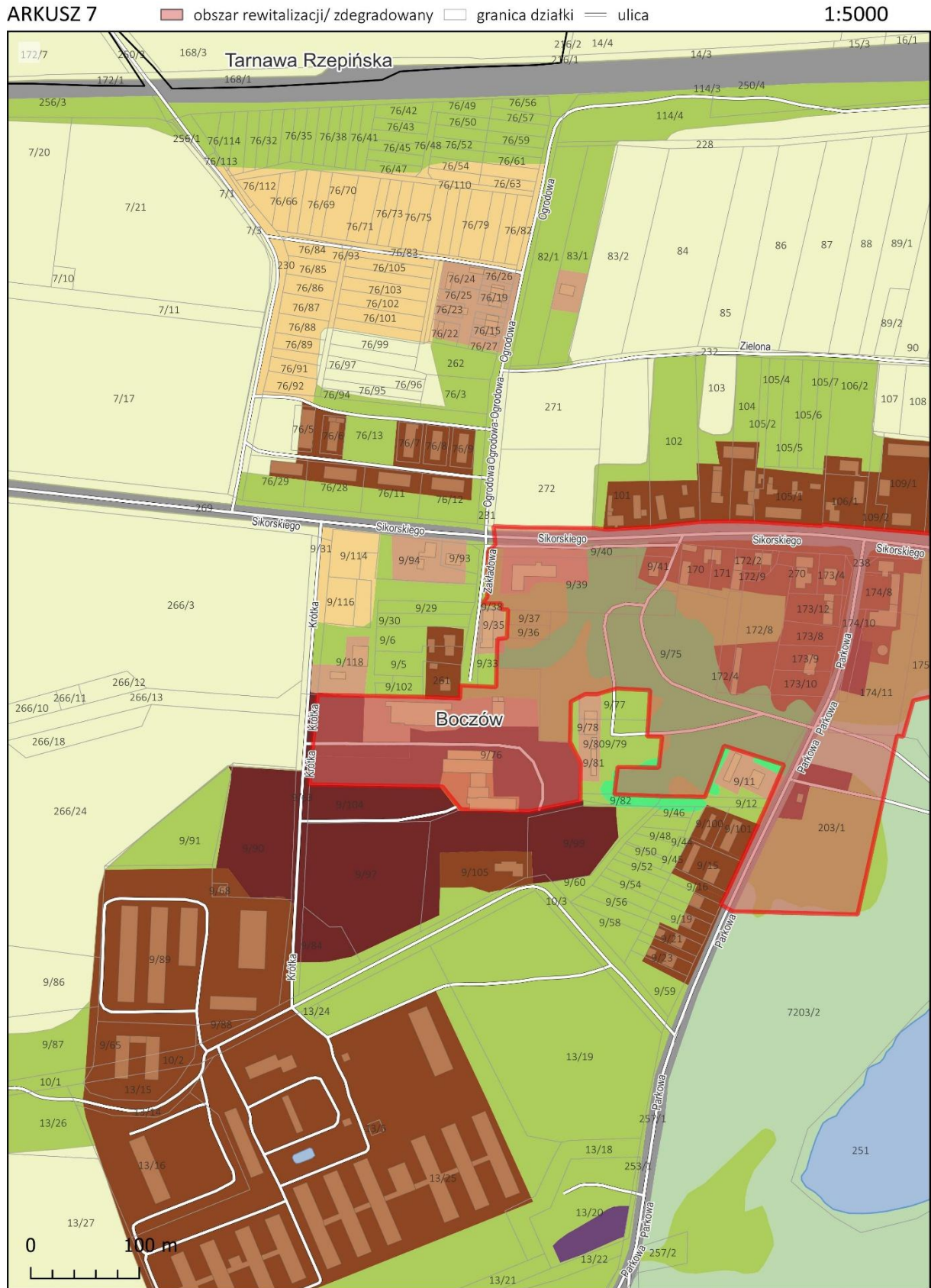
Mapa 8 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Torzym

Źródło: opracowanie własne

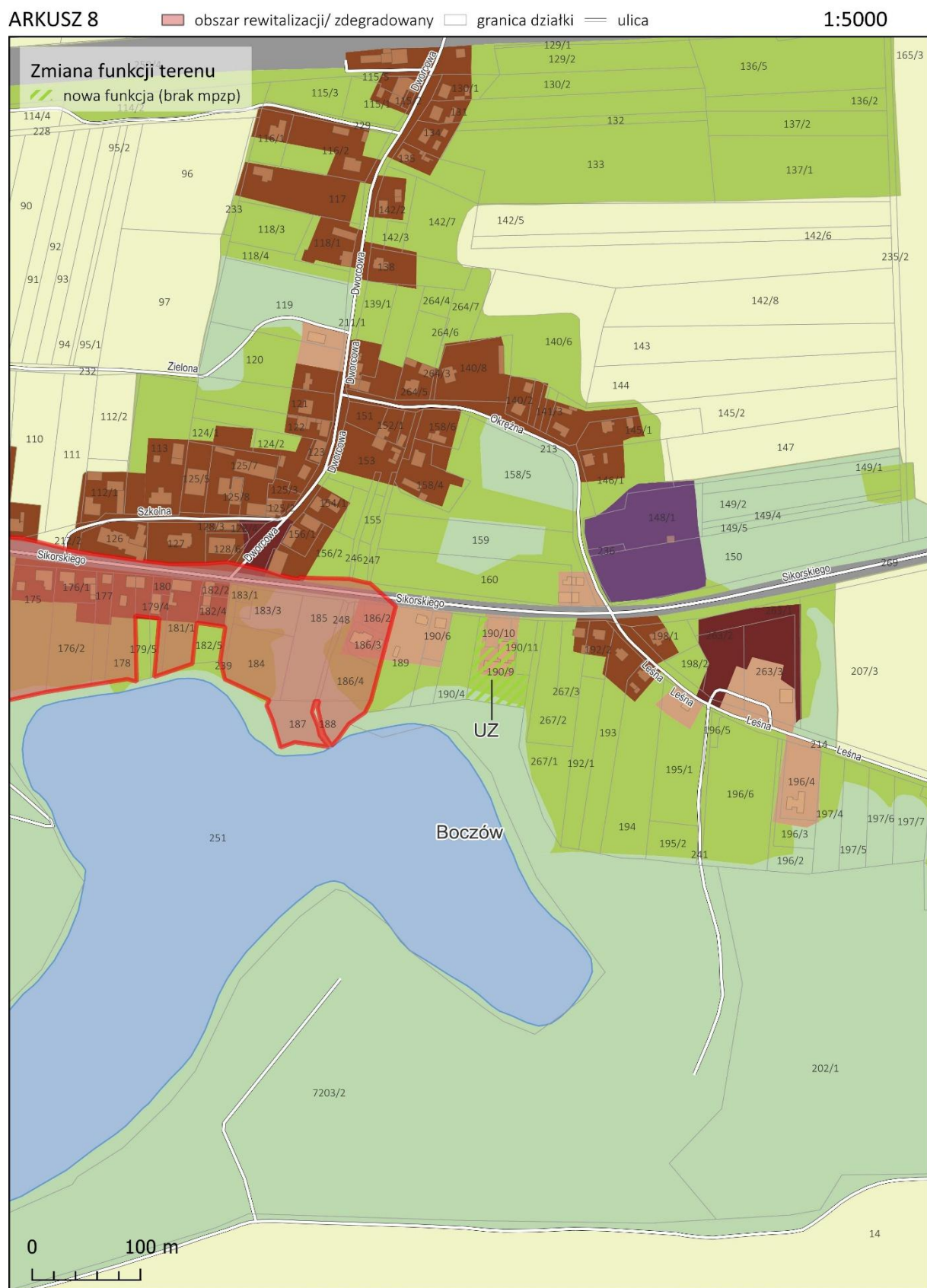

Mapa 10 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Boczów

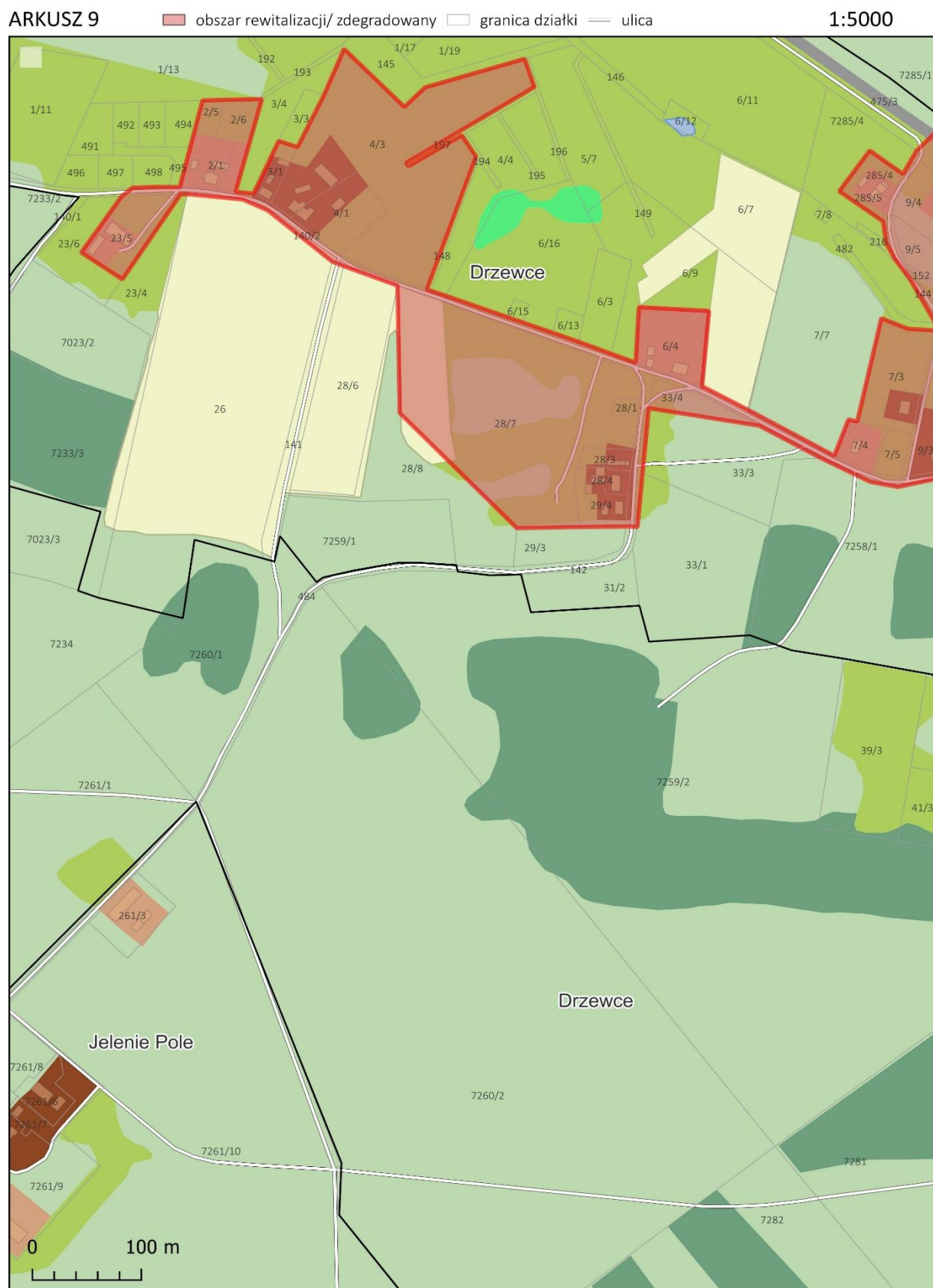
Źródło: opracowanie własne

Mapa 11 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Boczków

Źródło: opracowanie własne

Mapa 12 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Drzewce

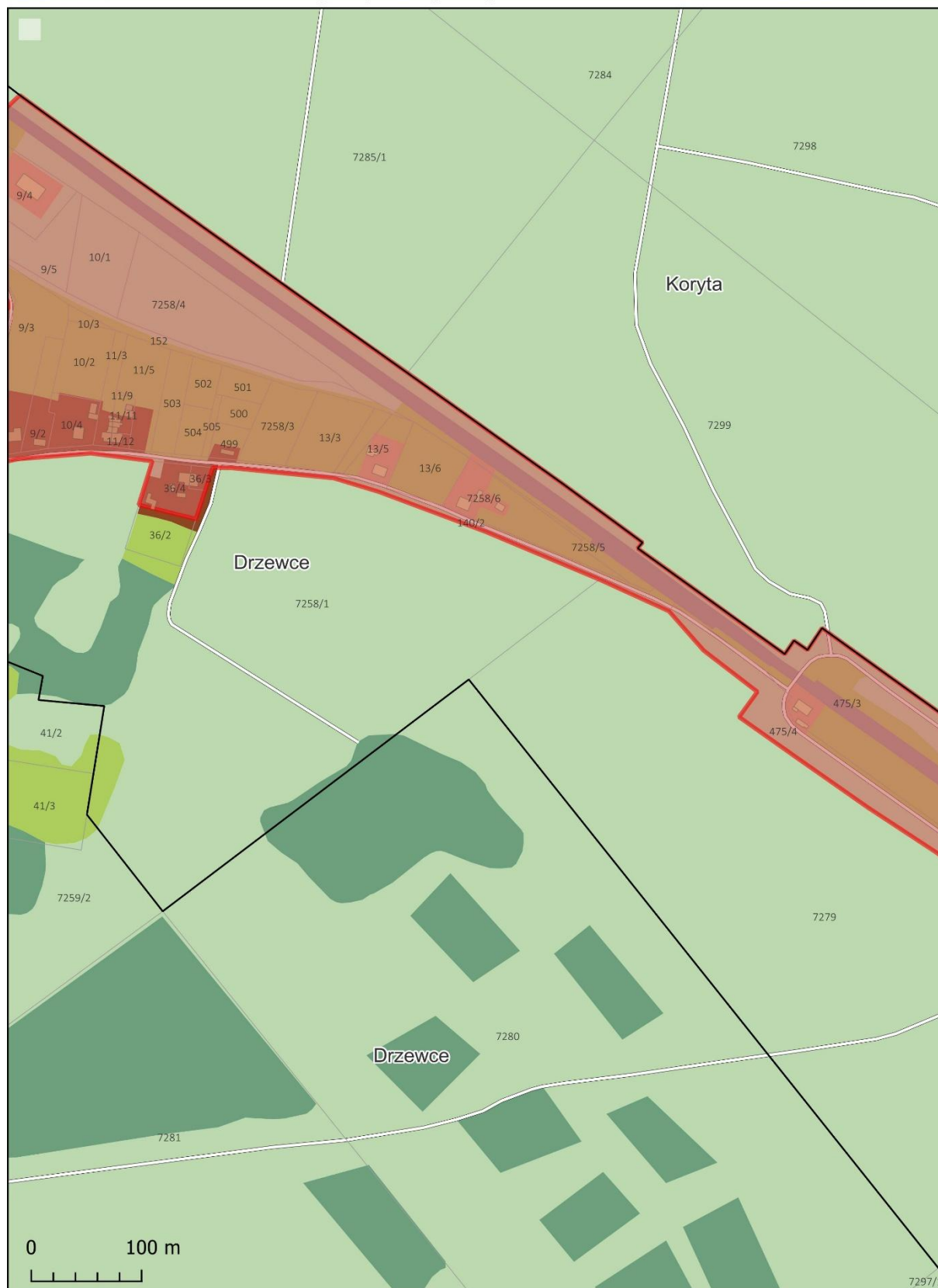
Źródło: opracowanie własne

Mapa 13 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Drzewce

ARKUSZ 10

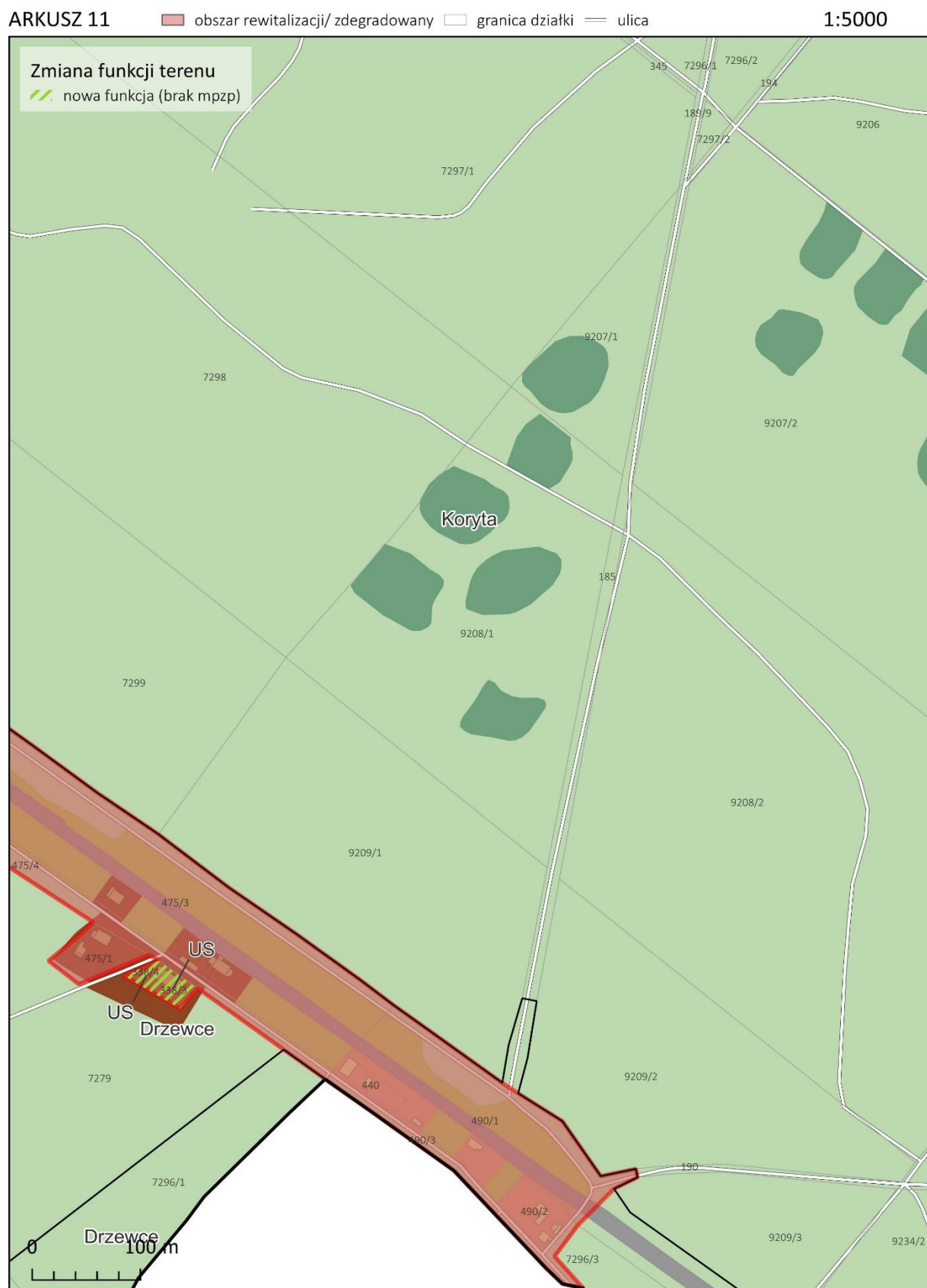
obszar rewitalizacji/ zdegradowany granica działki ulica

1:5000

Źródło: opracowanie własne

Mapa 14 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Drzewce

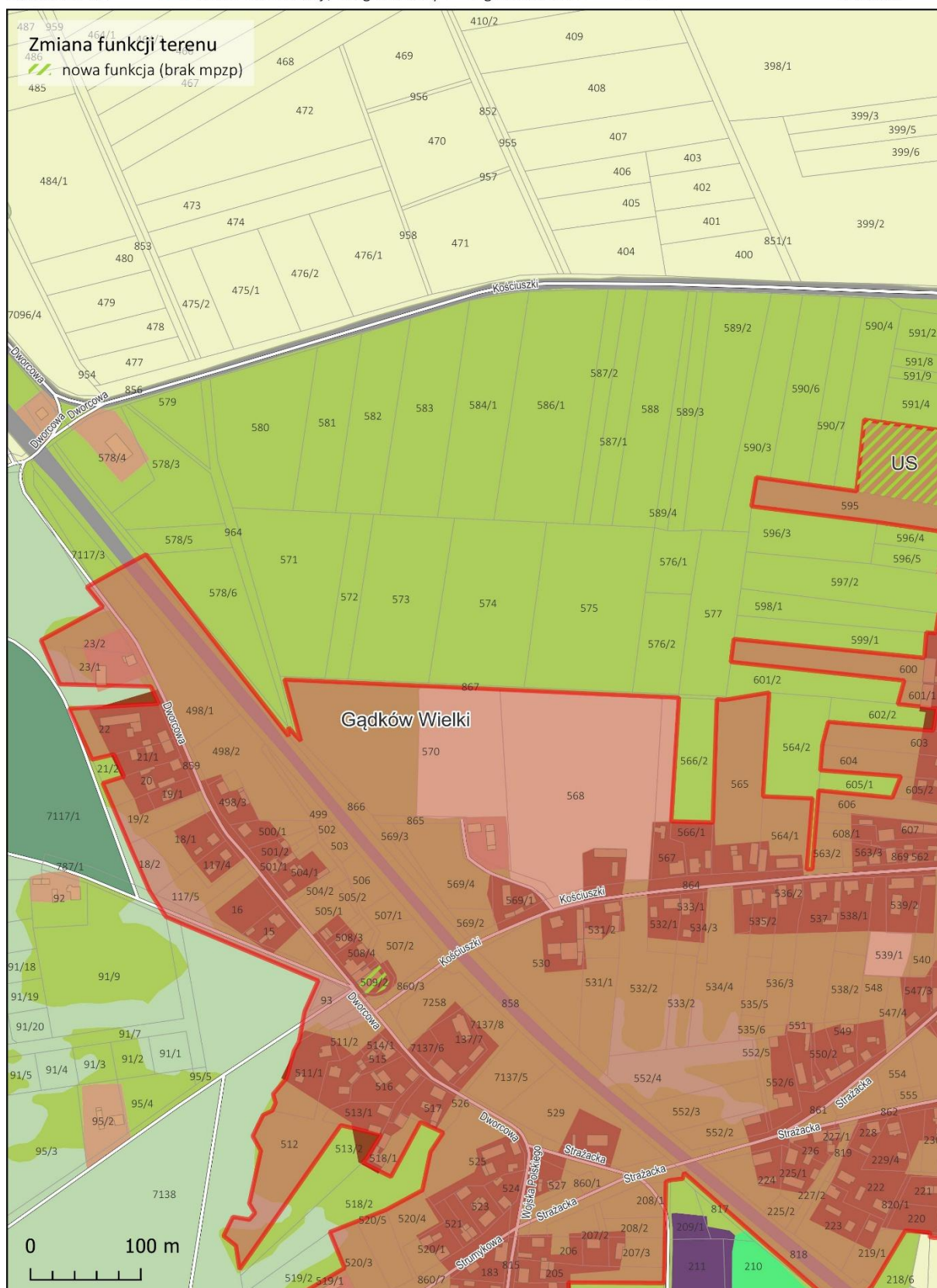
Źródło: opracowanie własne

Mapa 15 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Gądków Wielki

ARKUSZ 12

obszar rewitalizacji/ zdegradowany granica działki ulica

1:5000

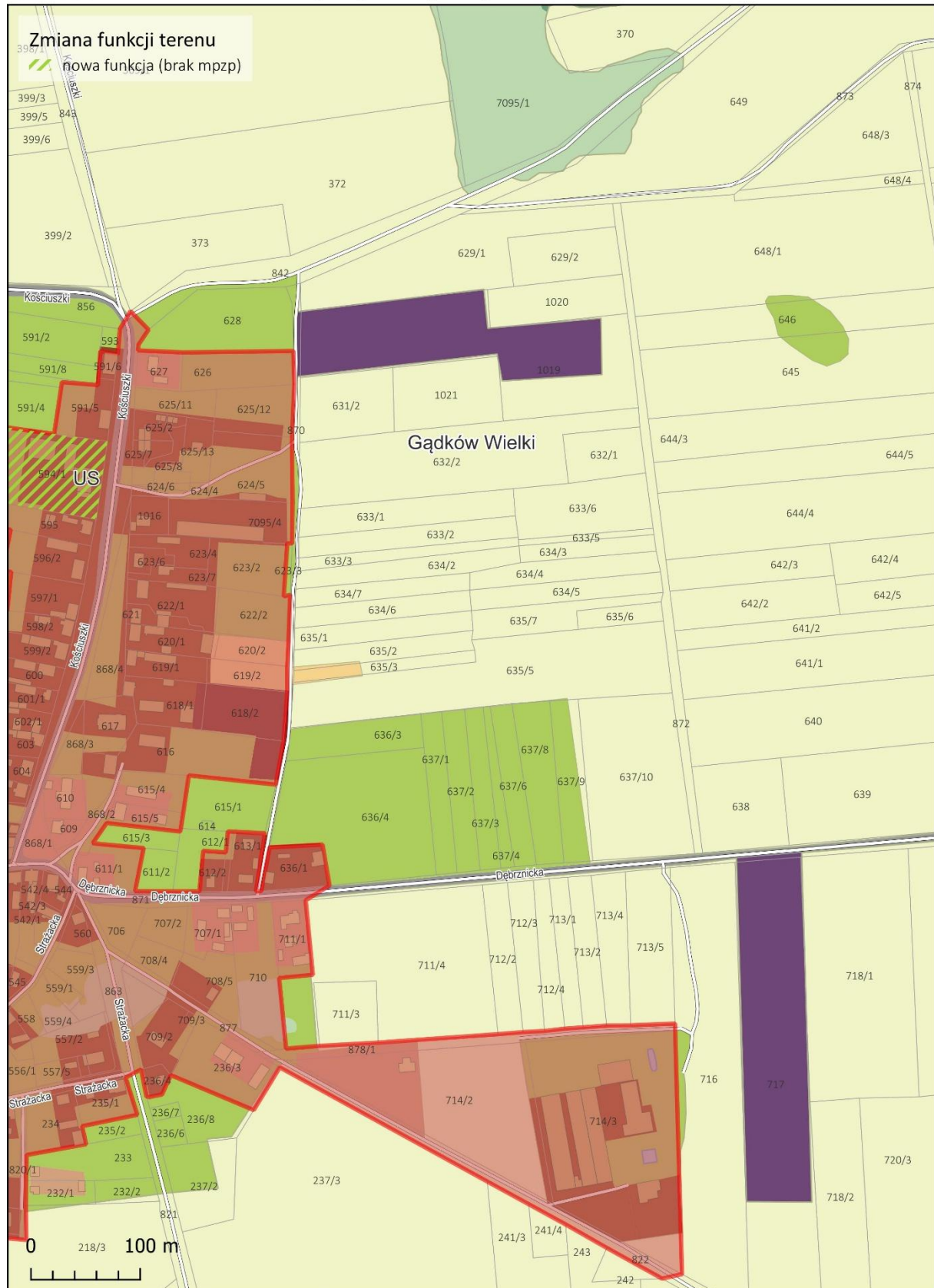
Źródło: opracowanie własne

Mapa 16 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Gądków Wielki

ARKUSZ 13

obszar rewitalizacji/ zdegradowany granica działki ulica

1:5000

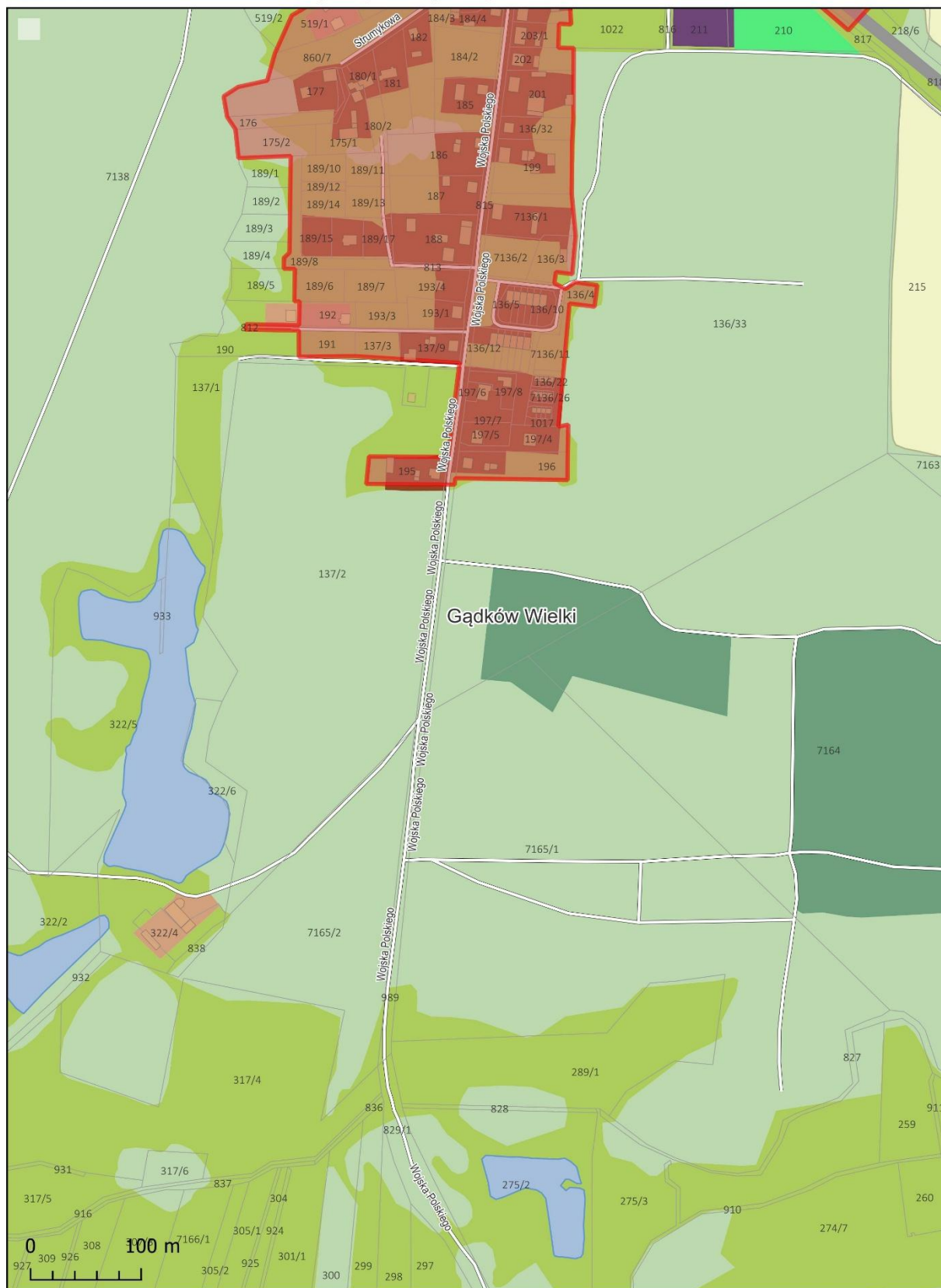
Źródło: opracowanie własne

Mapa 17 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – Gądków Wielki

ARKUSZ 14

obszar rewitalizacji/ zdegradowany granica działki ulica

1:5000

Źródło: opracowanie własne

Mapa 18 Legenda do map zmian funkcjonalno-przestrzennych

LEGENDA

Zmiana funkcji terenu

 brak zmian

 nowa funkcja (brak mpzp)

 obszar rewitalizacji/ zdegradowany

Rodzaj zabudowy

 gęsta

 zwarta

 luźna

 tereny pod drogami

 teren pod urządzeniami technicznymi lub budowlami

 teren przemysłowo-składowy

 wyrobisko

 uprawy trwałe

 zbiornik wodny

 las

 zadrzewienie

 zagajnik

 krzewy

 roślinność trawiasta

 uprawa na gruntach ornych

 teren piaszczysty lub żwirowy

 granica działki

 ulica

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie

Celem niniejszej uchwały jest przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 – 2032, który został opracowany w celu realizowania działań rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji Gminy Torzym.

Podejmowana rewitalizacja polegać ma na kompleksowym wyprowadzaniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, znajdujących się w Gminie Torzym poprzez podejmowanie zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych w oparciu o założenia w/w Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 – 2032.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, która określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do przeprowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy zostało uznane za zadanie własne, które Gmina Torzym realizować ma w sposób jawny i przejrzysty, zapewniający udział interesariuszy rewitalizacji jako podmiotów zarówno z sektora publicznego, jak i spoza niego, które bezpośrednio lub pośrednio uzyskują korzyści lub ponoszą koszty związane z rewitalizacją, a także zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego oraz uwzględniający zasady uniwersalnego projektowania w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018r. poz. 1217 z późn. zm.).

W przypadku, gdy gmina zamierza realizować zadania własne polegające na przygotowaniu, koordynowaniu i tworzeniu warunków do prowadzenia rewitalizacji, niezbędne jest przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Torzym na lata 2026 – 2032.

W związku z powyższym, należało przyjąć, jak w uchwale.